

Notat 2005–19

Økonomien i jordbruket i Trøndelag
Utviklingstrekk 1995–2004
Tabellsamling 2000–2004

Erland Kjesbu
Otto Sjelmo
Kjell Staven

SeMM
Senter for matpolitikk og marked

NILF
Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

Tittel	Økonomien i jordbruket i Trøndelag. Utviklingstrekk 1995–2004. Tabellsamling 2000–2004
Forfattere	Erland Kjesbu, Otto Sjelmo, Kjell Staven
Utgiver	Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Utgiversted	Oslo
Utgivelsesår	2005
Antall sider	83
ISBN	82-7077-630-0
ISSN	0805-9691

Litt om NILF

- Forskning og utredning angående landbrukspolitikk, matvaresektor og -marked, foretaksøkonomi, nærings- og bygdeutvikling.
- Utarbeider nærings- og foretaksøkonomisk dokumentasjon innen landbruket; dette omfatter bl.a. sekretariatsarbeidet for Budsjett-nemnda for jordbruket og de årlige driftsgranskningene i jord- og skogbruk.
- Utvikler hjelpemidler for driftsplanlegging og regnskapsføring.
- Finansieres av Landbruks- og matdepartementet, Norges forskningsråd og gjennom oppdrag for offentlig og privat sektor.
- Hovedkontor i Oslo og distriktskontor i Bergen, Trondheim og Bodø.

Forord

«Driftsgranskinger i jord- og skogbruk» er en årlig regnskapsundersøkelse, der det på landsbasis er med mellom 900 og 1 000 gardsregnskap hvert år. Trøndelag har de siste årene vært representert med ca. 150 bruk.

I tillegg til hovedpublikasjonen fra regnskapsundersøkelsen, har vi siden slutten av 1950-tallet også sendt ut oversikter over økonomien i jordbruket i Trøndelag. Oversiktene har gått til landbruksforvaltningen i kommuner og fylker, forskningsinstitusjoner, forsøksringer, regnskapskontorer, faglag, skoler og andre interesserte.

Resultatmessig har forskjellene mellom fylkene vært uvesentlige, og vi har derfor brukt tallmaterialet for Trøndelag samlet. Det gir bedre muligheter til å publisere resultater fra enkeltproduksjoner som korn, korn/svin, sauehold og kjøttproduksjon på ammekyr. Det har også åpnet muligheten til å dele landsdelen inn i tre regioner etter klimatiske forhold (kystbygder, indre bygder og fjellbygder) når det gjelder melkeproduksjon.

Ved siden av data for jordbruket er det også lagt vekt på å beskrive totaløkonomien for brukerfamilien. De regnskapsdataene som hentes inn er supplert med avlings- ytelses- og arbeidsnoteringer. I tillegg utføres det en spesiell skogbruksgranskning på grunnlag av data fra de brukene som har stor nok tilvekst på skogen. I den spesielle skogbruksgranskningen brukes det tall for Midt-Norge (Helgeland og kommunene nord for Romsdalsfjorden i tillegg til Trøndelag).

Grunnlagsmaterialet for årets notat om økonomien i jordbruket i Trøndelag er utarbeidet av Svein Olav Holien, Otto Sjelmo, Therese Hunstad, Kristin Stokke, Siv Karin Paulsen Rye og Bjørg Vandvik Øyen. Kjell Staven har tilrettelagt programvare og tabellutskrifter. Notatet er utarbeidet av Erland Kjesbu, Otto Sjelmo og Kjell Staven. Svein Olav Holien har lest gjennom manuskriptet og kommet med nyttige innspill. Anne Bente Ellevold har klargjort manuskriptet for trykking.

Oslo, desember 2005
Ivar Pettersen

Innhold

1	INNLEDNING.....	1
2	ENKELTE LANGSIKTIGE UTVIKLINGSTREKK	3
2.1	Produksjonsinntekter og kostnader i jordbruket i Trøndelag	3
2.2	Nettoinvesteringer i jordbruket	4
2.3	Nettoinntekta og yrkesgreinenes bidrag til den.....	5
2.4	Nettoinntekt, privatforbruk og skatt.....	5
2.5	Egenkapital og gjeld.....	6
3	ØKONOMISK UTVIKLING I ENKELTPRODUKSJONER.....	9
3.1	Melkeproduksjon.....	9
3.1.1	Melkeproduksjon, alle bruk	9
3.1.2	Melkeproduksjon - sammenligning av låg- og høggruppe	11
3.1.3	Melkeproduksjon, delt etter størrelsesgrupper.....	12
3.1.4	Melkeproduksjon, delt etter region	14
3.2	Kjøttproduksjon på ammekyr.....	16
3.3	Kornproduksjon.....	17
3.4	Kombinert kornproduksjon/svinehold.....	19
3.5	Sauehold.....	21
3.6	Gardsskogbruket.....	23
4	SAMMENLIGNING AV DRIFTSFORMER	27
4.1	Driftsoverskudd i jordbruket	27
4.2	Brukerfamiliens nettoinntekt.....	28
4.3	Familiens arbeidsfortjeneste.....	28
4.4	Utviklinga i egenkapital	29
4.5	Utviklinga i effektivitet i jordbruket	29
5	KORT OM UTVIKLINGSTREKK I 2004	33
5.1	Hovedtendenser for 2004	33
5.2	Resultatene målt som vederlag for arbeid og egenkapital per årsverk.....	33
5.3	Resultatene målt som driftsoverskudd, lønnsevne per time og familiens arbeidsfortjeneste	34
5.4	Nettoinvesteringer i jordbruket	37
5.5	Brukerfamiliens nettoinntekt.....	37
6	TABELLSAMLING 2000–2004.....	39
7	FORKLARING PÅ FAGUTTRYKK	79

Figurer

Figur 2.1	Produksjonsinntekter og kostnader i jordbruket. Kr per bruk. 2004-priser.....	4
Figur 2.2	Nettoinvesteringer i jordbruket. Kr per bruk. 2004-priser.....	4
Figur 2.3	Nettoinntekta og yrkesgreinenes bidrag til den ^{*)} . Kr per bruk. 2004-priser.....	5
Figur 2.4	Nettoinntekt, privatforbruk og skatt. Kr per bruk. 2004-priser ^{*)}	6
Figur 2.5	Egenkapital og gjeld. Kr per bruk. 2004-priser.....	6
Figur 3.1	<i>Nettoinntekt/driftsoverskudd mv. på melkeproduksjonsbruk. Kr per bruk. 2004-priser</i>	10
Figur 3.2	Familiens arbeidsfortjeneste i melkeproduksjon, alle bruk. Kr per årsverk. 2004-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002).....	10
Figur 3.3	Nettoinvesteringer på melkeproduksjonsbruk. Kr per bruk. 2004-priser.....	11
Figur 3.4	Sammenligning av låg- og høggruppe i melkeproduksjon i Trøndelag 2004. Kostnader, inntekter og resultat. Kr per bruk.....	12
Figur 3.5	Driftsoverskudd på melkeproduksjonsbruk, størrelsesgrupper. Kr per bruk. 2004-priser.....	12
Figur 3.6	Nettoinntekt på melkeproduksjonsbruk, størrelsesgrupper. Kr per bruk. 2004-priser.....	13
Figur 3.7	<i>Familiens arbeidsfortjeneste i melkeproduksjon, størrelsesgrupper. Kr per årsverk 2004-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002)</i>	13
Figur 3.8	Driftsoverskudd på melkeproduksjonsbruk, regioner. Kr per bruk. 2004-priser.....	15
Figur 3.9	Nettoinntekt på melkeproduksjonsbruk, regioner. Kr per bruk. 2004-priser.....	15
Figur 3.10	Familiens arbeidsfortjeneste i melkeproduksjon, regioner. Kr per årsverk. 2004-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002).....	16
Figur 3.11	Nettoinntekt/Driftsoverskudd på bruk med korn. Kr per bruk. 2004-priser.....	17
Figur 3.12	Familiens arbeidsfortjeneste på bruk med korn. Kr per årsverk. 2004-priser. Endret beregningsmåte fra og med 2002.....	18
Figur 3.13	Nettoinvesteringer på bruk med korn. Kr per bruk. 2004-priser.....	18
Figur 3.14	Nettoinntekt/Driftsoverskudd på bruk med korn/svin. Kr per bruk. 2004-priser.....	19
Figur 3.15	<i>Familiens arbeidsfortjeneste på bruk med korn/svin. Kr per årsverk. 2004-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002)</i>	20
Figur 3.16	Nettoinvesteringer på bruk med korn/svin. Kr per bruk. 2004-priser.....	20
Figur 3.17	Nettoinntekt/Driftsoverskudd på bruk med sauehold. Kr per bruk. 2004-priser.....	21
Figur 3.18	Familiens arbeidsfortjeneste på bruk med sauehold. Kr per årsverk. 2004-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002).....	22
Figur 3.19	Nettoinvesteringer på bruk med sauehold. Kr per bruk. 2004-priser.....	22
Figur 3.20	Oppnådd pris på bartrevirke. Kr per m ³	23
Figur 3.21	Avvirkning i % av balansekvantum.....	24
Figur 3.22	Produksjonsinntekter og kostnader i gardsskogbruket. Kr per bruk. 2004-priser.....	24
Figur 3.23	Driftsoverskudd i kr per m ³ . 2004-priser.....	25
Figur 3.24	Middel driftsveilengde for tømmerdriftene, meter.....	25

Tabeller

Tabell 3.1	Utviklinga i egenkapitalprosent, melkeproduksjon, alle bruk.....	11
Tabell 3.2	Utviklinga i egenkapitalprosent, melkeproduksjon, størrelsesgruppe.....	14
Tabell 3.3	Utviklinga i egenkapitalprosent, melkeproduksjon, regioner.....	16
Tabell 3.4	Utviklinga i egenkapitalprosent, kornproduksjon	19
Tabell 3.5	Utviklinga i egenkapitalprosent, kombinert kornproduksjon/svinehold	21
Tabell 3.6	Utviklinga i egenkapitalprosent, sauehold.....	23
Tabell 4.1	Driftsoverskudd i jordbruket per bruk, etter driftsform. 2004-priser	27
Tabell 4.2	Nettoinntekt for bruket, etter driftsform i jordbruket. 2004-priser.....	28
Tabell 4.3	Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i jordbruket ¹⁾ , etter driftsform. 2004-priser.....	29
Tabell 4.4	Utviklinga i egenkapitalprosent, etter driftsform	29
Tabell 4.5	Utviklinga i effektivitet i melk- og storfekjøttproduksjon.....	30
Tabell 4.6	Utviklinga i effektivitet i kombinert kornproduksjon/svinehold.....	30
Tabell 4.7	Utviklinga i effektivitet i kornproduksjon	30
Tabell 4.8	Utviklinga i effektivitet i sauehold	30
Tabell 5.1	Vederlag for arbeid og egenkapital per årsverk.....	34
Tabell 5.2	Utviklinga i vederlag for arbeid og egenkapital per årsverk	34
Tabell 5.3	Utvikling i driftsoverskudd i jordbruksdrifta, produksjonsformer	36
Tabell 5.4	Avvirkning og driftsoverskudd, gardsskogbruket i Midt-Norge ¹⁾	36

Tabellsamling

Tabell 1	Alle bruk	40
Tabell 2	Melkeproduksjon, alle bruk	43
Tabell 3	Melkeproduksjon, sammenligning av låg- og høggruppe.....	46
Tabell 4	Melkeproduksjon, størrelsesgruppe uner 15 årskyr.....	49
Tabell 5	Melkeproduksjon, størrelsesgruppe 15–19,9 årsverk	52
Tabell 6	Melkeproduksjon, størrelsesgruppe fra og med 20 årskyr.....	55
Tabell 7	Melkeproduksjon, kystbygder.....	58
Tabell 8	Melkeproduksjon, indre bygder	61
Tabell 9	Melkeproduksjon, fjellbygder.....	64
Tabell 10	Kjøttproduksjon på ammekyr	67
Tabell 11	Kornproduksjon	70
Tabell 12	Kombinert kornproduksjon og svinehold	73
Tabell 13	Sauehold.....	76

1 Innledning

«Driftsgranskinger i jord- og skogbruk» er en årlig, landsomfattende regnskapsundersøkelse basert på data fra et tilfeldig utvalg av bruk. Trøndelagsfylkene er representert med 70–80 regnskap fra hvert fylke. For hele landet omfatter undersøkelsen regnskap fra 900–1 000 gardsbruk. Brukene er trukket ut slik at de skal utgjøre et tilfeldig utvalgt tverrsnitt av det yrkesmessig drevne jordbruket. De av brukene i materialet som har tilstrekkelig størrelse på gardsskogen, er samtidig med i granskingene som utføres på gardsskogbruket. For å styrke materialet til skogbruksgranskingene, er bruk fra Helgeland og kommunene nord for Romsdalsfjorden tatt med i de tallene vi presenterer i dette notatet.

Regnskapsundersøkelsene tar spesielt for seg virksomheten i jord- og skogbruk, men også andre næringsgreiner tas med. Næringer som tar utgangspunkt i gardens driftsapparat er kalt tilleggsnæringer, og næringsvirksomhet som er uavhengig av gardens driftsapparat er kalt «andre næringer». I tillegg til regnskapstallene, inneholder også materialet avlings-, ytelses- og arbeidsdata. I dette notatet er hovedvekten lagt på foretaksøkonomi, der en ser på gardsbruket som familiebedrift.

Kapittel 2 i notatet inneholder en oversikt over de lange utviklingslinjene for et tverrsnitt av trøndersk landbruk. De emnene som er omtalt er produksjonsinntekter, kostnader og nettoinvesteringer i jordbruket. I tillegg er det oversikt over brukerfamiliens nettoinntekt, privatforbruk, betalte skatter, egenkapital og gjeld.

I kapittel 3 er det en diagramdel med kommentarer som gir oversikt over utviklinga i jordbruket i Trøndelag siden 1995 for driftsformene melkeproduksjon, kjøttproduksjon på ammekyr, kornproduksjon, kombinert kornproduksjon/svinehold, og sauehold. Driftsformen kjøttproduksjon på ammekyr var første gang representert i undersøkelsen i 2002. Fra og med 1997 er brukene med melkeproduksjon også inndelt etter antall årskyr.

Gardsskogbruket, som i undersøkelsene opptrer i et mellomforhold mellom driftsgrein i jordbruket og egen næringsgrein, er omhandlet til slutt i kapittel 3.

I kapittel 4 sammenlignes driftsoverskudd jordbruk, nettoinntekt, familiens arbeidsfortjeneste og egenkapitalutvikling for de forskjellige driftsformene i jordbruk som er representert i undersøkelsen. Kapittel 5 oppsummerer kort utviklingstrekkene i 2004.

Kapittel 6 er en tabelldel som i detalj viser utviklinga de siste fem årene, både for hele materialet og for de forskjellige driftsformene hver for seg.

Helt bakerst i notatet er de ulike faguttrykkene forklart.

2 Enkelte langsiktige utviklingstrekk

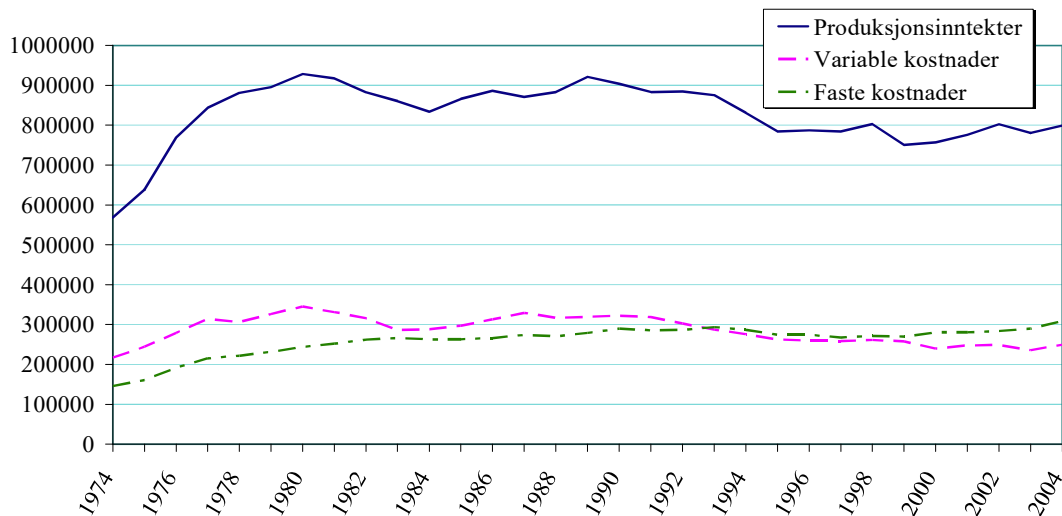

Dette kapitlet inneholder en oversikt over de lange utviklingslinjene for et tverrsnitt av trøndersk landbruk. Det presenteres resultater fra driftsgranskningene fra de siste 30 årene, fra 1974 til 2004. De emnene som er omtalt er produksjonsinntekter, kostnader og nettoinvesteringer i jordbruket. I tillegg er det oversikt over brukerfamiliens nettoinntekt, privatforbruk, betalte skatter, egenkapital og gjeld.

2.1 Produksjonsinntekter og kostnader i jordbruket i Trøndelag

Figur 2.1 viser utviklingen for produksjonsinntekter og faste og variable kostnader i perioden 1974–2004 målt i fast kroneverdi (2004-kroner). I perioden 1989–99 var produksjonsinntektene stort sett fallende, mens de etter 1999 har vært tilnærmet stabile, eller økende (se figur 2.1). I siste 10-årsperiode har produksjonsvolumet økt vesentlig (se kapittel 4.5).

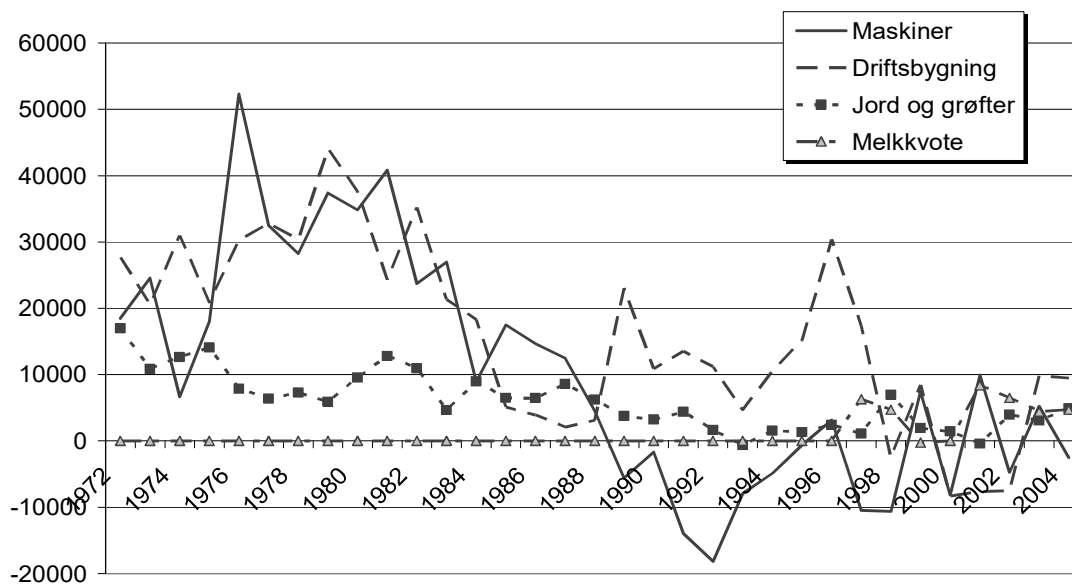
Figur 2.1 viser at de variable kostnadene har fulgt noenlunde samme endringsmønstre som produksjonsinntektene, slik at gardens totale dekningsbidrag (produksjonsinntekter minus variable kostnader) har vært tilnærmet uforandret siden slutten av 1970-tallet. Målt i fast kroneverdi økte de faste kostnadene fram til 1990. Etter en svak nedgang først på 1990-tallet, har det de siste 6–7 årene igjen vært en økning. Forholdet mellom variable og faste kostnader har imidlertid endret seg mye. Mens de variable kostnadene på 1970-tallet utgjorde 60 prosent av de totale kostnadene, har de det siste 10-året utgjort mindre enn 50 prosent. Vi ser at denne utviklingen er økende.

Figur 2.1 Produksjonsinntekter og kostnader i jordbruket. Kr per bruk. 2004-priser

2.2 Nettoinvesteringer i jordbruket

Nettoinvesteringene har avtatt de siste 20 årene (se figur 2.2). De store investeringene i bygninger på slutten av 1990-tallet skrives fra bruk med svinehold, som i den perioden tilpasset seg nye dyrehelseforskrifter. På mange av disse brukene skjedde det samtidig en kapasitetsøkning som gjorde at investeringene ble ekstra store.

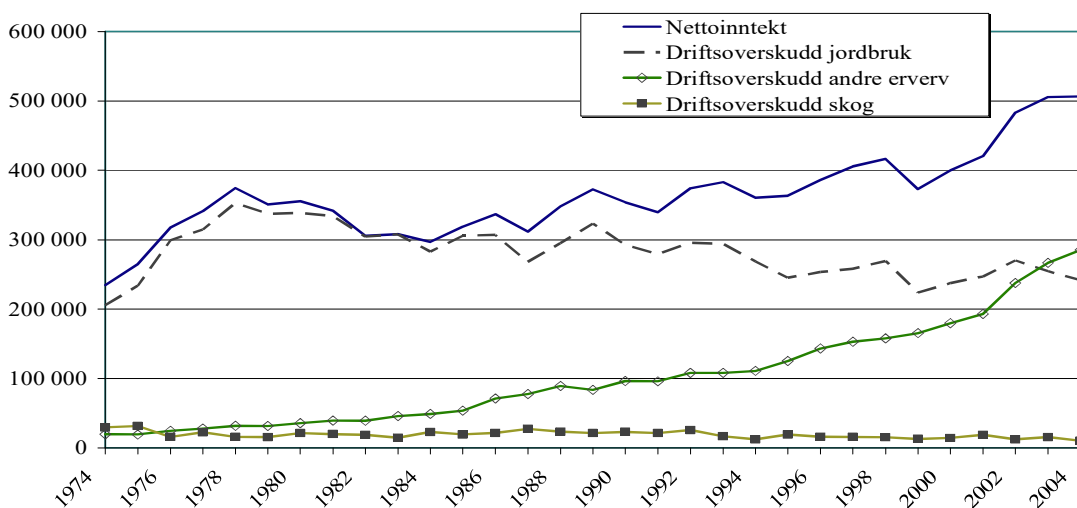

Figur 2.2 Nettoinvesteringer i jordbruket. Kr per bruk. 2004-priser

2.3 Nettoinntekta og yrkesgreinenes bidrag til den

Figur 2.3 viser at nettoinntekta (summen av driftsoverskudd fra alle næringsgreiner, tillagt renteinntekter og familiens arbeid på nyanlegg, og fratrukket rente- og kårutgifter) har vært økende siden midt på 1980-tallet. På 1970-tallet og første halvdel av 1980-tallet utgjorde driftsoverskuddet i jordbruket den alt overveiende delen av nettoinntekta. Etter den tid har det som i figuren er kalt andre erverv, fått større og større betydning. Andre erverv er en sekkepost der lønnsinntekter fra arbeid utenom bruket er den største enkeltposten, og er den posten som har økt mest.

Nettoinntekta økte spesielt mye i 2002. Den sterke økningen dette året kom av at både driftsoverskuddet fra jordbruket og inntekter fra andre erverv økte kraftig. I 2003 og 2004 har nettoinntekta vært stabil. Samtidig har driftsoverskuddet fra jordbruket gått ned og driftsoverskuddet fra andre erverv gått opp.

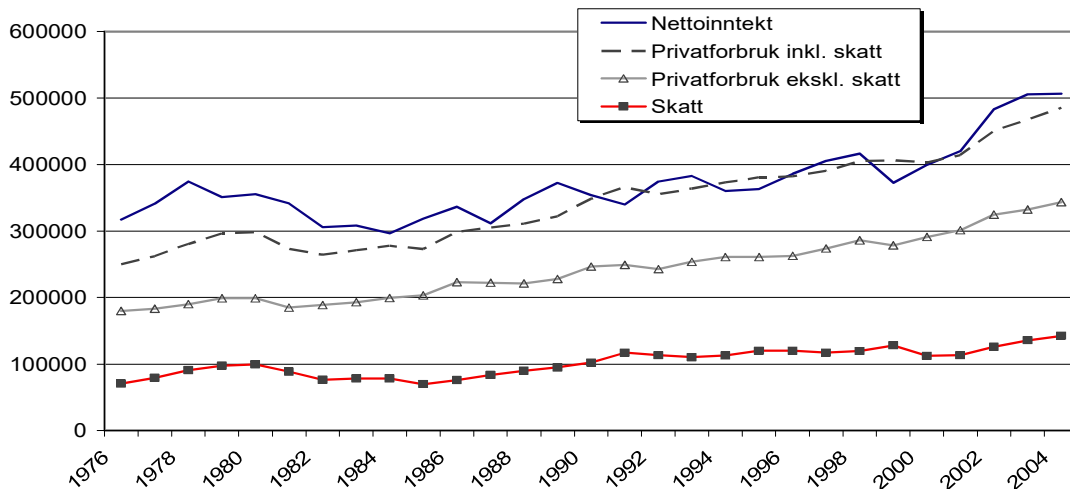
Figur 2.3 Nettoinntekta og yrkesgreinenes bidrag til den^{*)}. Kr per bruk. 2004-priser

^{*)} Beregningsmaten for driftsoverskudd og nettoinntekt er endret fra og med 1995, og ligger derfor noe for lagt før 1995 i denne figuren

2.4 Nettoinntekt, privatforbruk og skatt

Siden inntektene fra andre erverv midt på 1980-tallet begynte å stige, har også nettoinntekta økt, også målt i fast kroneverdi. Bak nettoinntekta står en arbeidsinnsats fra familien på ca. to årsverk. For den gjennomsnittlige brukerfamilien har privatforbruk inkl. skatt den siste 10-årsperioden delvis ligget over nettoinntekta. I denne perioden har det vært investert lite, og gjelda har derfor bare hatt en moderat økning. De siste 4 årene har imidlertid nettoinntekta vært høyere enn privatforbruk inkl. skatt.

Av figur 2.4 ser vi at i fast kroneverdi har skattebetalingen vært noenlunde uforandret siden 1991, men med en økning fra 2002. Skattebeløpet for det enkelte år er en sammensetning av gjenstående skatt fra foregående inntektsår pluss forskuddsskatt for det aktuelle regnskapsåret. Skatten kommer derfor i regnskapet fram med en forsinkelse i forhold til inntekten. Skattebeløpet er netto etter fratrukk for tilbakebetalt skatt.

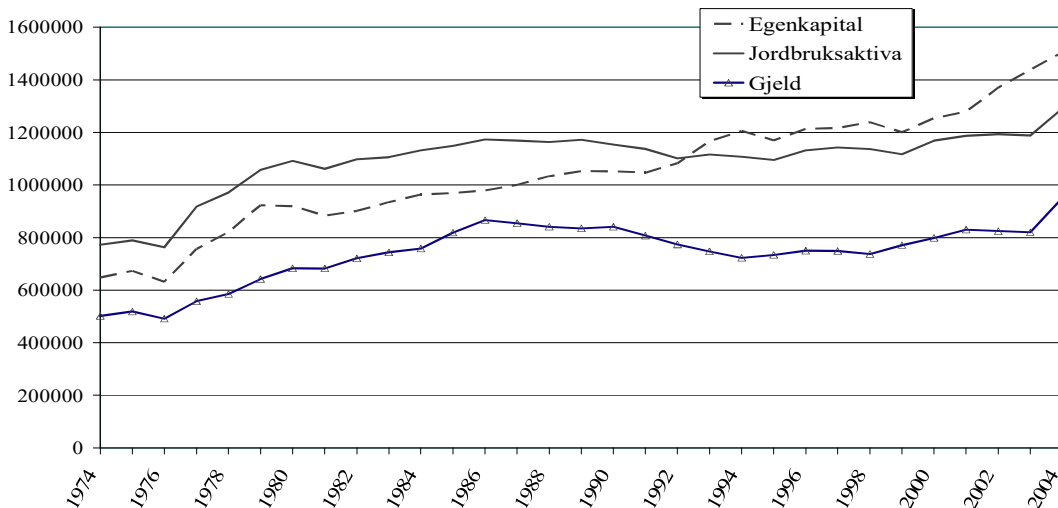

Figur 2.4 Nettoinntekt, privatforbruk og skatt. Kr per bruk. 2004-priser *)

*) Beregningsmaten for driftsoverskudd og nettoinntekt er endret fra og med 1995, og ligger derfor noe for lagt før 1995 i denne figuren

2.5 Egenkapital og gjeld

Egenkapital og gjeld har fulgt hverandre ganske godt i det trønderske landbruket fra tidlig på 1970-tallet til midten av 1980-tallet. Vi fikk da en utvikling fram til 1994 hvor egenkapitalen økte mens gjelda gikk ned. Etter den tid har det fram til 2001 vært en tilnærmet parallell utvikling på egenkapital og gjeld, men med en høyere egenkapitalandel. Nettoinntekta økte i 2002 og 2003, men har ikke økt særlig i 2004. Økningen i egenkapital var sterk både i 2002 og 2003, og har også økt i 2004. Brukerfamiliens gjeld har økt betydelig i 2004.

Figur 2.5 Egenkapital og gjeld. Kr per bruk. 2004-priser

Økningen i egenkapitalandel i 2002 og 2003 skjedde samtidig som inntektene fra «andre erverv» økte svært sterkt (se figur 2.3). Egenkapitalutviklingen har de siste åra fulgt utviklingen i inntekter fra andre erverv. Andre erverv får mer og mer å si for totaløkonomien på det enkelte bruk.

Et par andre forhold som det kan være grunn til å legge merke til, er at utviklinga i brukerfamiliens totale gjeld og brukerfamiliens eiendeler i jordbruket har vært noenlunde parallell siden tidlig på 1980-tallet, og at gjelda helt siden tidlig på 1980-tallet har ligget nokså konstant på 70 prosent av verdien av eiendeler i jordbruket. Utviklingen i gjelda følger stort sett utviklingen i jordbruksaktiva.

3 Økonomisk utvikling i enkeltproduksjoner

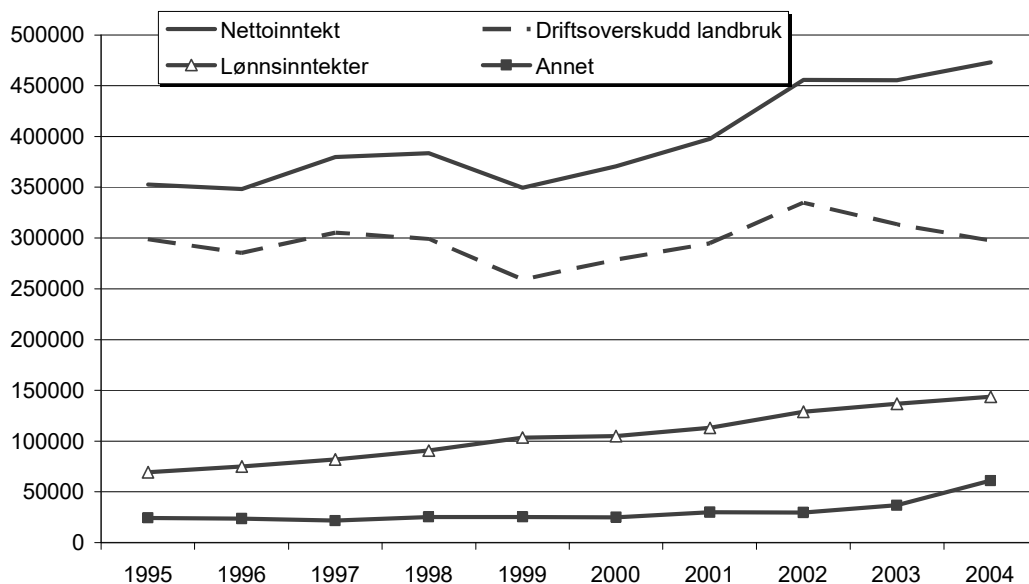
I dette kapitlet er hovedvekten lagt på den økonomiske utviklinga siden 1995, med fokus på driftsoverskudd, nettoinntekt, familiens arbeidsfortjeneste, nettoinvestering og egenkapitalprosent. Vi har delt nettoinntekta i driftsoverskudd landbruk (jordbruk, skogbruk og tilleggsnæringer), lønnsinntekter og annet (driftsoverskudd fra andre næringer, sykepenger, trygdeytelser mv.). Før 1997 var driftsoverskudd for andre næringer og tilleggsnæringer slått sammen. Vi har derfor foretatt en skjønsmessig fordeling mellom disse næringene for 1995 og 1996.

3.1 Melkeproduksjon

I regnskapsundersøkelsen er det med ca. 100 bruk med melkeproduksjon. Dette antallet er stort nok til at vi har kunnet foreta en deling i størrelsesgrupper og en deling etter region. Det er tatt med gjennomsnittstall for alle bruk med melkeproduksjon (figur 3.1–3.3 og tabell 3.1), en sammenligning av økonomisk resultat, der brukene er sortert etter driftsoverskudd før avskrivning per kuenhet. (figur 3.4), etter størrelsesgruppe (figur 3.5–3.7 og tabell 3.2), og etter region (figur 3.8–3.10 og tabell 3.3). Se også tabellene 2–9 i kapittel 6.

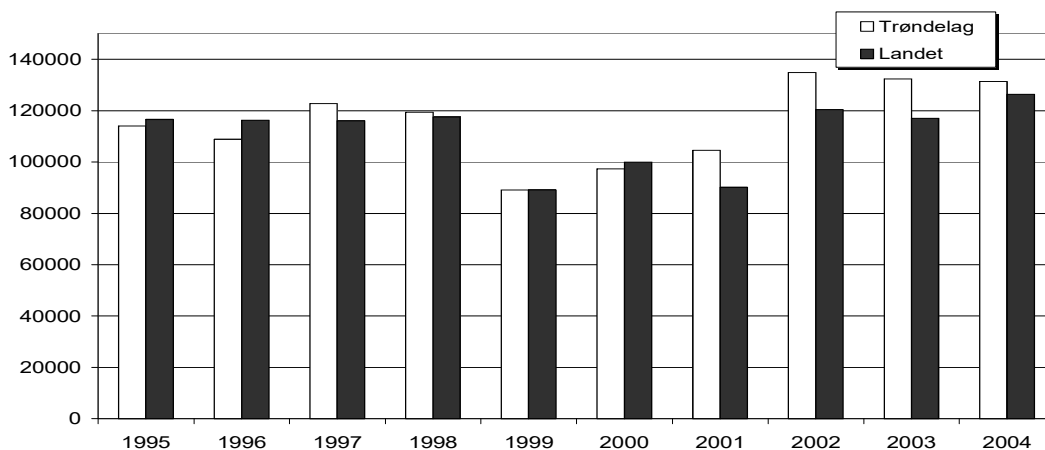
3.1.1 Melkeproduksjon, alle bruk

Driftsoverskudd og nettoinntekt på melkeproduksjonsbruk er vist i figur 3.1. Driftsoverskudd for landbruk samlet var på det høyeste i 2002, og gikk ned både i 2003 og 2004. Dette til tross for en økning i resultat fra tilleggsnæringer. Se tabell 2, i kapittel 6.

Figur 3.1 Nettoinntekt/driftsoverskudd mv. på melkeproduksjonsbruk. Kr per bruk. 2004-priser

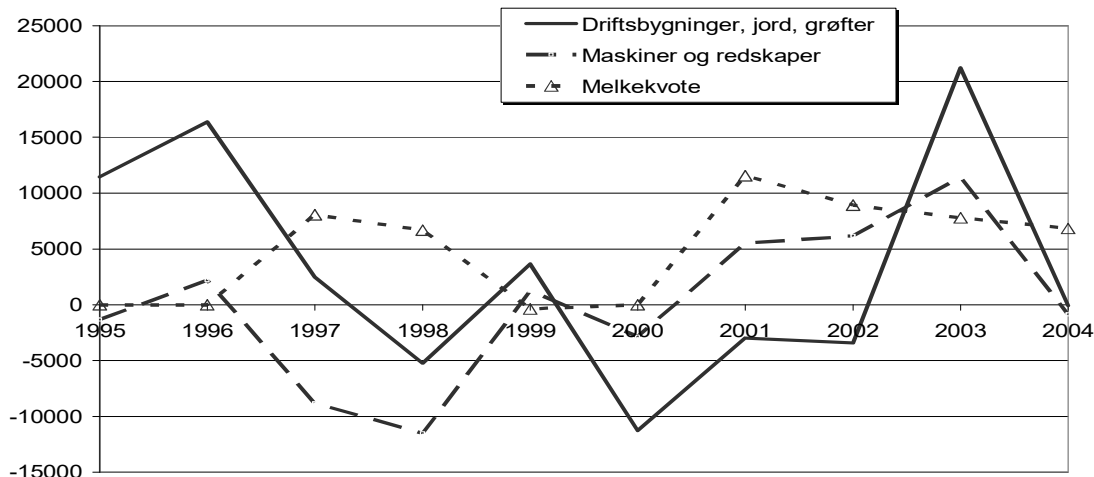
I figur 3.2 er familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i melkeproduksjon i Trøndelag sammenlignet med tall for hele landet. Hovedinntrykket er at arbeidsfortjenesten, etter en spesielt svak periode fra 1999 til 2001, er bedret de siste tre årene. Best resultat var det i imidlertid i 2002, mens det har vært en svak nedgang i 2003 og 2004. I Trøndelag har brukerfamilien hatt en noe bedre arbeidsfortjeneste pr årsverk enn landet forøvrig, men avstanden krympet noe siste år.

Figur 3.2 Familiens arbeidsfortjeneste i melkeproduksjon, alle bruk. Kr per årsverk. 2004-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002)

Nettoinvesteringene i maskiner og redskaper på melkeproduksjonsbrukene var høyere i 2003 enn noen gang siden 1995 (figur 3.3), men har gått tilbake igjen i 2004. Maskin-kapitalen har stort sett på hele 1990-tallet gått ned, men økte fra 2001, med en spesielt stor økning i 2003. Kapitalen øker når nyinvesteringer er større enn summen av avskrivninger og frasalg. Siden 1998 har nettoinvesteringer i driftsbygninger, jord og grøfter for det meste vært negative på melkeproduksjonsbrukene i Trøndelag, men var i

2003 de høyeste siden 1996. I forhold til i 2003 var det igjen i 2004 en sterk reduksjon i nettoinvesteringene for denne gruppen.

Figur 3.3 Nettoinvesteringer på melkeproduksjonsbruk. Kr per bruk. 2004-priser

I tabell 3.1 ser vi at egenkapitalprosenten på melkeproduksjonsbruk i Trøndelag har vært svært stabil de siste 10 årene, men fikk et tydelig løft i 2002. Utviklinga i Trøndelag ser ut til å ha vært ulik utviklinga på landsplan, der det har vært en nedgang i egenkapitalprosenten i perioden fra 1995.

Tabell 3.1 Utviklinga i egenkapitalprosent, melkeproduksjon, alle bruk

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Trøndelag	59	59	60	60	59	60	60	63	64	63
Landet	61	60	60	60	58	58	57	57	58	57

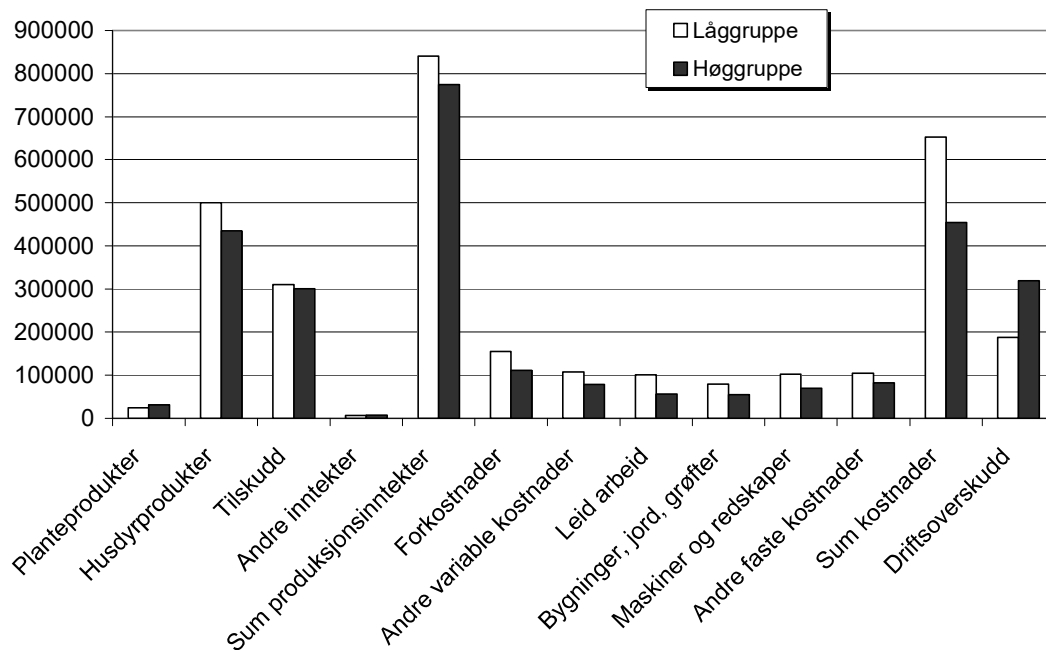
3.1.2 Melkeproduksjon - sammenligning av låg- og høggruppe

Det er stor variasjon i resultat mellom bruk, også for bruk med tilnærmet like forutsetninger. Dette er vist i figur 3.4. Det var 94 melkeproduksjonsbruk med i statistikken for Trøndelag i 2004. Brukene er sortert etter driftsoverskudd før avskrivning per kuenhet¹, og delt inn i 3 like store grupper. Gruppen med høyest driftsoverskudd pr årsku er senere benevnt som høggruppen, og gruppen med lågest driftsoverskudd pr årsku er benevnt som lågruppen.

I tabell 3, kapittel 6, er gruppegjennomsnitt fra låg- og høggruppen vist. Av tabellen går det fram at lågruppen har størst jordbruksareal, høyere avling, men lågere melkeytelse per årsku. Lågruppen har betydelig høyere melkekvote, og har satt inn vesentlig mer kapital i jordbruksdrifta.

I figur 3.4 er gruppegjennomsnittene sammenlignet for en del inntekts- og kostnadstall, og for driftsoverskudd. Av figuren ser vi at produksjonsinntektene er høyest i lågruppen. Det skyldes de større melk- og kjøttinntektene i denne gruppen, noe som også fører med seg mer i offentlige tilskudd. På kostnadssida derimot, tegner det seg et entydig bilde av at høggruppen konsekvent ligger lågt på alle spesifiserte kostnader. Det gjør at høggruppen kommer ca. kr 130 000 bedre ut i driftsoverskudd enn det lågruppen gjør.

¹ En kuenhet er lik en årsku eller 4 slakt a 300 kg.

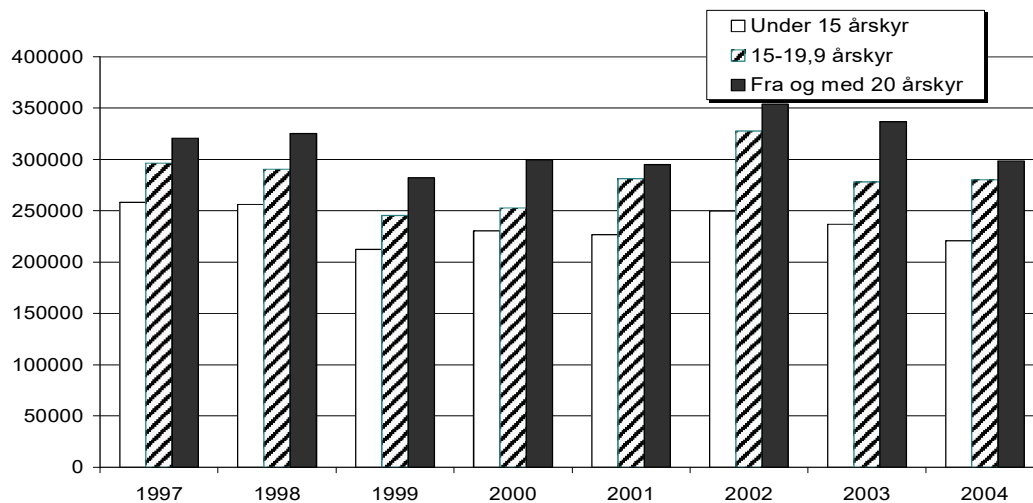

Figur 3.4 Sammenligning av låg- og høggruppe i melkeproduksjon i Trøndelag 2004. Kostnader, inntekter og resultat. Kr per bruk

3.1.3 Melkeproduksjon, delt etter størrelsesgrupper

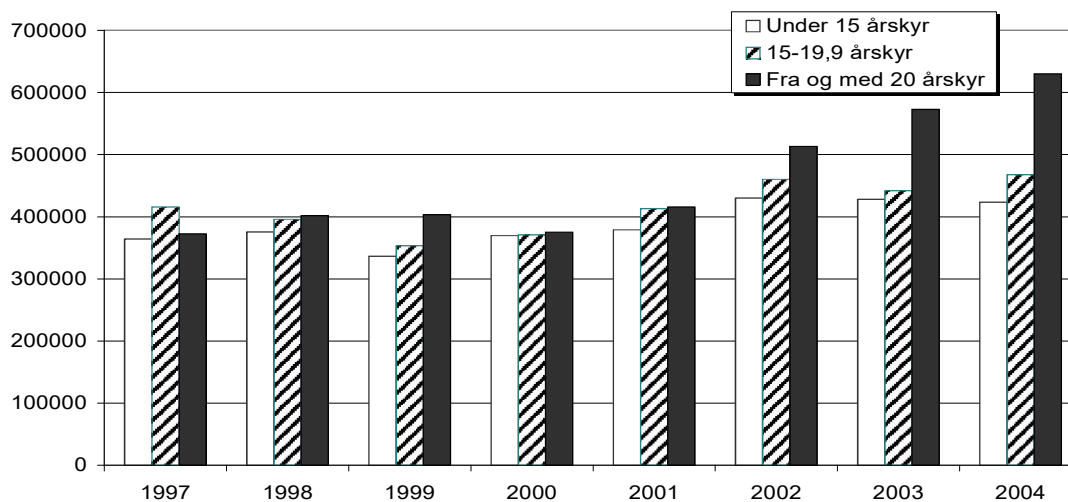
I dette avsnittet vises forskjellene i driftsoverskudd, nettoinntekt, arbeidsfortjeneste per årsverk og egenkapitalprosent for størrelsesgruppene under 15 årskyr, 15–19,9 årskyr og 20 eller flere årskyr. Med deling etter årskuttall, har vi anvendelige data bare fra 1997. I 2004 bestod gruppa med under 15 årskyr av 37 bruk, gruppa med 15-19,9 årskyr bestod av 44 bruk og gruppa med over 20 årskyr bestod av 13 bruk.

Familiens arbeidsinnsats i jordbruket er noenlunde lik i alle tre gruppene, se tabellene 4–6 i kapittel 6. Den største gruppa har derfor relativt store kostnader til leid hjelp. Bortsett fra dette, stiger både inntekter og kostnader ganske jevnt med besetningsstørrelse, og resulterer i en noenlunde fast forskjell på driftsoverskudd gruppene imellom, se figur 3.5.

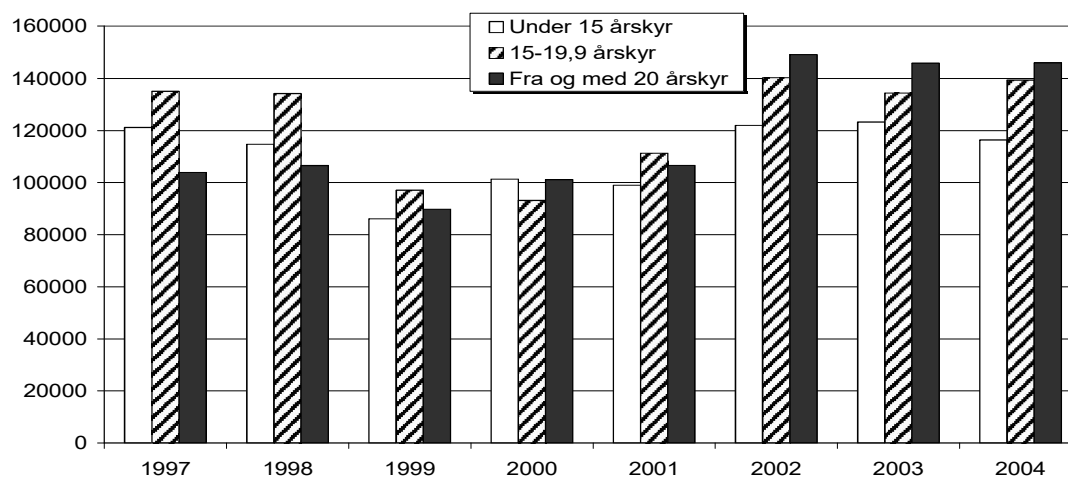
Figur 3.5 Driftsoverskudd på melkeproduksjonsbruk, størrelsesgrupper. Kr per bruk. 2004-priser

Differansen i nettoinntekt mellom gruppene har ikke vært stor, og har variert fra år til år. Fra 2003 har imidlertid forskjellen blitt mer markant. Spesielt gruppa med de største besetningene har hatt en sterk økning i inntekter både fra tilleggsnæringer og annen næringsvirksomhet de to siste årene. Gruppa består av et lite antall bruk, og preges derfor lett av store endringer på enkeltbruk. Den midterste gruppa har minst inntekter utenom bruket. Det fører til at denne gruppa ligger relativt lågt i nettoinntekt, se figur 3.6.

Figur 3.6 Nettoinntekt på melkeproduksjonsbruk, størrelsesgrupper. Kr per bruk. 2004-priser

Av figur 3.7 ser vi at familiens arbeidsfortjeneste per årsverk relativt sett har bedret seg de siste årene i den øverste størrelsesgruppa. De viktigste årsakene er en sterkere inntektsøkning og en større nedgang i arbeidsforbruk i denne gruppa.

Figur 3.7 Familiens arbeidsfortjeneste i melkeproduksjon, størrelsesgrupper. Kr per årsverk 2004-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002)

Egenkapitalprosenten har i perioden fra 1997 steget sterkt for de to gruppene med de største besetningene. For gruppa under 15 årskyr har egenkapitalprosenten ligget høgt i hele perioden, og spesielt i 2002 og 2003, men falt til samme nivå som de andre gruppene i 2004. I gruppa med de største besetningene er det få bruk, og det gjør at svingningene fra år til år kan bli store. Se tabell 3.2.

Tabell 3.2 Utviklinga i egenkapitalprosent, melkeproduksjon, størrelsesgruppe

Størrelsesgruppe	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Under 15 årskyr	64	64	62	64	65	71	74	63
15–19,9 årskyr	56	55	56	61	57	60	59	63
20 eller flere årskyr	45	51	51	42	51	55	64	62

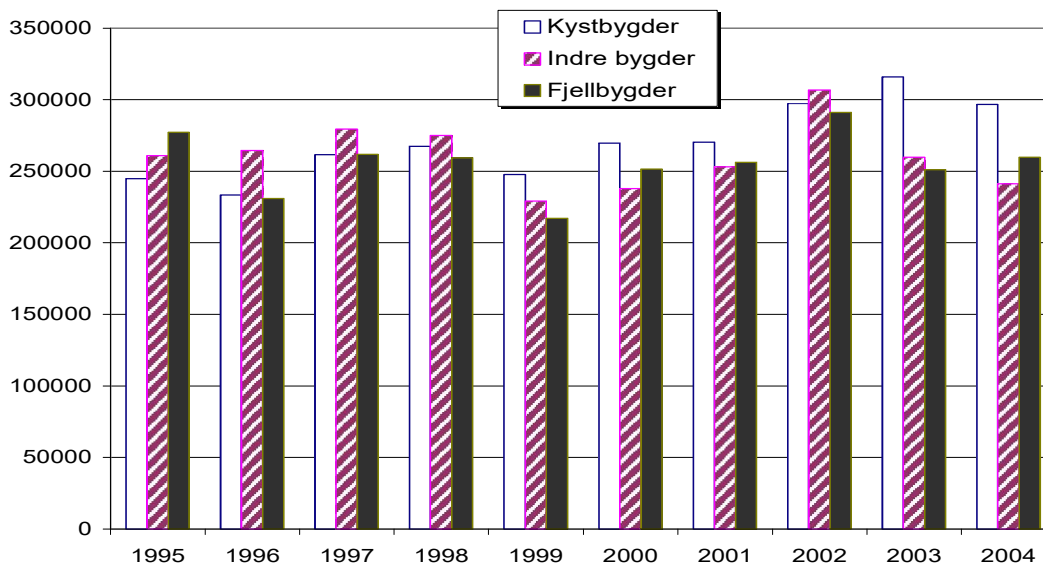
3.1.4 Melkeproduksjon, delt etter region

Det kan til dels være store forskjeller, spesielt i vekstsesong, mellom kyst- og fjellbygdene i Trøndelag. I samarbeid med Fylkesmannens landbruksavdeling i begge trøndelagsfylkene er det derfor utarbeidet en geografisk regioninndeling av Trøndelag i kystbygder, indre bygder og fjellbygder. Nedenfor følger en oversikt over hvilke kommuner som er med i de tre regionene.

- Kystbygder:** Agdenes, Bjugn, Flatanger, Fosnes, Frøya, Hemne, Hitra, Leka, Namsos, Nærøy, Osen, Roan, Snillfjord, Vikna, Ørlandet og Åfjord
- Indre bygder:** Frosta, Inderøy, Klæbu, Leksvik, Levanger, Malvik, Meldal, Melhus, Mosvik, Namdalseid, Orkdal, Overhalla, Rissa, Selbu, Skaun, Snåsa, Steinkjer, Stjørdal, Trondheim, Verdal og Verran.
- Fjellbygder:** Grong, Holtålen, Høylandet, Lierne, Meråker, Midtre Gauldal, Namskogan, Oppdal, Rennebu, Røros, Røyrvik og Tydal.

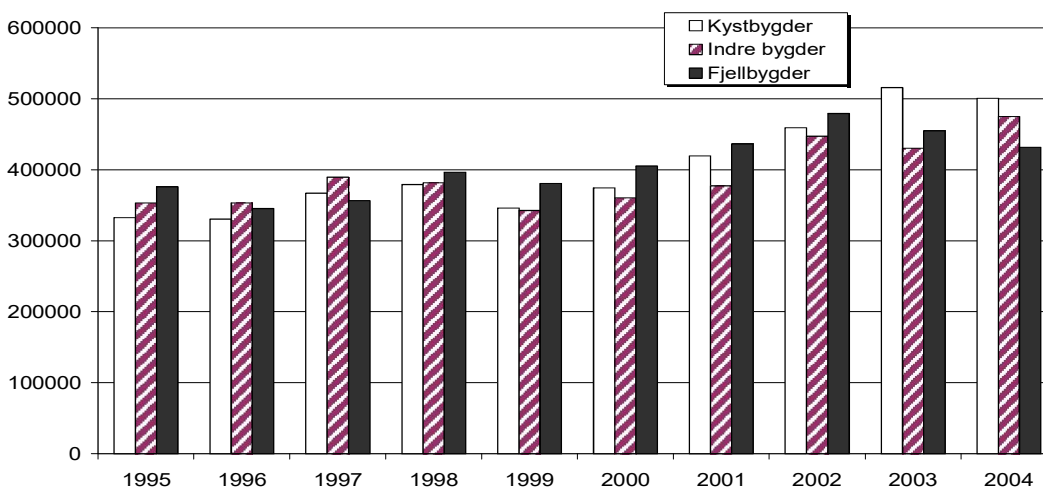
Materialet for kyst- og fjellbygdene er ikke større enn at tilfeldige sammentreff, slik som at flere bruk foretar større investeringer samme år, eller en større utskifting av bruk i statistikken etc., lett kan medføre store utslag i resultatene.

I 2004 har både indre bygder og kystbygdene hatt en reduksjon i driftsoverskuddet, mens fjellbygdene har hatt en liten økning (se figur 3.8). Se for øvrig tabellene 7–9, kapittel 6.

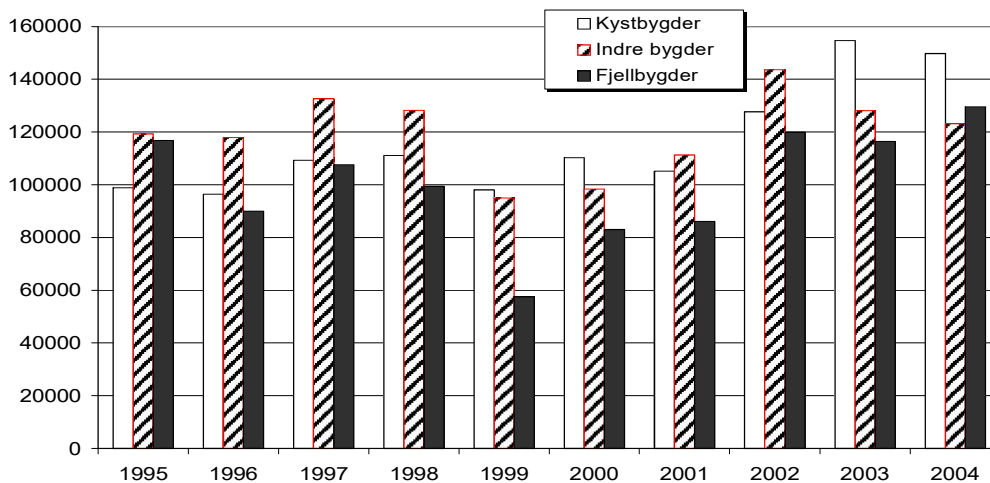
Figur 3.8 Driftsoverskudd på melkeproduksjonsbruk, regioner. Kr per bruk. 2004-priser

Av figur 3.9 ser en at brukerfamiliens nettoinntekt stort sett varierer etter samme mønster i de tre regionene. Fjellbygdene, som ikke pleier å ligge høgest i driftsoverskudd fra jordbruket, har likevel i flere år ligget høyere i nettoinntekt enn kystbygder og indre bygder. Hovedårsakene til det er relativt høge lønnsinntekter fra arbeid utenfor garden, og høgt driftsoverskudd fra skogen. Tidligere betydde det også en del at fjellbygdbrukene gjennomsnittlig hadde lågere gjeld, og dermed mindre renteutgifter enn brukene i de to andre regionene. I 2004 ser vi imidlertid en endring her, i 2004 er det brukene i fjellbygdene som har lågest nettoinntekt innen melkeproduksjon. Mens brukene i de indre bygdene har hatt en markant økning, har brukene i kystbygdene hatt en liten reduksjon i nettoinntekta.

Figur 3.9 Nettoinntekt på melkeproduksjonsbruk, regioner. Kr per bruk. 2004-priser

Av figur 3.10 går det fram at fjellbygdene fram til i 2004 har ligget lågere enn de andre regionene i familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i jordbruket. Fjellbygdene bryter altså denne trenden i 2004. Vi ser også at kystbygdene i 2003 og 2004 har betydelig høyere arbeidsfortjeneste pr årsverk enn de indre bygdene.

Figur 3.10 Familiens arbeidsfortjeneste i melkeproduksjon, regioner. Kr per årsverk. 2004-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002)

Av tabell 3.3 kan vi merke oss at fjellbygdene i hele perioden har ligget høyere i egenkapitalprosent enn de andre regionene, men at forspranget de siste årene har minket.

Tabell 3.3 Utviklinga i egenkapitalprosent, melkeproduksjon, regioner

Regioner	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Kystbygder	61	58	57	59	57	62	62	62	65	63
Indre bygder	56	56	58	56	56	57	56	61	63	60
Fjellbygder	68	71	71	75	70	68	69	68	68	68

3.2 Kjøttproduksjon på ammekyr

På grunn av økning i antall bruk som driver ensidig kjøttproduksjon, og ønsket om bedre representasjon, tok vi fra 2002 inn en egen gruppe bruk som driver kjøttproduksjon på ammekyr. Av de 10 brukene vi har med, er det 6 besetninger med tunge raser (charolais, limousin og simmenthaler), og 4 besetninger med lette raser (hereford og aberdeen Angus). Besetningene vi har med i statistikken hadde i gjennomsnitt 19 kalvinger i 2004. En del av besetningene er underveis i en overgang fra NRF, der kjøttferaser krysses inn. En del besetninger er også under oppbygging med hensyn til dyretall.

Som gruppe betraktet er lønnsomheten ikke god, men det varierer sterkt fra bruk til bruk. Driftsomfanget er lite, og enkelte i gruppa later til å ha et relativt arbeidskrevende driftsopplegg, men det finnes også eksempler i gruppa på at arbeidsforbruket kan være ganske lågt. I gjennomsnitt var driftsoverskuddet kr 92 500 i 2004, mot kr 110 700 i 2003. Families arbeidsinnsats i jordbruket var på ca. 0,7 årsverk. Nettoinntekta var kr 414 600 i 2004 mot kr 404 800 i 2003. Det er lønnsinntekter utenom bruket som står for det meste av nettoinntekta.

Mange av brukene har tidligere drevet med melkeproduksjon, og har derfor fremdeles store faste kostnader knyttet til bygninger og mekanisk utstyr. Brukene preges derfor av lite nyinvesteringer, men store avskrivninger slik at nettoinvesteringen derfor er negativ. Nettoinvesteringa har imidlertid gått fra - 44 700 kr i 2002 til - 15 200 kr i 2004.

Buskapsverdien i ammekubesetninger er høy. Produksjonsformen kan derfor være kapitalkrevende, hvis driftsapparatet ikke er godt tilpasset. Renter av eiendeler i jord-

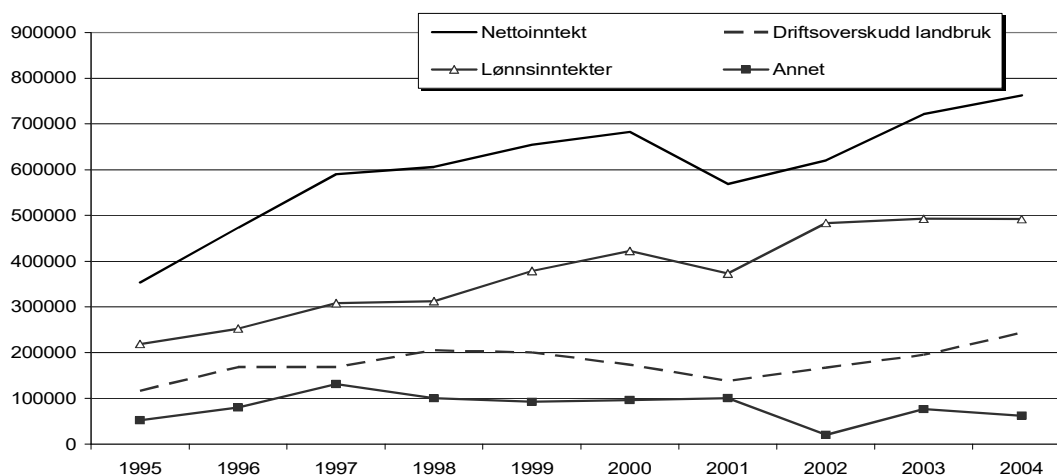

bruket for denne driftsformen ligger i driftsgranskingene på samme nivå som i melkeproduksjon med omtrent samme kutall. I 2004 ble derfor familiens arbeidsfortjeneste per årsverk bare kr 61 100 (arbeidsfortjenesten kommer en fram til ved å trekke renter av eiendeler i jordbruket fra driftsoverskuddet). I 2003 var familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk på kr 70 100. Skal arbeidsfortjenesten per årsverk komme på samme nivå som i melkeproduksjonen, må enten driftsoverskuddet opp, kapitalbindingen ned, eller arbeidsforbruket betydelig ned. Det er rimelig å anta at arbeidsforbruket per årsku er vesentlig lågere i større besetninger, og at den gruppa vi har med i statistikken i så måte er for liten.

Egenkapitalprosenten var på 66, som er noenlunde den samme som på melkeproduksjonsbruk. Se ellers tabell 10 i kapittel 6.

3.3 Kornproduksjon

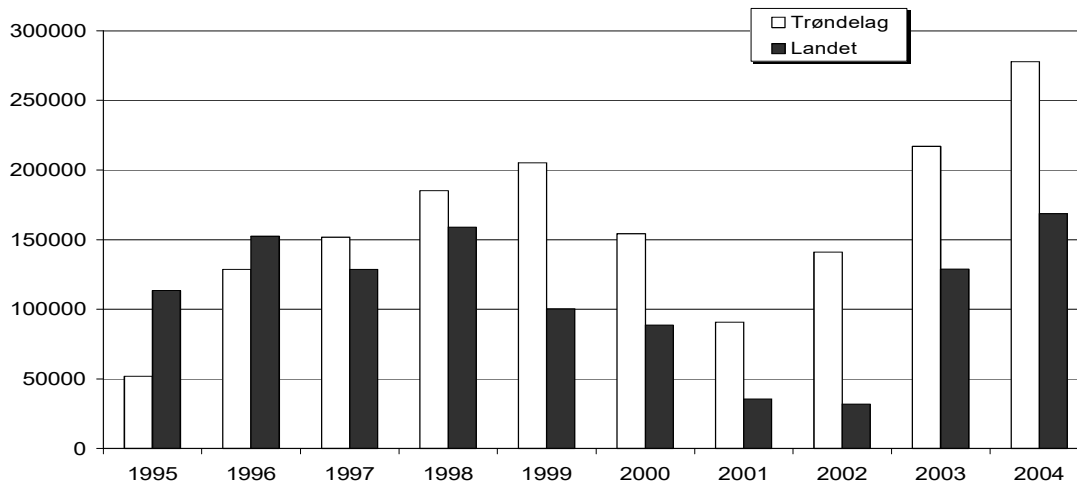
I 2004 var det 14 bruk med ensidig kornproduksjon som var med i statistikk materialet. Bygg er hovedproduksjon, med et mindre innslag av havre, og i enkelte år også litt hvetete. Arealet har ligget rundt 300 dekar per bruk.

Figur 3.11 Nettoinntekt/Driftsoverskudd på bruk med korn. Kr per bruk. 2004-priser

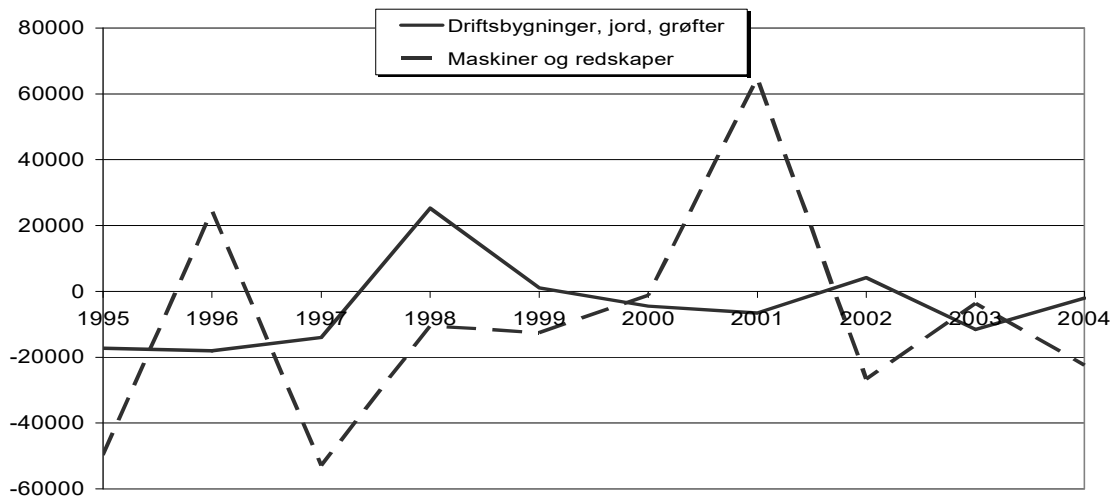
Lønnsomheten i kornproduksjonen er direkte avhengig av avlingsnivå og kornkvalitet, og varierer derfor mye fra år til år. Likevel kan en si at det er felles for kornbrukene at driftsoverskudd i jordbruket er lågt, men nettoinntekta høg. Arbeidsmessig utgjør ikke kornproduksjonen på de brukene vi har med i statistikken, mer enn knapt et halvt årsverk, mens brukerfamiliens arbeidsinnsats i lønnet arbeid utenom bruket utgjør bortimot ett og et halvt årsverk. Brukene har ellers ligget noenlunde på gjennomsnittet med hensyn til inntekter fra gardsskogen. Se figur 3.11 og tabell 11 i kapittel 6.

Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i kornproduksjon varierer mye fra år til år og har de to siste årene ligget betydelig over tilsvarende lønnsomhetsmål for andre driftsformer.

Figur 3.12 Familiens arbeidsfortjeneste på bruk med korn. Kr per årsverk. 2004-priser. Endret beregningsmåte fra og med 2002

Figur 3.13 viser at nettoinvesteringene på kornbrukene stort sett har ligget rundt null siden 1995. Det er spesielt maskininvesteringene som varierer fra år til år. I ei lita gruppe kan utslagene på gjennomsnittstallene bli store når flere brukere investerer samtidig. Det er året 2001 et eksempel på.

Figur 3.13 Nettoinvesteringer på bruk med korn. Kr per bruk. 2004-priser

Utviklinga i egenkapitalprosent er vist i tabell 3.4. Egenkapitalprosenten viser et svært kraftig fall fra 2000 til 2001, og et ytterligere fall i 2002. Hovedårsaken er nyrekruttering av bruk til statistikken. Denne utviklinga kan ikke sies å være typisk for driftsformen i denne perioden. Vi ser også at egenkapitalandelen er sterkt redusert det siste året, noe som blant annet har sammenheng med investeringer og finansiering gjennom lån.

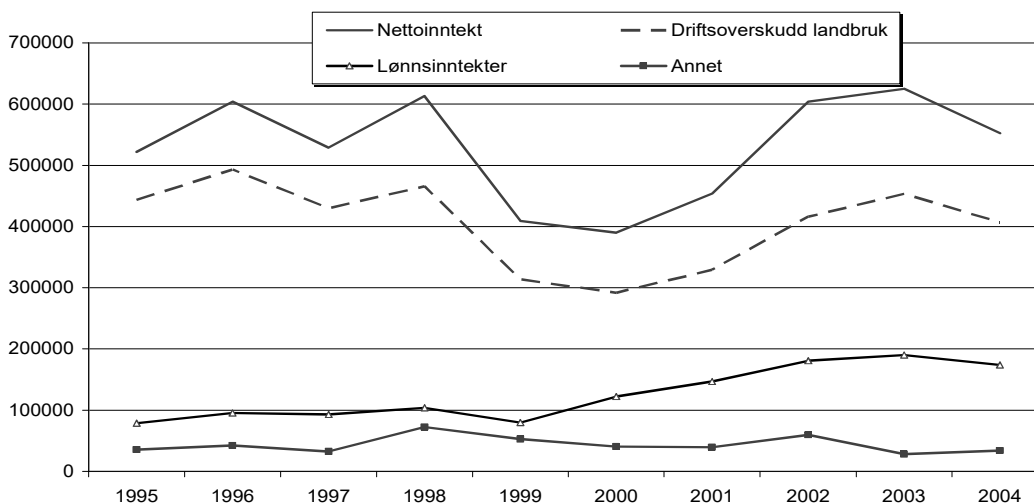
Tabell 3.4 Utviklinga i egenkapitalprosent, kornproduksjon

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Trøndelag	70	72	73	75	72	74	59	56	55	48
Landet	71	73	73	74	73	70	67	64	67	64

3.4 Kombinert kornproduksjon/svinehold

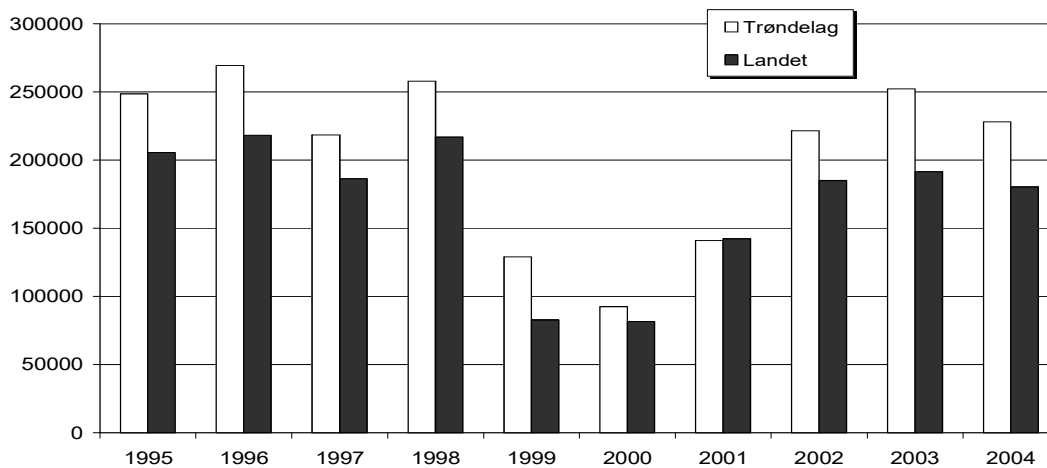
Lønnsomheten i kombinasjonen korn/svin har tradisjonelt variert mye, som et resultat av svingninger både i kornavlinger og prisen på svinekjøtt. Etter en bemerkelsesverdig lang og sammenhengende periode med god lønnsomhet fra 1993 til 1998, ble det overproduksjon og prisnedgang i 1999. Fra 1991 til 2000 gikk oppnådd pris for svinekjøtt ned fra kr 28 til kr 18 per kg, men har siden steget, og lå i 2004 på kr 20,50 kr.

I perioden fra begynnelsen av 1990-tallet er prisen på kraftfôr redusert, og også fôrforbruket per kg tilvekst er betydelig redusert. Besetningene har blitt større, og drifta mer effektiv. I 2004 var besetningene i statistikken for Trøndelag på 43 avlsgriser. Utviklinga i driftsoverskudd/nettoinntekt, figur 3.14, er preget av de store svingningene i kornavlinger og priser på svinekjøtt. Nettoinntekta for svinebøndene svinger mer i takt med endringene i driftsoverskudd fra landbruket enn for de andre produksjonene. Dette kommer av at inntekta fra jordbruket utgjør en større andel av totalinntekta enn for de andre produksjonene.

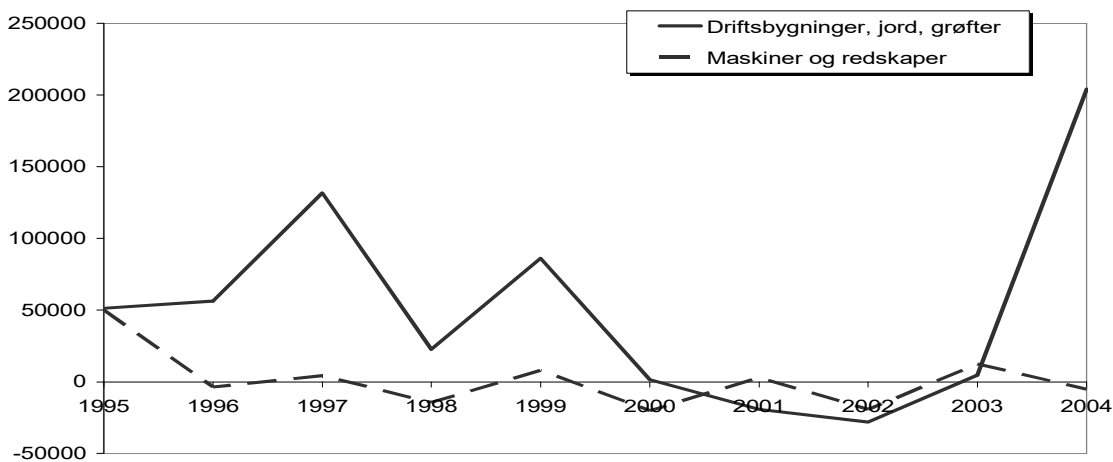
Figur 3.14 Nettoinntekt/Driftsoverskudd på bruk med korn/svin. Kr per bruk. 2004-priser

I figur 3.15 er familiens arbeidsfortjeneste per årsverk for korn/svin i Trøndelag sammenlignet med landstall. Ut fra figuren ser vi at brukene med korn/svin i Trøndelag de siste 3 årene har sittet igjen med betydelig mer i fortjeneste på egen arbeidsinnsats enn brukene på landsbasis.

Figur 3.15 Familiens arbeidsfortjeneste på bruk med korn/svin. Kr per årsverk. 2004-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002)

Nettoinvesteringene er vist i figur 3.16. Nye dyrehelseforskrifter på 1990-tallet førte til ombygging av driftsbygninger, og delvis også tilbygg for å kunne produsere opp til konsesjonsgrense. Investeringene i bygninger ble derfor store i denne perioden, mens det i perioden etter 1996 har vært lite investeringer i maskiner og redskaper. Vi ser at nettoinvesteringene for bygninger har økt betydelig i 2004. I og med at det her er snakk om en forholdsvis liten gruppe bruk vil spesielt nettoinvesteringene påvirkes selv om det er få bruk som står for investeringene. Vi har også rekruttert en del nye bruk til statistikken som har hatt store investeringer det siste året.

Figur 3.16 Nettoinvesteringer på bruk med korn/svin. Kr per bruk. 2004-priser

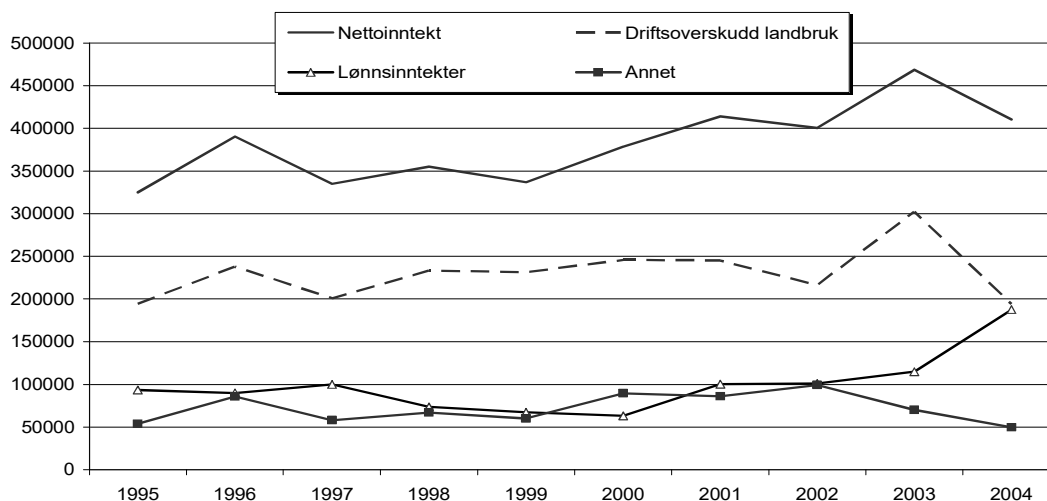
Utviklinga i egenkapital følger svingningene i lønnsomhet. I løpet av 2001–2003, tre år med bedret lønnsomhet og små investeringer, har egenkapitalsituasjonen bedret seg for brukene i Trøndelag. Det var en markant nedgang i lønnsomheten i 2004, noe som også har gitt utslag på egenkapitalprosenten. I tillegg kan nyrekrutteringen av bruk innen denne gruppen også ha påvirket soliditetsmålet. Dette går fram av tabell 3.5.

Tabell 3.5 Utviklinga i egenkapitalprosent, kombinert kornproduksjon/svinehold

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Trøndelag	55	59	54	59	55	50	54	56	59	53
Landet	59	58	57	57	52	53	52	52	49	47

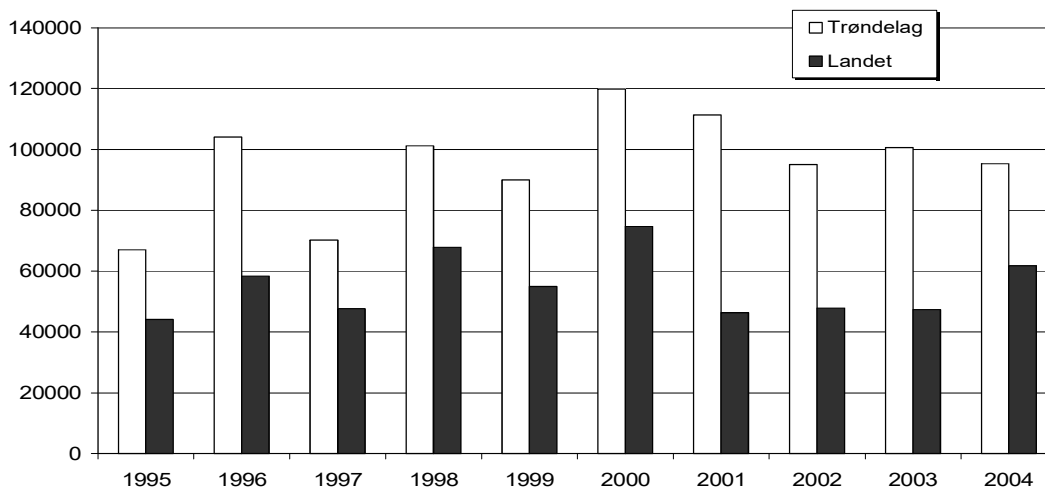
3.5 Sauehold

Regnet i 2004-priser har nettoinntekta stort sett ligget mellom kr 300 000 og kr 350 000 i perioden 1995 til 2000, men har siden steget vesentlig. Se figur 3.17. Driftsoverskudd landbruk hadde en kraftig økning i 2003, men en reduksjon igjen i 2004. Skogbruksdrifta har hatt relativt mye å si for inntektene på brukene med sauehold. I 2003 var driftsoverskuddet fra skogbruket spesielt høgt. Det samme gjaldt tilleggsnæringer, mens driftsoverskuddet fra jordbruket (saueholdet) gikk litt ned (se tabell 13 i kapittel 6). I 2004 har lågere avlinger og mer innkjøpt fôr og gjødsel bidratt til nedgang i driftsoverskuddet fra jordbruket. Driftsoverskuddet i skogbruket har også gått ned til et mer normalt nivå for disse brukene, det sammen gjelder driftsoverskuddet fra tilleggsnæringer. Lønnsinntektene på brukene med ensidig sauehold økte imidlertid markant i fra 2003 til 2004, fra 114 200 kr i 2003 til 187 400 kr i 2004. Dette kompenserte til dels for reduksjonen i driftsoverskudd fra jordbruket, skogbruket og tilleggsnæringer, men ikke helt. Totalt sett ble det derfor en nedgang i nettoinntekta på 56 600 kr fra 2003 til 2004.

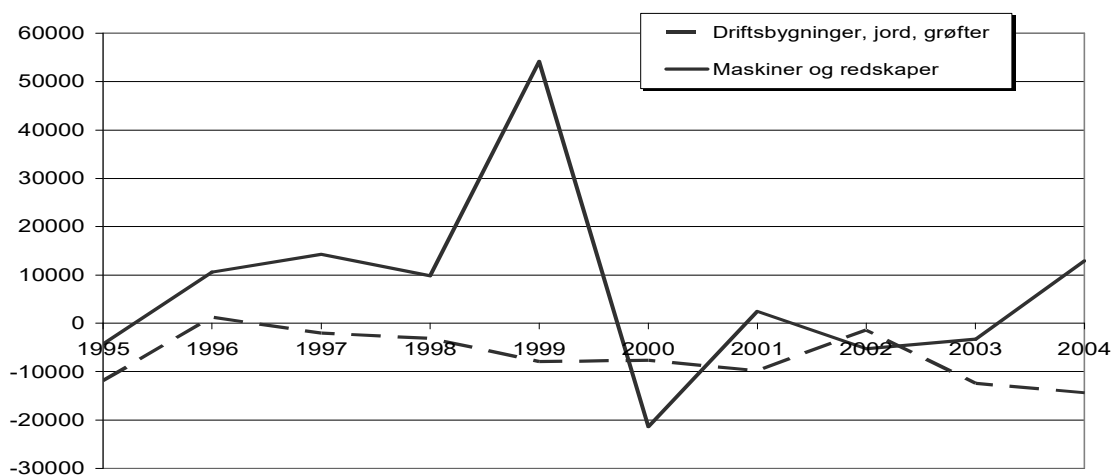
Figur 3.17 Nettoinntekt/Driftsoverskudd på bruk med sauehold. Kr per bruk. 2004-priser

Den gjennomsnittlige besetningsstørrelsen på sauebrukene som er med i regnskapsundersøkelsene i Trøndelag var 172 vinterfôra sauer (vfs) i 2004. For hele landet var størrelsen 121 vfs. Den store forskjellen i besetningsstørrelse er sannsynligvis den vesentligste årsaken til at regnskapsundersøkelsene viser en høyere årsverkfortjeneste i Trøndelag enn i landet som helhet. Se figur 3.18.

Figur 3.18 Familiens arbeidsfortjeneste på bruk med sauehold. Kr per årsverk. 2004-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002)

Som det framgår av figur 3.19 har nettoinvesteringene vært låge, med unntak av 1999. De store maskininvesteringene var da traktorkjøp. Siden antallet bruk med sauehold i driftsstatistikken for Trøndelag er lite, vil tilfeldige sammentreff lett få store utslag.

Figur 3.19 Nettoinvesteringer på bruk med sauehold. Kr per bruk. 2004-priser

Egenkapitalprosenten har stort sett ligget rundt 70. Det er langt høyere enn i de fleste andre driftsformer, men er likevel 4–5 prosentenheter under landsgjennomsnittet for ensidig sauehold (tabell 3.6). Forskjellen har nok en god del sammenheng med forskjell i driftsomfang og nivået på inntekter fra virksomhet utenom garden.

Tabell 3.6 Utviklinga i egenkapitalprosent, sauehold

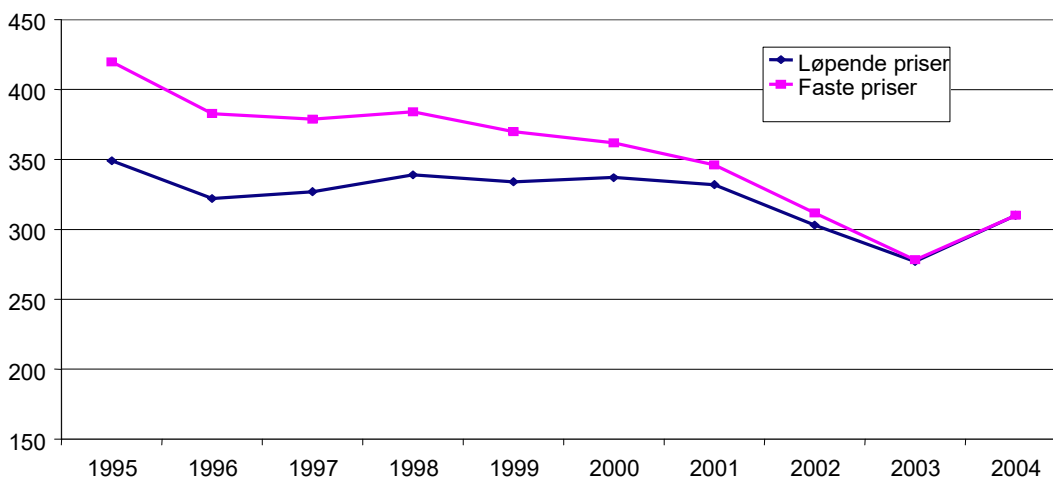
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Trøndelag	70	70	67	70	68	66	71	71	72	69
Landet	74	74	72	75	74	76	75	75	76	76

3.6 Gardsskogbruket

Gardsskogbruket er representert ved et eget utvalg blant de brukene som er med i driftsgranskingene for jordbruket, der det er satt spesielle krav til skogstørrelse.

Nedenfor er det presentert resultater for Midt-Norge, som foruten de to Trøndelagsfylkene også omfatter kommunene nord for Romsdalsfjorden i Møre og Romsdal fylke og Helgeland i Nordland fylke. Se også tabell 5.4 (i kapittel 5). I skogbruksgranskingene for 2004 var det med 60 bruk fra Midt-Norge. Her går det fram at det ble avvirket 123 m³ tømmer per bruk i 2004. Det er 68 m³ mindre enn i 2003. I 2004 utgjorde avvirkningen 57 prosent av det tømmerkvantum som kan tas ut uten å forringe skogen på lang sikt (balansekvantum). Avvirkningsprosenten i 2004 er den lågeste som er registrert i driftsgranskingene for Midt-Norge.

I figur 3.20 er oppnådd pris på bartrevirke vist. Som det går fram av figuren, har løpende priser i årene 1996 til 2001 ligget i området kr 330 til kr 340 per kubikkmeter, men i 2002 falt prisen til kr 303, og i 2003 til kr 277. I 2004 ble det prisoppgang med kr 33 per kubikkmeter. Målt i fast kroneverdi har prisene ellers stort sett vært fallende i hele perioden fra 1995.

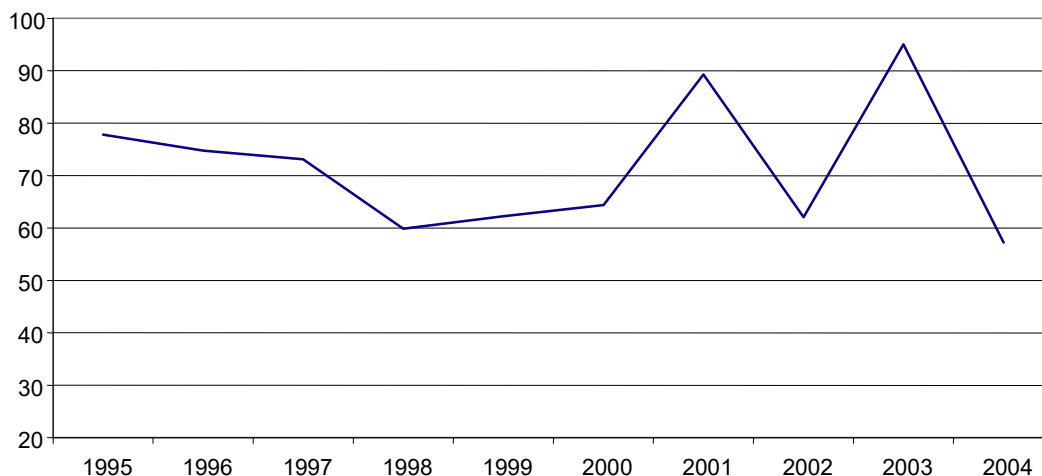

Figur 3.20 Oppnådd pris på bartrevirke. Kr per m³

Figur 3.21 viser at avvirkningen uttrykt i prosent av balansekvantum falt fra 1995 til 1998, og har siden vært svært varierende fra år til år. Avvirkningsprosenten i 2004 er den lågeste gjennomsnittlige avvirkningsprosenten som er registrert for Midt-Norge.

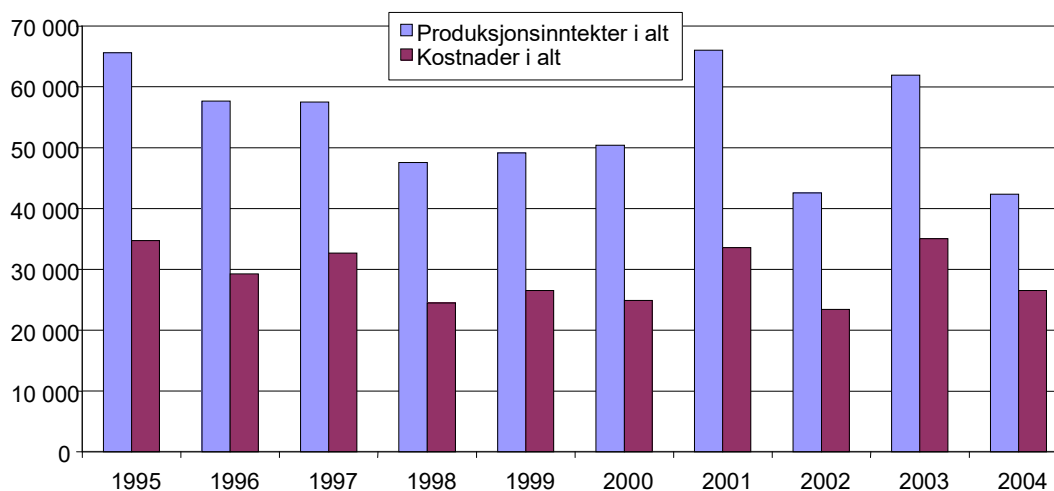
Familieinnsatsen i skogen har gått sterkt ned fra tiårsperioden 1995 til 2004. Dette har sammenheng med at den generelle aktiviteten i skogbruket har gått ned men også at skogeierne i større grad velger å sette bort arbeidet til entreprenører. Dessuten utføres det nok mindre kulturarbeid. I følge skogbruksgranskingene for Midt-Norge, ble 15 prosent av avvirkningen foretatt av entreprenør i 2000. I 2003 var denne andelen økt til

67 prosent mens den gikk litt ned igjen i 2004. Ellers ser det ut til å være slik at i år med stor avvirkning er andelen av entreprenørdrift større, og motsatt, når avvirkningsprosenten er låg, er også andelen av entreprenørdrift mindre.

Figur 3.21 Avvirkning i % av balansekvantum

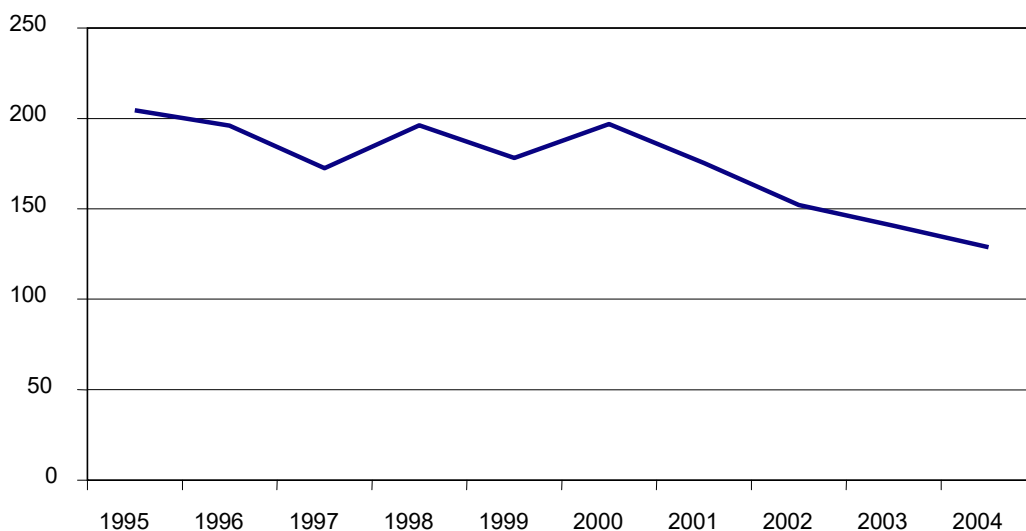
Med sterk nedgang i avvirket kvantum, sank produksjonsinntektene i 2004 mye i forhold til året før, selv om oppnådd pris på bartrevirke steg med kr 33 fra 2003 (figur 3.22). Driftsoverskuddet per bruk falt med nesten kr 11 000 fra 2003 til 2004 til knapt kr 16 000. Driftsoverskuddet i gjennomsnitt, målt i faste priser, var for perioden 1995 til 2003 (9 foregående år) kr 26 000.

Figur 3.22 Produksjonsinntekter og kostnader i gardsskogbruket. Kr per bruk. 2004-priser

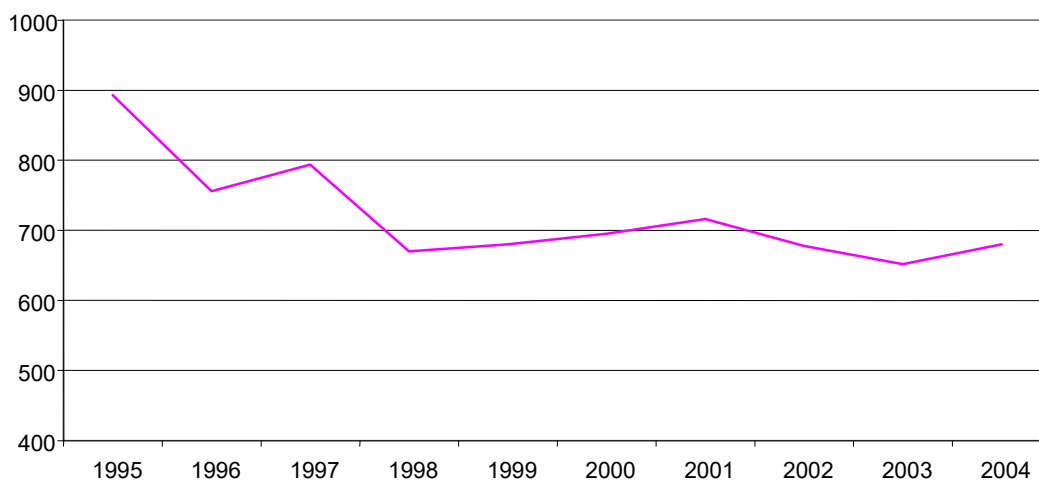

Figur 3.23 viser klart at driftsoverskuddet per kubikmeter stadig synker. Dette er en direkte konsekvens av lågere priser, men også mye den stadig økende bortsetting av tømmerdriftene til entreprenør som gjør at driftsutgiftene øker.

Figur 3.23 Driftsoverskudd i kr per m³. 2004-priser

I figur 3.24 er gjennomsnittlig driftsveilengde vist. De siste sju årene har den ligget lågere enn på midten av 1990-tallet. Det virker inn på det økonomiske resultatet, både fordi transportkostnadene og arbeidsforbruket avtar. Drift av tømmer med store transportavstander vil være mindre attraktivt når prisene er låge.

Figur 3.24 Middel driftsveilengde for tømmerdriftene, meter

4 Sammenligning av driftsformer

Regnskapsundersøkelsene for Trøndelag har tall for fem driftsformer der antall regnskap er stort nok til at gjennomsnittstall kan publiseres. Dette gjelder melkeproduksjon, ensidig kornproduksjon, kombinert kornproduksjon/svinehold, sauehold, og fra 2002 også storfekjøttproduksjon på ammekyr. I dette kapitlet er driftsoverskudd i jordbruket, nettoinntekta, familiens arbeidsfortjeneste per årsverk, og brukets egenkapitalandel for disse driftsformene sammenlignet. I tabellene 4.1–4.4 er også de tilsvarende tallene for alle driftsformer i gjennomsnitt i regnskapsmaterialet for Trøndelag lagt inn. Til slutt i kapitlet er det en oversikt over utviklinga i effektivitet i de forskjellige driftsformene for siste 10-årsperiode tatt med.

4.1 Driftsoverskudd i jordbruket

Driftsoverskudd for forskjellige driftsformer er vist i tabell 4.1. Melkeproduksjon har vært mest stabil fra år til år, mens kornproduksjon og korn/svinehold svinger mest i resultat. I gjennomsnitt er det likevel korn/svin som kommer best ut. Den ubetalte arbeidsinnsatsen (i hovedsak familien) som ligger bak driftsoverskuddet varierer med driftsform. Mens det i melkeproduksjonen i 2004 var 1,6 årsverk, var det i kjøttproduksjon på ammekyr 0,8, i kornproduksjon 0,5, i korn/svin 1,3 og i sauehold 1,3 årsverk.

Tabell 4.1 Driftsoverskudd i jordbruket per bruk, etter driftsform. 2004-priser

Driftsform	Gjennomsnitt 1995–2000	2001	2002	2003	2004
Melk	255 883	257 503	301 630	272 046	259 194
Ammekyr			71 064	111 142	92 495
Korn	137 915	108 126	126 603	149 737	158 556
Korn/svin	348 218	214 181	397 993	429 116	379 499
Sau	164 756	190 346	166 812	157 744	149 473
Alle bruk	247 796	246 736	269 728	254 457	241 343

4.2 Brukerfamiliens nettoinntekt

Når det gjelder nettoinntekt, viser tabell 4.2 at kornbrukene sammen med bruk med korn/svin ligger høgest. Familiens arbeidsinnsats bak nettoinntekta ligger på 1,8 til 2,1 årsverk, med melkeproduksjonsbrukene på topp i samlet arbeidsinnsats. Ensidig kornproduksjon, med sitt halve årsverk i jordbruket, gir brukerfamilien størst muligheter til lønnsinntekter utenom bruket, og ligger derfor også på topp både i lønnsinntekter og i nettoinntekt.

Tabell 4.2 Nettoinntekt for bruket, etter driftsform i jordbruket. 2004-priser

Driftsform	Gjennomsnitt 1995–2000	2001	2002	2003	2004
Melk	351 740	380 883	456 195	455 676	472 886
Ammekyr			407 530	406 624	414 570
Korn	560 275	568 421	620 777	721 345	762 167
Korn/svin	511 232	453 629	604 116	625 171	552 828
Sau	353 520	413 843	400 443	469 153	410 437
Alle bruk	390 589	420 368	482 957	505 592	506 528

4.3 Familiens arbeidsfortjeneste

For familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i jordbruket, tabell 4.3, er svingningene for driftsformene korn og korn/svin det mest iøynefallende. Etter oppgang de tre siste årene, gir korn/svin igjen god inntjening etter en svak periode i 1999 og 2000. Med unntak for 2000 og 2001 har saueholdet, selv med besetningsstørrelse på 170–180 vfs, ligget lågt i forhold til andre driftsformer. Variasjonen i avlinger mellom år har vært svært stor i kornproduksjonen, og arbeidsfortjenesten per årsverk er direkte avhengig av hvor mye korn som kan omsettes. Etter våre registreringer var kornavlingene i 2001 de lågeste siden 1995, og det førte til en markert nedgang i årsverksfortjenesten dette året. I 2002, 2003 og 2004 har avlingene vært gode, noe som ga også en kraftig økning i familiens arbeidsfortjeneste. På grunn av endringer i beregningsmetoden for familiens arbeidsfortjeneste, er tallene fra og med 2002 ikke direkte sammenlignbare med tallene for tidligere år².

² I driftsregnskapet ble tidligere alt ubetalt arbeid i jordbruket, som ble utført av personer utenom brukerfamilien, verdsatt etter jordbrukstariff. Differansen mellom kalkulerte lønnskostnader og faktisk utbetalt lønn og arbeidsgiveravgift ble betraktet som gave til brukerfamilien, og kalt gavearbeid. Fra og med 2002 blir det ikke lenger satt inn verdi på gratisarbeidet. Dette får effekt for noen resultatmål, som driftsoverskudd, nettoinntekt og familiens arbeidsfortjeneste. Etter den nye beregningsmåten beskriver altså disse lønnsomhetsmålene, på sine respektive måter, en godtgjøring for alt ubetalt arbeid, ikke bare for brukerfamiliens arbeid.

Tabell 4.3 Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i jordbruket ¹⁾, etter driftsform. 2004-priser

Driftsform	Gjennomsnitt 1995–2000	2001	2002	2003	2004
Melk	108 617	104 467	134 925	132 402	131 426
Ammekyr			-17 851	70 384	66 198
Korn	146 152	90 645	141 118	217 062	277 912
Korn/svin	202 660	141 037	221 609	252 271	228 091
Sau	92 040	111 360	95 050	100 582	95 312
Alle bruk	113 216	107 608	132 549	142 829	138 346

1) Endret beregningsmate fra og med 2002

4.4 Utviklinga i egenkapital

Egenkapitalutviklinga er vist i tabell 4.4. Der ser en at kornprodusentene har ligget høgest, men med store maskininvesteringer på noen av brukene i 2001, og dessuten utskiftinger av bruk i den relativt lille gruppa som inngår i statistikken, har egenkapitalandelen falt radikalt. Også bruk med sauehold har tradisjonelt ligget høgt i egenkapitalandel. Dette har nok for en del skyldtes forholdsvis store inntekter utenom jordbruket, men kommer sannsynligvis også fra forhold som en finner igjen for melkeproduksjonsbruk i fjellbygdene. Også der har egenkapitalandelen tradisjonelt ligget høgt.

Tabell 4.4 Utviklinga i egenkapitalprosent, etter driftsform

Driftsform	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Melk	59	59	60	60	59	60	60	63	64	63
Ammekyr								65	65	66
Korn	70	72	73	75	72	74	59	56	55	48
Korn/Svin	55	59	54	59	55	50	54	56	59	53
Sau	70	70	67	70	68	66	71	71	72	69
Alle bruk	61	62	62	63	61	61	61	62	64	63

4.5 Utviklinga i effektivitet i jordbruket

Tabellene 4.5– 4.8 viser hvordan driftsomsfang, arbeidsforbruk og omsatt produktmengde har endret seg i driftsgranskingene i 10-årsperioden fra 1995 til 2004. På siste linje i tabellene er det beregnet produktmengde per årsverk, og i kolonnen til høyre vises endringen i prosent i løpet av perioden.

Tabell 4.5 Utviklinga i effektivitet i melk- og storfekjøttproduksjon

	1995	2004	Endring i %
Jordbruksareal i alt	189,2	254,6	+35
Antall arskyr	13,9	16,2	+17
Arbeidstimer i jordbruket	3 469	3 430	-1
Omsatt kg storfekjøtt	3 512	4 564	+30
Omsatt liter melk	79 601	96 128	+21
Omsatt liter melk per arsverk	42 341	51 710	+22

Tabell 4.6 Utviklinga i effektivitet i kombinert kornproduksjon/svinehold

	1995	2004	Endring i %
Jordbruksareal i alt	233,8	281,0	+20
Antall avlspurker	31,1	43,0	+38
Arbeidstimer i jordbruket	2 786	2 997	+8
Omsatt kg korn	57 872	109 773	+90
Omsatt antall smagris	77	278	+261
Omsatt kg slaktegris	25 147	37 705	+50
Kg slaktegris per arsverk	16 654	23 217	+39

For korn kan avlingene svinge mye fra år til år. 1995 var et dårlig kornår, og i 2004 var det gode avlinger. Tallene i tabell 4.7 overdriver derfor framgangen i effektivitet en god del.

Tabell 4.7 Utviklinga i effektivitet i kornproduksjon

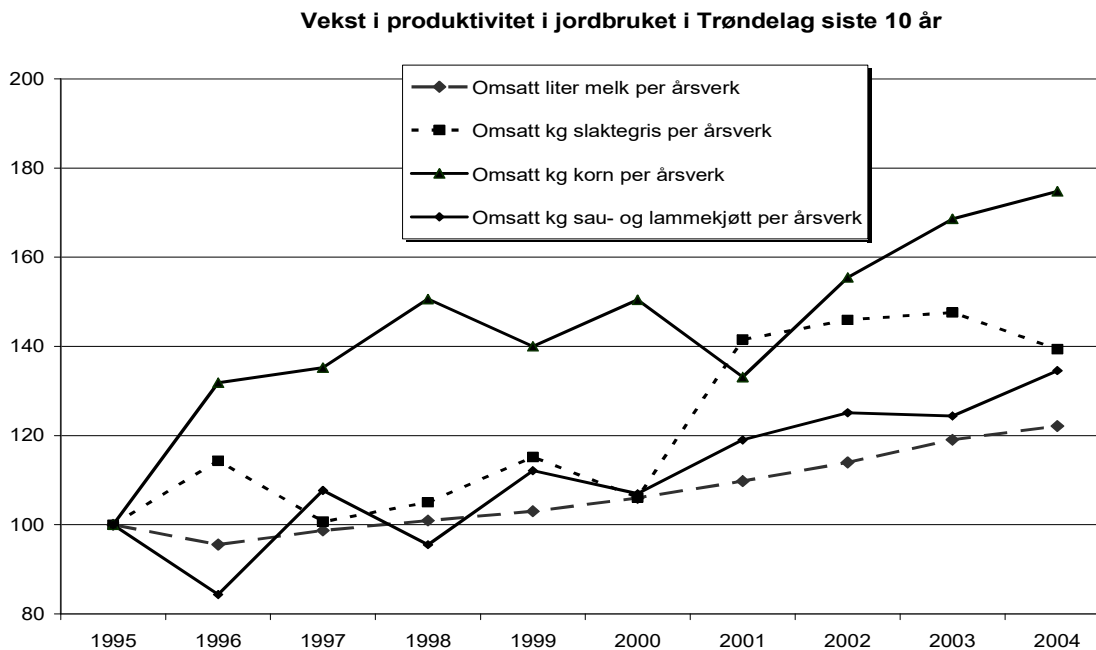
	1995	2004	Endring i %
Jordbruksareal i alt	287,4	301,9	+5
Arbeidstimer i jordbruket	1179	1019	-14
Omsatt kg korn	84 815	128 116	+51
Omsatt kg korn per arsverk	132 731	232 094	+75

Tabell 4.8 viser utviklinga i effektivitet for saueholdet, også her ser vi en betydelig effektivitetsforbedring de siste 10 årene.

Tabell 4.8 Utviklinga i effektivitet i sauehold

	1995	2004	Endring i %
Jordbruksareal i alt	161,6	212,6	+32
Antall vinterfora sau	153	172	+12
Arbeidstimer i jordbruket	2 528	2 696	+7
Omsatt kg sau- og lammekjøtt	3 465	4 972	+44
Omsatt kg sau- og lammekjøtt/arsv.	2 529	3 401	+35

Figur 4.1 viser produktivitetutviklingen grafisk. Vi ser at brukene med kornproduksjon i materialet har hatt den største produktivitetsøkningen. Samtidig er det også store variasjoner fra år til år i kornproduksjon på grunn av variabelt avlingsnivå. Melkeproduksjonen og produksjonen av sauekjøtt har hatt en jevn økning i produktiviteten de siste 10 årene. For kombinert svin- og kornproduksjon viser figuren en meget sterk produktivitetsøkning fra 200 til 2001, men en svak tilbakegang fra 2003 til 2004. Tilbakegangen skyldes en vesentlig økning i leveranse av smågris.

Figur 4.1 Produktivitetutvikling i Trøndelag 1995-2004, indeksert

5 Kort om utviklingstrekk i 2004

Driftsgranskingene for 2004 viser en svak nedgang i driftsresultatet for trønderske bønder. Målt som vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk er nedgangen på i overkant av 2 prosent, eller 4 500 kroner per årsverk sett i forhold til 2003. Sammenligner vi med gjennomsnittet for de 3 siste årene var det imidlertid en økning i vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk på 5 000 kroner per årsverk. I dette kapitlet belyses kort utviklingen i 2004 og sees i forhold til resultatene i 2003 samt de 3 siste årene.

5.1 Hovedtendenser for 2004

Nedenfor har vi listet opp noen av hovedtendensene for utviklingen i 2004:

- Økning i resultatet for kornproduksjon, mens resultatet for kombinert kornproduksjon/svinehold, kjøttproduksjon på ammekyr, sauehold og melkeproduksjon gikk ned
- Verdien av eiendeler i jordbruket økte mer enn året før, i hovedsak skyldes dette nybygg i svineholdet
- Gjeldsprosenten økte fra 36 prosent i 2003 til 39 prosent i 2004
- Driftsoverskuddet fra tilleggsnæringer øker fortsatt, og driftsoverskuddet fra andre næringer økte mer enn tidligere
- Erverv utenom landbruk fortsatte å øke sin andel av brukerfamiliens samlede inntekter
- Renteutgiftene gikk ned fra 40 200 kr i 2003 til 31 800 kr i 2004

5.2 Resultatene målt som vederlag for arbeid og egenkapital per årsverk

I jordbruksforhandlingene er **vederlag for arbeid og egenkapital** per årsverk det sentrale resultatmålet. Dette vederlaget skal dekke alt arbeid som er lagt ned på bruket, både brukerfamiliens og leid, samt avkastning på egenkapitalen. I gjennomsnitt for alle bruk i

statistikken for Trøndelag, ble dette vederlaget 175 900 kr per årsverk i 2004. Det er 4 500 kr lågere enn i 2003. Målt i fast kroneverdi er resultatene i 2002 og 2003 de beste siden 1994 (se tabell 5.1 og tabell 5.2). Av tabell 5.1 ser vi at kornproduksjon hadde en kraftig økning i vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk, mens kombinert svinehold og kornproduksjon hadde en tilsvarende reduksjon. Ammekuproduksjon samt saueholdet hadde også en markert nedgang, mens melkeproduksjon er den produksjonen som har hatt den mest stabile utviklingen både det siste og de 3 siste årene.

Tabell 5.1 Vederlag for arbeid og egenkapital per årsverk

Driftsform	Antall bruk i granskingene	Resultat 2004	Resultat i forhold til 2003	Resultat i forhold til gj.sn. '01-'03
Melkeproduksjon	94	168 400	-2 100	+ 2 500
Kjøttprod. på ammekyr ¹⁾	10	111 900	- 10 000	-
Kornproduksjon	14	276 500	+ 29 900	+ 68 200
Komb. svinehold/korn	12	255 300	- 27 200	+ 10 900
Sauehold	14	123 900	- 11 800	- 14 400
Andre driftsformer	6	-	-	-
Alle driftsformer	150	175 900	- 4 500	+ 5 000

1) Med i driftsgranskingene bare i 2002, 2003 og 2004

Tabell 5.2 viser utviklingen i vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk de siste 25 årene i både nominelle og faste kroner. Vi ser at vederlaget i 2004 målt i faste kroner ligger noenlunde på gjennomsnittet for denne tidsperioden.

Tabell 5.2 Utviklinga i vederlag for arbeid og egenkapital per årsverk

Ar	Antall bruk	Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk		Konsumprisindeks
		Nominelle kroner	2004-kroner	
1980	160	69 000	194 600	40,2
1985	160	97 300	178 200	61,8
1990	160	127 500	172 500	83,7
1995	160	137 500	165 400	94,1
2000	151	145 700	156 500	105,5
2001	150	155 300	161 800	108,7
2002	157	177 100	182 200	110,1
2003	145	180 400	181 200	112,8
2004	150	175 900	175 900	113,3

5.3 Resultatene målt som driftsoverskudd, lønnsevne per time og familiens arbeidsfortjeneste

I foretaksøkonomisk sammenheng er **driftsoverskuddet** (produksjonsinntekter minus kostnader) et mye brukt resultatmål i jordbruket. Driftsoverskuddet skal lønne all ubetalt arbeidsinnsats i gårdsdrifta og dekke et rimelig rentekrav for den totale kapitalinnsatsen. Per bruk var driftsoverskuddet i gjennomsnitt 241 300 kr i 2004, en nedgang på 12 000 kr. Tallene fra NILF viser at lønnsomheten varierer betydelig både fra år til år,

og mellom de forskjellige driftsformene. I beregningene er det ikke tatt hensyn til skattevirkningen av jordbruksfradraget.

Lønnsevne per time og familiens arbeidsfortjeneste er også aktuelle resultatmål i foretaksøkonomisk sammenheng. Lønnsevne per time forteller hvor mye jordbruket kan betale for samlet arbeidsinnsats per time når all kapital er godtgjort. Familiens arbeidsfortjeneste er et godt mål på hva familien har igjen som godtgjørelse for egen arbeidsinnsats. Familiens arbeidsfortjeneste er driftsoverskuddet fratrukket kalkulert rente på eiendelene i jordbruket. Nedenfor presenteres tall for driftsoverskudd, lønnsevne per time og familiens arbeidsfortjeneste per årsverk.

Melkeproduksjon er hoveddriftsformen i jordbruket i Trøndelag. Bruksstørrelsen på melkeproduksjonsbrukene fortsetter å øke. I driftsstatistikken var jordbruksarealet i 2004 kommet opp i 255 dekar, og gjennomsnittsbetningen var på 16,2 årskyr. Størstedelen av arealøkningen kommer fra økt leieareal, som i 2004 var på 77 dekar per bruk. Driftsoverskuddet per bruk var 259 200 kr. Det er 11 700 kr mindre enn i 2003. Økning i faste kostnader kombinert med at produksjonsinntektene er noenlunde som året før, er den viktigste årsaken til nedgangen i driftsoverskuddet. Brukerfamiliene satt igjen med 131 400 kr per årsverk i egen arbeidsfortjeneste fra jordbruket. Melkeproduksjonsbrukene ga en lønnsevne på 82 kr per time.

Kjøttproduksjon på ammekyr har vært med som egen gruppe i statistikken i bare tre år. Det var 19 kalvinger i gjennomsnittsbetningen i 2004, og driftsoverskuddet ble på 92 500 kr. Det er 18 200 kr mindre enn i 2003. Nedgangen skyldes at både variable og faste kostnader har økt, mens produksjonsinntektene har gått litt opp. Brukerfamiliene satt igjen med 61 100 kr per årsverk i egen arbeidsfortjeneste fra jordbruket. Brukene med ammeku ga en lønnsevne på 45 kr i per time.

Brukene med **ensidig kornproduksjon** hadde i granskingene for Trøndelag et kornareal på 294 dekar. Økningen i byggavlinga fra 414 kg per dekar i 2003 til 457 kg i 2004, førte til at driftsoverskuddet økte med 9 500 kr og endte på 158 600 kr i 2004. Brukerfamiliene satt igjen med 237 900 kr per årsverk i egen arbeidsfortjeneste fra jordbruket. Kornbrukene ga en lønnsevne på 130 kr per time.

Kombinert kornproduksjon/svinehold hadde i 2004 en betydelig resultatnedgang. Kornarealet var 265 dekar i 2004, og det var 43 avlsdyr i gjennomsnitt per bruk. Det meste av kornet er bygg, som på disse brukene ga en avling på 441 kg per dekar, mot 350 kg året før. I forhold til året før var det en nedgang i avregningsprisen for slaktegris på kr. 0,50 per kg og på smågrisprisen på 78 kr til 711 kr per gris. Dette førte til at driftsoverskuddet gikk ned fra 427 200 kr til 379 500 kr, noe som er på nivå med resultatet for 2002, men langt over resultatet for 2000 og 2001. Brukerfamiliene satt igjen med 220 400 kr per årsverk i egen arbeidsfortjeneste fra jordbruket. Brukene med kombinert kornproduksjon/svinehold ga en lønnsevne på 122 kr i per time.

I driftsgranskingene for Trøndelag var **sauehold** i 2004 representert ved bruk med en gjennomsnittsbetning på 172 vinterföra dyr og med et jordbruksareal på 213 dekar. Driftsoverskuddet kom på 149 500 kr, noe som er en nedgang på 7 500 kr fra 2003. Årsaken til nedgangen er økte kostnader til kraftfôr og annet innkjøpt fôr, og til gjødsel. En nedgang i avlingsnivået per dekar siste år fra 345 til 298 FEm kan forklare noe av dette. Oppnådd pris på lammekjøtt gikk ned fra 34,16 kr per kg til 32,91 kr per kg. Brukerfamiliene satt igjen med 93 100 kr per årsverk i egen arbeidsfortjeneste fra jordbruket. Brukene med sau oppnådde en lønnsevne på 60 kr per time.

Tabell 5.3 Utvikling i driftsoverskudd i jordbruksdrifta, produksjonsformer

Driftsform	Antall bruk i Granskingene	Resultat 2004	Resultat i forhold til 2003	Resultat i forhold til gj.sn. '01-'03
Melkeproduksjon	94	259 200	- 11 700	- 6 100
Kjøttprod. på ammekyr ¹⁾	10	92 500	-18 200	-
Kornproduksjon	14	158 600	+ 9 500	+ 36 000
Kombinert svinehold/korn	12	379 500	- 47 700	+ 12 600
Sauehold	14	149 500	- 7 600	- 17 000
Andre driftsformer	6	-	-	-
Alle driftsformer	150	241 300	- 12 000	- 4 700

1) Med i driftsgranskingene fra 2002

Gardsskogbruket er gjenstand for en egen gransking med 60 bruk i Midt-Norge i 2004. Driftsoverskuddet per skog kom på 16 000 kr i gjennomsnitt i 2004, noe som er en nedgang på nesten 11 000 kr fra 2003. Kubikkmeterprisen på bartrevirke gikk opp med 33 kr, men avvirket kvantum gikk likevel mye ned i forhold til avvirkningskvantumet i 2003. Driftsoverskuddet i skogbruket utgjorde 7 prosent av det samlede driftsoverskuddet fra jord- og skogbruk på disse brukene i 2004, mot 10 prosent i 2003. Tabell 5.4.

Tabell 5.4 Avvirkning og driftsoverskudd, gardsskogbruket i Midt-Norge¹⁾

Balansekvantum	Resultat	2000	2001	2002	2003	2004
50-99	Antall bruk	20	21	23	22	21
	Avvirkningsprosent	67	86	83	141	44
	Driftsoverskudd (D) per skog	5 875	5 368	9 515	15 382	-244
	D i % av samla D i J+S	3	2	4	5	-
100-199	Antall bruk	21	20	19	21	18
	Avvirkningsprosent	92	146	100	84	80
	Driftsoverskudd (D) per skog	21 996	32 410	22 092	16 292	17 740
	D i % av samla D i J+S	10	13	7	6	7
200-399	Antall bruk	16	17	17	14	14
	Avvirkningsprosent	61	64	42	51	49
	Driftsoverskudd (D) per skog	25 909	28 368	14 077	11 867	18 012
	D i % av samla D i J+S	11	14	5	5	8
Minst 400	Antall bruk	6	6	6	6	7
	Avvirkningsprosent	48	82	45	122	57
	Driftsoverskudd (D) per skog	70 927	111 135	55 272	139 643	54 946
	D i % av samla D i J+S	28	38	22	45	22
Alle skoger	Antall bruk	63	64	65	63	60
	Avvirkningsprosent	64	89	60	95	57
	Driftsoverskudd (D) per skog	22 515	29 843	18 608	26 739	15 850
	D i % av samla D i J+S	10	12	7	10	7

1) Midt-Norge omfatter Møre og Romsdal fylke nord for Romsdalsfjorden, Trøndelagsfylkene og Helgeland i Nordland fylke

5.4 Nettoinvesteringer i jordbruket

For alle produksjonsformer under ett var **nettoinvesteringa** på avskrivbare driftsmidler i jordbruksdrifta 16 600 kr i 2004. Nettoinvestering er sum investeringer, fratrukket avskrivninger, frasalg og eventuelle investeringstilskudd. I tillegg var det en økning på ikke-avskrivbare driftsmidler, slik at den samlede verdien av eiendeler i jordbruket gikk opp med 9 prosent. Brukene med korn og gris stod for det meste av økningen, mens brukene med sau og brukene med korn hadde negativ nettoinvestering. Verdien av eiendeler utenom jordbruket økte med 9 prosent. Gjeldsøkning for alle bruk var 4,8 prosent, gjeldsprosenten økte fra 36 i 2003 til 39 i 2004. Et interessant moment i denne forbindelsen, er at forholdet gjeld/verdi på eiendeler i jordbruket i lengre tid har ligget temmelig konstant, selv om verdien på eiendeler *utenom* jordbruket, spesielt de siste 4–5 årene har økt vesentlig raskere enn eiendeler *i* jordbruket.

5.5 Brukerfamiliens nettoinntekt

Nettoinntekta i gjennomsnitt per bruk økte med 3 100 kr til 506 500 kr i 2004. Nettoinntekt er samlet driftsoverskudd fra all næringsvirksomhet pluss lønnsinntekter, trygdeytelser, renteinntekter og kalkulert verdi av familiens arbeid på nyanlegg. Gjeldsrenter og kårutgifter er trukket fra. Økning i lønnsinntekter for brukerfamiliens arbeid utenom bruket, driftsoverskudd fra tilleggsnæringer og andre næringer, samt reduserte renteutgifter bidro mest til økningen i nettoinntekt.

6 Tabellsamling 2000–2004

Tabellsamlingen inneholder tall fra driftsgranskingene for årene 2000 til 2004.

- 1 Alle bruk
- 2 Melkeproduksjon, alle bruk
- 3 Melkeproduksjon, sammenligning av låg- og høggruppe
- 4 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe under 15 årskyr
- 5 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe 15-19,9 årskyr
- 6 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe fra og med 20 årskyr
- 7 Melkeproduksjon, kystbygder
- 8 Melkeproduksjon, indre bygder
- 9 Melkeproduksjon, fjellbygder
- 10 Kjøttproduksjon på ammekyr
- 11 Kornproduksjon
- 12 Kombinert kornproduksjon og svinehold
- 13 Sauehold

Hver tabell er på 3 sider og er delt i 6 deler:

- a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser
- b. Nettoinvesteringer
- c. Produksjonsinntekter per bruk
- d. Kostnader per bruk
- e. Resultatregning
- f. Balanse og egenkapital per bruk

Alle produksjoner. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 1a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2000	2001	2002	2003	2004	
Antall bruk	151	150	157	145	150	
Brukers alder	47	48	47	47	46	
Arealfordeling og avling						
Korn, daa	61,3	62,8	70,1	76,0	79,1	
Grovfôr, daa	166,0	174,1	174,9	174,4	186,0	
Annet areal, daa	1,8	2,1	2,8	2,3	1,2	
Jordbruksareal, daa	229,1	239,0	247,7	252,7	266,3	
- herav leid areal, daa	49,5	50,3	53,9	57,9	67,5	
Korn, FEm pr daa	1)	353	298	348	381	416
Grovfôr, FEm pr daa		415	403	393	431	411
Jordbruksareal, FEm pr daa		398	375	380	401	406
Husdyrproduksjon						
Antall årskyr	11,5	11,6	10,8	10,9	10,8	
Kumelk, liter omsatt	62 533	63 629	60 914	63 370	64 101	
Melkekvote	63 209	64 233	60 759	62 643	63 723	
Produsert melk pr årsku, kg	6 134	6 159	6 354	6 574	6 734	
Storfekjøtt, kg omsatt	3 043	3 217	3 330	3 387	3 391	
Antall avlsgriser	3,4	3,4	3,1	3,0	3,5	
Salgbare smågriser	63	59	56	49	70	
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	2 963	3 575	3 446	3 243	3 324	
Antall vinterføra sauer (vfs)	17	17	17	14	17	
Kg kjøtt pr vfs	25	25	26	26	29	
Ull, kg omsatt pr vfs	4,5	4,2	5,6	4,7	4,8	
Arbeidsforbruk, timer						
Bruker	2 118	2 121	2 021	1 990	1 954	
Ektefelle	464	442	399	370	398	
Barn under 17 år	20	20	21	17	19	
Sum familie	2 602	2 583	2 441	2 377	2 371	
Leid arbeid	576	554	581	578	598	
Sum timer i jordbruket	3 178	3 137	3 023	2 955	2 969	
Sum timer familie i skogbruket	86	79	61	59	48	
Sum timer i tilleggsnæring	52	51	53	69	76	
Familiens arbeid på nyanlegg	38	15	19	25	18	
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	834	915	1 093	1 200	1 172	
Oppnådde priser						
Bygg, kr pr kg	1,81	1,81	1,84	1,85	1,76	
Havre, kr pr kg	1,70	1,72	1,66	1,69	1,72	
Kumelk, kr pr l	2)	3,08	3,36	3,50	3,44	3,45
Kukjøtt, kr pr kg	3)	23,06	25,04	25,33	25,85	27,87
Annet storfekjøtt, kr pr kg	3)	27,75	30,39	30,60	31,29	33,55
Smågris for salg, kr pr stk.		631	755	794	796	709
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg		18,29	19,25	21,64	21,01	20,51
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	3)	31,33	30,41	29,82	30,18	28,85
Ull, kr pr kg		29,32	31,04	34,66	34,22	32,56

Tabell 1b. Nettoinvesteringer

År	2000	2001	2002	2003	2004
Jord, grøfter og vannanlegg	1 159	-405	3 843	3 058	4 918
Driftsbygninger	-7 755	-7 320	-7 235	9 842	9 508
Maskiner og redskap	-7 398	9 533	-4 606	5 208	-2 517
Melkekvote (ku og geit)		8 033	6 329	4 399	4 698
Sum nettoinvesteringer	-13 994	9 841	-1 668	22 507	16 607

1) Inkl. nyttet halmavling

2) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

3) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Alle produksjoner. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 1c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Korn	37 549	32 144	43 057	53 414	58 210
Andre planteprodukter	4 851	9 661	12 235	8 777	8 080
Planteprodukter i alt	42 401	41 805	55 293	62 191	66 290
Storfe, melk	192 333	214 016	213 311	218 005	221 116
Storfe, livdyr	6 802	7 154	9 447	8 864	9 566
Kuslakt	26 409	31 981	31 664	34 779	39 477
Annet storfeslakt	59 503	59 194	67 991	66 756	63 723
Smågriser	13 431	11 990	8 397	5 730	15 404
Slaktegriser	55 259	69 601	75 660	67 630	67 064
Avlsgriser	7 131	7 221	9 458	7 509	9 850
Sauer, livdyr og slakt	17 932	17 189	14 231	12 640	16 714
Ull	2 422	2 754	2 833	2 096	2 666
Andre inntekter, husdyrholdet	2 711	2 739	444	3 298	294
Husdyrprodukt i alt	383 932	423 838	433 435	427 306	445 874
Areal og kulturlandskapstillegg, grovfôr	52 494	54 425	56 035	57 854	58 372
Areal og kulturlandskapstillegg, korn	21 583	23 688	27 510	29 872	32 008
Areal og kulturlandskapstillegg, annet	235	383	522	295	268
Produksjonstillegg, husdyr	59 451	62 299	66 665	67 315	69 145
Bunnfradrag			-5 541	-6 000	-6 040
Driftstillegg melk ku	44 868	40 433	39 955	38 776	40 437
Distriktstilskudd storfe	21 501	23 065	22 209	24 971	23 774
Grunntilskudd storfe	10 830	10 291	10 776	3 999	1
Distriktstilskudd sau	1 969	2 110	2 178	1 816	2 612
Grunntilskudd sau	1 949	2 015	1 728	1 368	1 838
Refunderte avløserutgifter	46 828	44 289	49 632	38 454	39 868
Andre tilskudd	7 824	5 350	11 282	18 114	14 847
Tilskudd i alt	269 533	268 373	282 952	276 834	277 129
Leieinntekter, traktor og redskap	8 778	7 279	6 759	9 439	8 297
Andre inntekter	160	2 908	970	1 122	1 843
Produksjonsinntekter i alt	704 803	744 203	779 408	776 893	799 434

Tabell 1d. Kostnader pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kraftfôr	129 835	141 205	141 471	130 112	137 875
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	9 498	7 374	8 249	9 985	9 071
Såvarer	6 221	6 448	7 596	8 389	8 295
Handelsgjødsel og kalk	23 336	24 331	27 804	25 653	26 839
Plantevernmidler	2 677	2 907	3 555	3 732	3 567
Konserveringsmidler	5 784	6 326	6 379	6 509	6 356
Andre forbruksartikler m.v.	30 049	32 661	31 047	34 452	38 326
Kjøp av dyr	15 351	16 796	15 733	16 131	19 086
Sum variable kostnader	222 751	238 049	241 834	234 961	249 416
Leid arbeid	57 647	58 077	58 328	60 110	62 337
Drivstoff	11 100	12 347	11 662	11 702	13 402
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 647	4 843	6 213	3 146	3 783
Vedl.h. driftsbygninger	19 655	19 209	20 942	24 321	25 606
Vedl.h. traktor og maskiner	30 473	32 535	32 835	37 023	38 057
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 596	1 387	1 384	1 387	1 267
Avskr. driftsbygninger	29 605	31 676	31 195	30 873	33 340
Avskr. traktor og maskiner	33 404	33 131	33 444	33 575	34 872
Maskinleie	11 520	11 772	14 028	14 309	18 034
Andre faste kostnader	61 442	64 460	65 431	72 152	77 978
Sum faste kostnader	261 089	269 436	275 464	288 598	308 675
Kostnader i alt	483 840	507 485	517 298	523 559	558 091
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	0,99	1,06	1,06	0,97	0,98
Netto mekaniseringskostnader pr daa	392	397	401	387	397

1) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

2) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Alle produksjoner. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 1e. Resultatregning

År	2000	2001	2002	2003	2004
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	220 963	236 718	262 110	253 334	241 343
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	76 294	79 275	81 133	58 553	51 382
Familiens arbeidsfortjeneste	144 669	157 443	180 977	194 781	189 961
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	93 506	103 239	128 805	142 199	138 346
Lønnsevne	216 167	229 581	239 305	254 891	252 297
Lønnsevne pr. time	68,02	73,18	79,17	86,25	84,98
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	145 724	155 243	177 101	180 387	175 942
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	127 285	137 031	165 032	167 052	160 791
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	220 963	236 718	262 110	253 334	241 343
Driftsoverskudd, skogbruk	13 269	17 900	12 104	15 293	10 241
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	15 207	14 495	19 231	29 170	30 939
Driftsoverskudd, andre næringer	12 406	11 507	11 511	7 862	24 434
Lønnsinntekt	113 468	130 237	174 452	196 013	200 107
Pensjoner og sykepenger	23 795	24 757	25 348	26 171	24 954
Gevinst/utbytte verdipapir	2 419	4 032	221	6 143	4 482
Familiens arbeid på nyanlegg	4 724	1 963	2 451	3 321	2 495
Renteinntekter	13 837	15 849	17 109	12 208	6 094
- Renteutgifter	43 408	49 063	48 790	40 241	31 822
- Kårutgifter	4 598	5 094	6 215	5 915	6 739
Nettoinntekt	372 083	403 301	469 531	503 361	506 528
Privatforbruk ekskl. skatt	271 154	288 966	315 592	330 622	343 300
Betalte skatter	104 407	108 609	122 171	134 859	142 161

Tabell 1f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kontanter og bankinnskudd	244 791	273 123	298 283	309 450	316 811
Andre krav	69 222	70 820	72 726	74 017	89 406
Omløpsmidler, jordbruk	143 165	162 698	161 518	154 929	162 184
Omløpsmidler, skogbruk	604	1 073	501	761	610
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	609	856	808	1 291	3 444
Omløpsmidler, andre næringer	54 826	58 195	64 904	79 434	74 652
Omløpsmidler i alt	513 217	566 765	598 739	619 881	647 107
Anleggsmidler, jordbruk	945 164	975 925	998 061	1 027 943	1 129 214
Anleggsmidler, skogbruk	54 093	53 811	57 723	67 764	72 384
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	17 566	16 666	20 824	24 863	53 351
Anleggsmidler, andre næringer	8 402	9 873	10 137	10 290	22 428
Privat hovedbygninger	290 932	318 193	350 287	379 896	396 659
Privat, annet	81 127	81 519	96 848	118 173	133 385
Anleggsmidler i alt	1 397 284	1 455 988	1 533 880	1 628 930	1 807 420
Eiendeler i alt	1 910 501	2 022 753	2 132 809	2 248 811	2 454 528
Eiendeler i jordbruket	1 088 330	1 138 622	1 159 769	1 182 872	1 291 398
Kortsiktig gjeld	180 697	202 132	177 595	184 393	222 182
Langsiktig gjeld	562 516	593 713	623 453	632 125	727 949
Gjeld i alt	743 214	795 845	801 047	816 519	950 131
Endring i året, kroner	-1 286	25 111	-25 911	30 298	43 466
Egenkapital	1 167 288	1 226 908	1 331 777	1 432 292	1 504 397
Egenkapitalprosent	61	61	62	64	61
Endring i året (sparing)	32 455	42 931	77 721	60 566	47 817
Arbeidskapital	332 520	364 633	421 145	435 488	424 925
Endring i året	26 555	37 277	51 192	19 160	14 184
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %

Melkeproduksjon. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 2a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2000	2001	2002	2003	2004
Antall bruk	105	104	99	92	94
Brukers alder	47	47	48	48	46
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	24,7	21,6	19,7	20,7	26,8
Grovfôr, daa	193,7	209,0	217,5	219,7	227,0
Annet areal, daa	1,2	0,7	0,7	1,0	0,8
Jordbruksareal, daa	219,6	231,3	238,0	241,4	254,6
- herav leid areal, daa	50,9	56,4	62,4	67,8	77,0
Korn, FEM pr daa	348	299	412	409	431
Grovfôr, FEM pr daa	424	407	403	437	425
Jordbruksareal, FEM pr daa	414	397	403	415	417
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	15,4	15,8	16,2	16,3	16,2
Kumelk, liter omsatt	83 448	86 388	91 383	94 894	96 128
Melkekvote	84 378	87 070	91 091	93 859	95 503
Produsert melk pr årsku, kg	6 140	6 182	6 383	6 572	6 720
Storfekjøtt, kg omsatt	3 841	4 223	4 266	4 533	4 564
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 266	2 290	2 308	2 290	2 245
Ektefelle	509	508	473	467	460
Barn under 17 år	23	23	20	18	20
Sum familie	2 798	2 821	2 801	2 775	2 726
Leid arbeid	632	608	693	698	704
Sum timer i jordbruket	3 430	3 429	3 494	3 473	3 430
Sum timer familie i skogbruket	99	91	72	63	49
Sum timer i tilleggsnæring	52	50	54	77	87
Familiens arbeid på nyanlegg	35	21	21	33	15
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	747	802	831	920	916
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,68	1,64	1,78	1,72	1,67
Havre, kr pr kg	1,60	1,45	1,60	1,50	1,41
Kumelk, kr pr l	3,08	3,37	3,50	3,44	3,45
Kukjøtt, kr pr kg	23,04	25,01	25,26	25,78	27,85
Annet storfekjøtt, kr pr kg	27,66	30,33	30,50	31,08	33,46

Tabell 2b. Nettoinvesteringer

År	2000	2001	2002	2003	2004
Jord, grøfter og vannanlegg	2 020	-269	2 740	5 665	7 682
Driftsbygninger	-12 531	-2 604	-6 075	15 937	-7 771
Maskiner og redskap	-2 663	5 269	5 987	11 371	-862
Melkekvote (ku og geit)		11 097	8 678	7 285	6 837
Sum nettoinvesteringer	-13 174	13 493	11 330	40 258	5 886

1) Inkl. nyttet halmavling

2) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

3) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 2c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Korn	12 396	8 924	12 658	13 282	18 264
Andre planteprodukter	2 910	7 203	10 894	9 291	6 966
Planteprodukter i alt	15 305	16 127	23 552	22 573	25 230
Storfe, melk	1) 256 845	290 771	320 177	326 138	331 653
Storfe, livdyr	8 969	9 553	12 971	11 843	12 619
Kuslakt	2) 34 748	43 294	43 714	47 414	53 617
Annet storfeslakt	2) 73 744	74 267	88 350	84 696	82 695
Andre inntekter, husdyrholdet	517	701	791	3 015	677
Husdyrprodukt i alt	374 823	418 586	466 003	473 106	481 261
Areal og kulturlandskapstillegg, grovfôr	60 647	65 173	69 279	72 790	71 652
Areal og kulturlandskapstillegg, korn	8 490	7 944	8 706	7 817	10 359
Areal og kulturlandskapstillegg, annet	103	107	162	122	112
Produksjonstillegg, husdyr	66 608	70 686	78 181	78 519	79 385
Bunnfradrag			-5 394	-5 935	-6 064
Driftstillegg melk ku	60 000	55 096	60 258	57 397	59 553
Distriktstilskudd storfe	29 189	31 796	32 531	37 003	35 691
Grunntilskudd storfe	13 848	13 538	14 014	5 574	1
Distriktstilskudd sau	26	14	29	64	71
Grunntilskudd sau	31	17	29	71	67
Refunderte avløserutgifter	51 378	49 807	58 127	47 375	48 405
Andre tilskudd	4 601	3 482	8 065	11 409	6 621
Tilskudd i alt	294 921	297 661	323 988	312 207	305 854
Leieinntekter, traktor og redskap	8 899	7 354	6 749	10 631	8 825
Andre inntekter	94	342	377	323	63
Produksjonsinntekter i alt	694 042	740 070	820 670	818 839	821 233

Tabell 2d. Kostnader pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kraftfôr	110 911	118 836	130 895	124 544	127 006
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	11 457	8 854	10 505	13 166	11 139
Såvarer	4 606	4 925	5 526	6 817	6 927
Handelsgjødsel og kalk	23 674	24 835	28 928	26 351	26 863
Plantevernmidler	1 118	1 175	1 636	1 952	1 619
Konserveringsmidler	7 346	8 397	8 679	8 783	8 784
Andre forbruksartikler m.v.	30 483	34 641	34 137	40 911	41 963
Kjøp av dyr	9 945	10 689	10 679	10 752	11 785
Sum variable kostnader	199 538	212 350	230 984	233 277	236 087
Leid arbeid	62 986	64 733	70 462	74 439	74 017
Drivstoff	10 725	12 090	12 063	11 761	13 848
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 604	4 534	6 029	3 465	3 956
Vedl.h. driftsbygninger	20 327	21 823	24 476	28 167	29 072
Vedl.h. traktor og maskiner	31 041	34 788	34 552	39 233	38 149
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 547	1 301	1 335	1 344	1 091
Avskr. driftsbygninger	29 351	32 101	32 701	33 250	33 386
Avskr. traktor og maskiner	33 309	32 505	32 690	33 263	35 348
Maskinleie	12 406	12 503	15 169	14 942	17 299
Andre faste kostnader	58 840	64 293	67 099	74 855	79 788
Sum faste kostnader	265 136	280 672	296 575	314 718	325 952
Kostnader i alt	464 674	493 022	527 559	547 994	562 039
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,00	1,05	1,05	0,99	1,00
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,08	1,12	1,10	1,05	1,10
Netto mekaniseringskostnader pr daa	412	417	424	411	416

1) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

2) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 2e. Resultatregning

År	2000	2001	2002	2003	2004
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	229 368	247 048	293 111	270 845	259 194
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	76 091	78 523	81 623	60 091	51 406
Familiens arbeidsfortjeneste	153 277	168 525	211 488	210 754	207 788
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	91 406	101 003	131 126	131 720	131 431
Lønnsevne	232 042	248 577	281 949	285 193	281 805
Lønnsevne pr. time	67,65	72,49	80,70	82,12	82,16
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	141 909	150 967	176 224	170 470	168 359
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	122 026	131 174	163 214	154 032	151 152
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	229 368	247 048	293 111	270 845	259 194
Driftsoverskudd, skogbruk	13 077	19 760	13 040	10 764	11 389
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	12 718	13 408	16 703	26 418	24 805
Driftsoverskudd, andre næringer	5 204	7 100	8 440	8 659	33 662
Lønnsinntekt	97 610	108 361	125 413	136 169	143 714
Pensjoner og sykepenger	16 483	17 304	18 803	26 487	23 855
Gevinst/utbytte verdipapir	1 703	4 179	1 404	1 631	3 791
Familiens arbeid på nyanlegg	4 372	2 642	2 683	4 422	2 092
Renteinntekter	13 315	15 145	16 682	12 812	7 080
- Renteutgifter	43 677	48 543	47 121	39 467	30 279
- Kårutgifter	4 900	5 031	5 508	5 073	6 416
Nettoinntekt	345 272	381 372	443 651	453 665	472 886
Privatforbruk ekskl. skatt	259 368	271 662	287 353	299 199	320 501
Betalte skatter	97 134	101 305	110 436	122 043	123 848

Tabell 2f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kontanter og bankinnskudd	239 041	250 983	284 975	300 176	313 659
Andre krav	66 980	73 415	79 306	82 915	88 491
Omløpsmidler, jordbruk	130 576	150 757	157 424	148 270	154 822
Omløpsmidler, skogbruk	724	1 442	671	936	909
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	495	519	505	1 261	4 192
Omløpsmidler, andre næringer	36 931	37 945	44 674	59 886	77 084
Omløpsmidler i alt	474 747	515 061	567 555	593 444	639 156
Anleggsmidler, jordbruk	952 970	979 407	1 018 523	1 073 514	1 131 402
Anleggsmidler, skogbruk	57 116	56 408	57 888	68 072	72 383
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	23 644	19 373	23 145	28 255	34 637
Anleggsmidler, andre næringer	2 625	8 824	11 084	11 678	13 042
Privat hovedbygninger	275 061	304 146	339 096	363 127	378 427
Privat, annet	76 225	70 400	77 952	98 097	103 386
Anleggsmidler i alt	1 387 642	1 438 557	1 527 689	1 642 742	1 733 277
Eiendeler i alt	1 862 389	1 953 617	2 095 479	2 236 186	2 372 432
Eiendeler i jordbruket	1 083 547	1 130 164	1 176 183	1 221 784	1 286 224
Kortsiktig gjeld	185 323	207 502	197 494	199 483	236 584
Langsiktig gjeld	555 788	575 428	586 815	596 645	648 356
Gjeld i alt	741 111	782 930	784 309	796 127	884 940
Endring i året, kroner	-2 389	20 352	-14 098	31 708	28 882
Egenkapital	1 121 278	1 170 687	1 311 195	1 440 059	1 487 492
Egenkapitalprosent	60	60	63	64	63
Endring i året (sparing)	25 850	34 923	92 353	59 757	53 071
Arbeidskapital	289 424	307 558	370 061	393 961	402 571
Endring i året	16 123	21 383	64 899	12 766	25 013
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %

Melkeproduksjon. Alle bygder. Låg- og høggruppe 2004

Tabell 3a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	Låggruppe	Høggruppe
Antall bruk	31	31
Brukers alder	45	46
Arealfordeling og avling		
Korn, daa	24,2	32,9
Grovfôr, daa	238,1	208,9
Annet areal, daa	0,5	0,1
Jordbruksareal, daa	262,8	241,9
- herav leid areal, daa	79,4	64,0
Korn, FEm pr daa	415	466
Grovfôr, FEm pr daa	438	417
Jordbruksareal, FEm pr daa	425	418
Husdyrproduksjon		
Antall årskyr	17,8	14,7
Kumelk, liter omsatt	103 864	87 371
Melkekvote	103 656	87 387
Produsert melk pr årsku, kg	6 561	6 741
Storfekjøtt, kg omsatt	4 425	3 959
Arbeidsforbruk, timer		
Bruker	2 265	2 288
Ektefelle	418	401
Barn under 17 år	17	29
Sum familie	2 701	2 718
Leid arbeid	851	664
Sum timer i jordbruket	3 552	3 382
Sum timer familie i skogbruket	42	65
Sum timer i tilleggsnæring	71	97
Familiens arbeid på nyanlegg	35	5
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 160	797
Oppnådde priser		
Bygg, kr pr kg	1,66	1,67
Havre, kr pr kg	1,29	1,45
Kumelk, kr pr l	3,41	3,47
Kukjøtt, kr pr kg	27,80	28,10
Annet storfekjøtt, kr pr kg	33,56	33,43

Tabell 3b. Nettoinvesteringer

År	Låggruppe	Høggruppe
Jord, grøfter og vannanlegg	-1 234	23 664
Driftsbygninger	2 608	-8 507
Maskiner og redskap	-7 449	10 798
Melkekvote (ku og geit)	3 120	6 529
Sum nettoinvesteringer	-2 955	32 484

1) Inkl. nyttet halmavling

2) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

3) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Alle bygder. Låg- og høggruppe 2004

Tabell 3c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	Låggruppe	Høggruppe
Korn	15 891	25 331
Andre planteprodukter	8 267	6 195
Planteprodukter i alt	24 158	31 526
Storfe, melk 1)	353 788	302 753
Storfe, livdyr	12 479	13 523
Kuslakt 2)	57 026	46 272
Annet storfeslakt 2)	74 760	72 128
Andre inntekter, husdyrholdet	1 963	35
Husdyrprodukt i alt	500 017	434 711
Areal og kulturlandskapstillegg, grovfôr	74 063	71 665
Areal og kulturlandskapstillegg, korn	8 504	13 385
Areal og kulturlandskapstillegg, annet	63	18
Produksjonstillegg, husdyr	84 468	72 350
Bunnfradrag	-6 194	-6 000
Driftstillegg melk ku	60 677	59 000
Distriktstilskudd storfe	33 921	37 391
Grunntilskudd storfe		
Distriktstilskudd sau	215	
Grunntilskudd sau	204	
Refunderte avløserutgifter	49 489	43 060
Andre tilskudd	4 532	9 384
Tilskudd i alt	309 943	300 253
Leieinntekter, traktor og redskap	7 519	7 089
Andre inntekter	-1 068	935
Produksjonsinntekter i alt	840 569	774 514

Tabell 3d. Kostnader pr bruk

År	Låggruppe	Høggruppe
Kraftfôr	140 897	102 407
Andre førkostnader inkl. beiteleie	14 629	9 293
Såvarer	7 227	6 252
Handelsgjødsel og kalk	29 084	24 652
Plantevernmidler	1 729	1 815
Konserveringsmidler	10 448	6 597
Andre forbruksartikler m.v.	44 939	34 790
Kjøp av dyr	14 978	4 746
Sum variable kostnader	263 931	190 551
Leid arbeid	100 708	56 920
Drivstoff	14 891	11 382
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 733	2 713
Vedl.h. driftsbygninger	37 061	21 983
Vedl.h. traktor og maskiner	44 918	28 501
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 312	962
Avskr. driftsbygninger	35 602	29 442
Avskr. traktor og maskiner	36 545	30 831
Maskinleie	21 482	10 917
Andre faste kostnader	90 115	70 669
Sum faste kostnader	388 367	264 320
Kostnader i alt	652 298	454 871
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,11	0,85
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,19	0,98
Netto mekaniseringskostnader pr daa	471	354

1) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

2) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Alle bygder. Låg- og høggruppe 2004

Tabell 3e. Resultatregning

År	Låggruppe	Høggruppe
Resultatregning i jordbruket		
Driftsoverskudd	188 272	319 643
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	55 180	47 584
Familiens arbeidsfortjeneste	133 092	272 060
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	86 214	169 067
Lønnsevne	233 799	328 980
Lønnsevne pr. time	65,83	97,27
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	136 424	196 984
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	104 906	189 014
Regnskapssammendrag		
Driftsoverskudd, jordbruk	188 272	319 643
Driftsoverskudd, skogbruk	9 876	9 577
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	25 807	25 837
Driftsoverskudd, andre næringer	73 779	16 677
Lønnsinntekt	185 189	127 365
Pensjoner og sykepenger	24 791	24 038
Gevinst/utbytte verdipapir	5 929	3 048
Familiens arbeid på nyanlegg	4 785	692
Renteinntekter	4 831	13 017
- Renteutgifter	38 951	24 883
- Kårutgifter	7 187	5 563
Nettoinntekt	477 122	509 449
Privatforbruk ekskl. skatt	327 209	333 062
Betalte skatter	122 931	137 616

Tabell 3f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	Låggruppe	Høggruppe
Kontanter og bankinnskudd	272 653	424 586
Andre krav	115 648	94 418
Omløpsmidler, jordbruk	160 659	134 249
Omløpsmidler, skogbruk	864	807
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	7 361	819
Omløpsmidler, andre næringer	71 716	113 225
Omløpsmidler i alt	628 902	768 104
Anleggsmidler, jordbruk	1 214 800	1 069 344
Anleggsmidler, skogbruk	74 004	72 158
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	33 969	5 568
Anleggsmidler, andre næringer	37 823	1 723
Privat hovedbygninger	387 263	374 981
Privat, annet	97 106	99 681
Anleggsmidler i alt	1 844 965	1 623 454
Eiendeler i alt	2 473 867	2 391 557
Eiendeler i jordbruket	1 375 459	1 203 593
Kortsiktig gjeld	288 514	221 190
Langsiktig gjeld	851 805	525 152
Gjeld i alt	1 140 319	746 343
Endring i året, kroner	46 742	46 377
Egenkapital	1 333 549	1 645 215
Egenkapitalprosent	54	69
Endring i året (sparing)	67 540	57 208
Arbeidskapital	340 389	546 914
Endring i året	37 669	19 009
1) Kalkulasjonsrente	4,0 %	4,0 %

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe under 15 årskyr.

Tabell 4a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2000	2001	2002	2003	2004
Antall bruk	53	48	38	32	37
Brukers alder	47	47	48	47	47
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	12,2	9,7	10,0	12,8	23,0
Grovfôr, daa	180,0	181,5	178,2	179,8	184,2
Annet areal, daa	1,4	0,8	1,1	1,1	0,7
Jordbruksareal, daa	193,6	192,0	189,3	193,7	207,9
- herav leid areal, daa	42,4	47,2	47,7	50,6	53,7
Korn, FEm pr daa	237	285	417	446	430
Grovfôr, FEm pr daa	388	382	388	418	415
Jordbruksareal, FEm pr daa	376	376	388	399	408
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	12,6	12,7	12,5	12,6	12,7
Kumelk, liter omsatt	69 505	71 020	71 393	74 200	75 852
Melkekvote	70 898	71 826	70 985	73 593	76 263
Produsert melk pr årsku, kg	6 222	6 291	6 459	6 649	6 778
Storfekjøtt, kg omsatt	3 313	3 151	2 995	3 097	3 200
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 230	2 288	2 217	2 216	2 243
Ektefelle	523	410	387	423	364
Barn under 17 år	26	14	27	14	20
Sum familie	2 778	2 712	2 631	2 653	2 627
Leid arbeid	524	522	599	588	630
Sum timer i jordbruket	3 302	3 233	3 230	3 241	3 257
Sum timer familie i skogbruket	118	98	73	85	60
Sum timer i tilleggsnæring	44	48	45	41	36
Familiens arbeid på nyanlegg	11	10	11	26	6
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	719	757	809	980	988
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,87	1,71	1,83	1,73	1,70
Havre, kr pr kg			1,59		1,40
Kumelk, kr pr l	3,07	3,36	3,49	3,45	3,46
Kukjøtt, kr pr kg	23,10	25,02	25,30	25,92	27,46
Annet storfekjøtt, kr pr kg	27,76	30,16	30,29	30,77	33,57

Tabell 4b. Nettoinvesteringer

År	2000	2001	2002	2003	2004
Jord, grøfter og vannanlegg	4 693	-483	643	2 583	2 171
Driftsbygninger	-6 166	-6 147	-6 523	8 624	-2 959
Maskiner og redskap	-9 388	4 725	12 713	-429	25 835
Melkekvote (ku og geit)		10 260	6 987	5 598	9 096
Sum nettoinvesteringer	-10 861	8 355	13 819	16 375	34 143

1) Inkl. nyttet halmavling

2) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

3) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe under 15 årskyr.

Tabell 4c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Korn	3 247	3 902	6 854	9 026	16 417
Andre planteprodukter	2 800	5 943	7 638	7 944	4 587
Planteprodukter i alt	6 047	9 844	14 492	16 969	21 004
Storfe, melk	1) 213 230	238 670	249 108	255 831	262 492
Storfe, livdyr	7 698	7 626	11 308	10 117	14 396
Kuslakt	2) 30 397	32 642	33 763	33 126	39 893
Annet storfeslakt	2) 60 191	53 314	55 423	55 810	56 875
Andre inntekter, husdyrholdet	863	270	203	1 424	1 721
Husdyrprodukt i alt	312 379	332 521	349 804	356 308	375 377
Areal og kulturlandskapstillegg, grovfôr	59 320	60 329	60 609	63 409	62 268
Areal og kulturlandskapstillegg, korn	3 920	3 674	4 335	4 863	8 521
Areal og kulturlandskapstillegg, annet	116	91	156	178	136
Produksjonstillegg, husdyr	59 538	58 633	63 474	64 206	64 754
Bunnfradrag			-5 211	-5 813	-6 000
Driftstillegg melk ku	60 000	55 208	58 263	54 391	59 000
Distriktstilskudd storfe	29 397	29 711	27 174	31 091	27 445
Grunntilskudd storfe	11 873	10 343	10 011	3 845	
Distriktstilskudd sau	34		8	4	180
Grunntilskudd sau	41		8	4	171
Refunderte avløserutgifter	49 774	47 246	51 242	40 870	45 765
Andre tilskudd	3 065	2 457	7 195	12 887	4 966
Tilskudd i alt	277 078	267 692	277 263	269 935	267 204
Leieinntekter, traktor og redskap	9 902	8 689	5 592	5 495	4 815
Andre inntekter	158	87	215	717	-1 575
Produksjonsinntekter i alt	605 564	618 834	647 365	649 424	666 825

Tabell 4d. Kostnader pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kraftfôr	91 797	93 309	94 081	91 812	96 158
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	10 545	5 070	6 487	7 695	7 506
Såvarer	3 300	3 481	3 883	4 730	5 650
Handelsgjødsel og kalk	19 555	19 710	21 574	19 985	23 004
Plantevernmidler	510	677	1 036	1 326	1 397
Konserveringsmidler	5 883	7 002	7 132	7 625	7 442
Andre forbruksartikler m.v.	25 792	30 005	27 701	31 932	34 699
Kjøp av dyr	5 913	3 205	5 111	3 694	9 456
Sum variable kostnader	163 296	162 460	167 006	168 797	185 312
Leid arbeid	54 543	53 704	57 996	54 641	60 364
Drivstoff	10 179	10 263	9 342	9 454	11 611
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	3 808	3 442	4 572	2 846	3 901
Vedl.h. driftsbygninger	18 055	19 117	20 546	23 783	25 226
Vedl.h. traktor og maskiner	26 010	29 561	28 127	33 443	29 548
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 360	1 210	1 470	1 387	1 106
Avskr. driftsbygninger	25 404	27 093	24 824	26 145	25 380
Avskr. traktor og maskiner	25 473	26 772	23 315	23 155	25 738
Maskinleie	11 014	9 652	11 117	9 377	10 519
Andre faste kostnader	51 878	58 094	56 547	60 848	67 673
Sum faste kostnader	227 723	238 908	237 856	245 080	261 067
Kostnader i alt	391 019	401 367	404 862	413 877	446 378
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	0,98	1,07	1,03	1,00	0,95
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,02	1,09	1,06	1,04	1,06
Netto mekaniseringskostnader pr daa	368	402	400	400	388

1) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

2) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe under 15 årskyr.

Tabell 4e. Resultatregning

År	2000	2001	2002	2003	2004
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	214 545	217 467	242 503	235 547	220 447
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	62 842	65 347	62 260	46 791	41 153
Familiens arbeidsfortjeneste	151 703	152 119	180 243	188 756	179 294
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	94 340	94 948	118 495	122 579	116 393
Lønnsevne	217 023	219 527	238 239	243 397	239 658
Lønnsevne pr. time	65,72	67,89	73,76	75,11	73,59
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	138 560	142 704	161 455	156 487	149 585
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.			147 665	143 034	132 228
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	214 545	217 467	242 503	235 547	220 447
Driftsoverskudd, skogbruk	19 477	18 480	4 387	11 168	7 570
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	10 671	10 882	12 371	12 049	14 416
Driftsoverskudd, andre næringer	3 982	6 301	4 826	2 396	4 389
Lønnsinntekt	100 339	100 157	134 915	144 795	166 163
Pensjoner og sykepenger	15 894	20 580	30 337	29 491	26 097
Gevinst/utbytte verdipapir	1 945	8 696	545	598	5 061
Familiens arbeid på nyanlegg	1 368	1 179	1 370	3 519	797
Renteinntekter	15 389	19 742	21 825	17 974	10 758
- Renteutgifter	34 181	35 244	30 722	25 915	25 914
- Kårutgifter	5 074	4 607	4 719	5 342	6 118
Nettoinntekt	344 354	363 632	417 637	426 278	423 669
Privatforbruk ekskl. skatt	248 272	254 233	270 911	295 358	305 988
Betalte skatter	99 915	98 909	104 824	110 098	114 724

Tabell 4f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kontanter og bankinnskudd	285 379	326 105	374 945	398 334	373 340
Andre krav	61 468	57 000	61 742	45 164	58 964
Omløpsmidler, jordbruk	107 669	117 110	111 928	107 817	120 893
Omløpsmidler, skogbruk	374	84	428	721	582
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	981	1 125	1 316	2 188	2 727
Omløpsmidler, andre næringer	34 317	46 360	57 816	38 907	74 986
Omløpsmidler i alt	490 187	547 784	608 175	593 131	631 492
Anleggsmidler, jordbruk	785 995	820 412	786 886	836 678	926 217
Anleggsmidler, skogbruk	66 825	71 533	53 170	79 594	64 922
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	8 635	6 785	7 332	8 639	8 677
Anleggsmidler, andre næringer		1 425	1 668	1 825	1 443
Privat hovedbygninger	259 569	272 014	281 393	313 681	293 894
Privat, annet	73 120	68 361	63 277	92 722	89 426
Anleggsmidler i alt	1 194 145	1 240 529	1 193 725	1 333 138	1 384 578
Eiendeler i alt	1 684 332	1 788 313	1 802 230	1 926 269	2 016 070
Eiendeler i jordbruket	893 664	937 521	899 144	944 495	1 047 110
Kortsiktig gjeld	161 059	177 667	152 584	136 961	196 545
Langsiktig gjeld	440 781	439 368	370 089	361 973	549 360
Gjeld i alt	601 840	617 034	522 673	498 933	745 905
Endring i året, kroner	-3 599	16 568	-3 708	-21 411	76 092
Egenkapital	1 082 492	1 171 279	1 279 557	1 427 336	1 270 165
Egenkapitalprosent	64	65	71	74	63
Endring i året (sparing)	33 050	35 466	75 037	49 575	23 529
Arbeidskapital	329 128	370 118	455 591	456 170	434 947
Endring i året	20 397	31 151	93 047	-3 160	19 423
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe 15 - 19,9 årskyr.

Tabell 5a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2000	2001	2002	2003	2004
Antall bruk	41	45	46	47	44
Brukers alder	46	48	47	48	45
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	39,1	29,9	22,8	21,4	26,5
Grovfôr, daa	203,4	231,4	239,0	235,9	239,5
Annet areal, daa	0,8	0,6	0,3	0,9	0,9
Jordbruksareal, daa	243,4	262,0	262,2	258,2	266,9
- herav leid areal, daa	60,2	63,6	69,8	76,5	88,3
Korn, FEM pr daa	377	279	397	372	410
Grovfôr, FEM pr daa	448	411	399	439	436
Jordbruksareal, FEM pr daa	436	397	399	417	422
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	16,8	17,1	17,0	17,1	17,3
Kumelk, liter omsatt	89 983	91 676	94 658	98 985	101 774
Melkekvote	90 001	92 179	94 242	97 120	99 994
Produsert melk pr årsku, kg	6 089	6 104	6 324	6 549	6 680
Storfekjøtt, kg omsatt	4 341	5 132	4 926	4 935	5 233
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 238	2 292	2 394	2 332	2 302
Ektefelle	466	592	554	438	481
Barn under 17 år	17	38	19	26	25
Sum familie	2 721	2 922	2 966	2 795	2 808
Leid arbeid	743	626	678	709	681
Sum timer i jordbruket	3 464	3 548	3 644	3 504	3 489
Sum timer familie i skogbruket	84	81	67	57	47
Sum timer i tilleggsnæring	67	49	59	95	131
Familiens arbeid på nyanlegg	64	37	24	19	9
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	812	865	823	860	847
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,65	1,65	1,77	1,72	1,65
Havre, kr pr kg	1,60	1,45	1,60	1,49	1,40
Kumelk, kr pr l	3,08	3,37	3,50	3,43	3,44
Kukjøtt, kr pr kg	23,07	25,19	25,17	25,72	28,04
Annet storfekjøtt, kr pr kg	27,60	30,47	30,63	31,05	33,34

Tabell 5b. Nettoinvesteringer

År	2000	2001	2002	2003	2004
Jord, grøfter og vannanlegg	-495	254	3 098	9 236	9 148
Driftsbygninger	-21 571	5 985	-8 116	13 347	-31 184
Maskiner og redskap	1 028	11 467	-396	13 926	-18 423
Melkekvote (ku og geit)		11 866	8 915	8 427	4 463
Sum nettoinvesteringer	-21 038	29 572	3 501	44 936	-35 996

1) Inkl. nyttet halmavling

2) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

3) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe 15 - 19,9 årskyr.

Tabell 5c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Korn	21 755	10 286	12 950	11 906	16 055
Andre planteprodukter	3 155	9 027	11 529	9 585	5 609
Planteprodukter i alt	24 911	19 313	24 480	21 491	21 665
Storfe, melk	1) 277 364	309 091	331 369	339 268	350 102
Storfe, livdyr	8 671	11 610	14 332	12 046	9 737
Kuslakt	2) 36 868	49 751	45 238	53 123	57 210
Annet storfeslakt	2) 91 011	95 961	108 806	90 505	101 006
Andre inntekter, husdyrholdet	209	1 332	1 535	3 070	0
Husdyrprodukt i alt	414 123	467 746	501 280	498 012	518 055
Areal og kulturlandskapstillegg, grovfôr	60 514	67 897	74 150	76 663	75 766
Areal og kulturlandskapstillegg, korn	14 027	11 140	9 686	7 821	10 036
Areal og kulturlandskapstillegg, annet	114	145	103	89	94
Produksjonstillegg, husdyr	71 284	78 698	83 974	82 051	84 751
Bunnfradrag			-5 348	-6 000	-6 000
Driftstillegg melk ku	60 000	55 000	61 500	59 000	59 000
Distriktstilskudd storfe	26 009	31 489	35 436	36 586	37 506
Grunntilskudd storfe	15 440	16 133	16 247	6 261	3
Distriktstilskudd sau	23	33	57	121	
Grunntilskudd sau	27	39	56	136	
Refunderte avløserutgifter	52 925	50 669	62 018	51 696	49 508
Andre tilskudd	6 810	4 390	7 126	10 122	7 832
Tilskudd i alt	307 174	315 633	345 005	324 547	318 497
Leieinntekter, traktor og redskap	8 049	5 093	7 169	14 305	12 265
Andre inntekter		666	635	1 288	1 459
Produksjonsinntekter i alt	754 257	808 451	878 568	859 643	871 941

Tabell 5d. Kostnader pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kraftfôr	121 211	131 448	141 787	130 605	136 737
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	9 996	10 622	10 231	14 519	11 069
Såvarer	6 025	5 833	5 476	7 300	7 365
Handelsgjødsel og kalk	25 496	27 784	31 742	27 494	27 247
Plantevernmidler	1 651	1 401	1 503	1 774	1 523
Konserveringsmidler	8 493	8 979	8 358	8 967	7 619
Andre forbruksartikler m.v.	32 803	35 807	34 692	42 365	44 816
Kjøp av dyr	14 296	16 287	13 873	15 862	14 043
Sum variable kostnader	219 970	238 161	247 662	248 886	250 419
Leid arbeid	71 445	66 275	73 005	81 363	71 866
Drivstoff	11 124	13 182	13 349	11 638	14 740
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 273	5 810	6 406	3 588	3 447
Vedl.h. driftsbygninger	23 620	23 614	25 678	29 033	28 195
Vedl.h. traktor og maskiner	36 064	38 889	35 567	40 359	42 232
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 805	1 356	1 209	1 305	989
Avskr. driftsbygninger	32 474	34 373	35 868	35 098	36 075
Avskr. traktor og maskiner	38 533	34 360	35 472	35 108	39 072
Maskinleie	13 655	15 039	17 036	17 925	21 407
Andre faste kostnader	65 065	67 565	68 934	78 317	83 307
Sum faste kostnader	299 057	300 463	312 522	333 734	341 329
Kostnader i alt	519 027	538 624	560 185	582 620	591 748
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,00	1,06	1,04	0,95	1,03
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,18	1,20	1,15	1,03	1,14
Netto mekaniseringskostnader pr daa	438	419	414	396	436

1) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

2) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe 15 - 19,9 årskyr.

Tabell 5e. Resultatregning

År	2000	2001	2002	2003	2004
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	235 230	269 826	318 384	277 023	280 193
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	86 117	85 293	88 198	62 934	54 375
Familiens arbeidsfortjeneste	149 113	184 533	230 186	214 089	225 818
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	86 687	106 698	136 252	133 674	139 321
Lønnsevne	242 867	267 732	303 191	295 452	297 684
Lønnsevne pr. time	70,12	75,47	83,21	84,31	85,31
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	146 310	154 358	180 253	173 366	174 579
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.			167 516	154 775	159 363
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	235 230	269 826	318 384	277 023	280 193
Driftsoverskudd, skogbruk	6 869	20 038	18 969	11 891	16 173
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	13 018	12 786	13 424	26 217	30 935
Driftsoverskudd, andre næringer	2 515	3 097	9 574	9 118	16 508
Lønnsinntekt	99 491	122 215	113 442	124 277	128 279
Pensjoner og sykepenger	18 042	15 873	13 931	26 641	24 451
Gevinst/utbytte verdipapir	1 784	333	2 186	2 637	4 399
Familiens arbeid på nyanlegg	7 952	4 707	3 058	2 591	1 227
Renteinntekter	12 095	11 488	13 909	9 713	4 692
- Renteutgifter	46 876	58 335	53 842	45 278	32 658
- Kårutgifter	4 776	6 005	5 865	4 810	6 324
Nettoinntekt	345 343	396 022	447 169	440 020	467 875
Privatforbruk ekskl. skatt	262 826	278 628	283 913	294 433	313 488
Betalte skatter	91 453	99 160	111 802	122 904	125 020

Tabell 5f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kontanter og bankinnskudd	204 570	189 468	232 410	227 435	278 032
Andre krav	72 030	92 149	86 621	99 836	97 494
Omløpsmidler, jordbruk	155 021	174 075	178 047	154 922	165 311
Omløpsmidler, skogbruk	1 371	3 242	940	667	1 226
Omløpsmidler, tilleggsnæringer				979	6 662
Omløpsmidler, andre næringer	44 369	32 005	41 562	81 515	82 185
Omløpsmidler i alt	477 362	490 938	539 580	565 354	630 909
Anleggsmidler, jordbruk	1 072 095	1 061 927	1 089 117	1 125 058	1 173 576
Anleggsmidler, skogbruk	44 749	39 203	62 543	62 473	86 267
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	48 748	36 639	39 834	29 741	55 474
Anleggsmidler, andre næringer	6 316	18 874	3 545	7 254	4 118
Privat hovedbygninger	265 636	319 741	339 626	341 554	390 865
Privat, annet	79 688	71 602	81 891	86 665	102 528
Anleggsmidler i alt	1 517 232	1 547 985	1 616 555	1 652 745	1 812 828
Eiendeler i alt	1 994 593	2 038 923	2 156 368	2 218 099	2 443 738
Eiendeler i jordbruket	1 227 117	1 236 001	1 267 396	1 279 980	1 338 887
Kortsiktig gjeld	190 743	224 267	209 774	230 969	230 938
Langsiktig gjeld	583 843	649 224	654 674	680 925	675 382
Gjeld i alt	774 587	873 491	864 448	911 894	906 320
Endring i året, kroner	-3 262	30 411	-41 114	64 194	-17 475
Egenkapital	1 220 007	1 165 432	1 291 973	1 306 205	1 537 418
Egenkapitalprosent	61	57	60	59	63
Endring i året (sparing)	18 035	54 209	101 017	43 795	63 523
Arbeidskapital	286 618	266 672	329 806	334 385	399 971
Endring i året	21 754	11 075	61 812	2 094	61 688
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe fra og med 20 årskyr.

Tabell 6a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2000	2001	2002	2003	2004
Antall bruk	11	11	15	13	13
Brukers alder	47	47	46	46	46
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	31,6	39,3	34,7	37,4	38,8
Grovfôr, daa	223,7	236,8	251,4	259,7	306,6
Annet areal, daa	1,0	0,7	0,9	0,9	0,4
Jordbruksareal, daa	256,4	276,8	287,0	298,0	345,8
- herav leid areal, daa	57,3	67,1	76,7	78,8	105,2
Korn, FEm pr daa	418	378	438	455	479
Grovfôr, FEm pr daa	482	477	441	464	414
Jordbruksareal, FEm pr daa	472	462	440	436	417
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	22,9	23,6	23,1	22,4	22,7
Kumelk, liter omsatt	126 269	131 817	131 981	131 042	134 730
Melkekvote	128 369	132 689	132 366	131 954	135 061
Produsert melk pr årsku, kg	6 065	6 159	6 410	6 530	6 730
Storfekjøtt, kg omsatt	4 521	5 182	5 464	6 615	6 178
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 541	2 288	2 278	2 319	2 062
Ektefelle	606	597	445	679	663
Barn under 17 år	32	4	3	3	6
Sum familie	3 179	2 890	2 726	3 001	2 731
Leid arbeid	744	908	977	930	991
Sum timer i jordbruket	3 923	3 797	3 703	3 931	3 721
Sum timer familie i skogbruket	62	103	87	31	23
Sum timer i tilleggsnæring	41	65	63	99	83
Familiens arbeid på nyanlegg	45	5	37	99	62
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	642	742	909	985	944
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,62	1,58	1,77	1,71	1,67
Havre, kr pr kg				1,66	1,61
Kumelk, kr pr l	3,09	3,36	3,53	3,45	3,46
Kukjøtt, kr pr kg	22,76	24,47	25,42	25,77	27,90
Annet storfekjøtt, kr pr kg	27,56	30,09	30,41	31,49	33,67

Tabell 6b. Nettoinvesteringer

År	2000	2001	2002	2003	2004
Jord, grøfter og vannanlegg	-1 486	-1 477	6 955	339	18 405
Driftsbygninger	-9 504	-22 282	1 322	43 304	57 781
Maskiner og redskap	15 982	-17 707	8 518	31 183	-17 408
Melkekvote (ku og geit)		11 604	12 236	7 306	8 444
Sum nettoinvesteringer	4 992	-29 862	29 032	82 133	67 222

1) Inkl. nyttet halmavling

2) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

3) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe fra og med 20 årskyr.

Tabell 6c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Korn	21 593	25 270	26 464	28 735	30 994
Andre planteprodukter	2 521	5 239	17 197	11 544	18 328
Planteprodukter i alt	24 114	30 508	43 661	40 279	49 322
Storfe, melk	1) 390 508	443 174	465 900	451 735	466 053
Storfe, livdyr	16 206	9 544	13 009	15 358	17 311
Kuslakt	2) 47 808	63 364	64 251	61 945	80 515
Annet storfeslakt	2) 74 683	76 947	109 032	134 794	94 211
Andre inntekter, husdyrholdet	0	0	0	6 733	0
Husdyrprodukt i alt	529 205	593 030	652 192	670 566	658 091
Areal og kulturlandskapstillegg, grovfôr	67 541	75 164	76 308	81 880	84 437
Areal og kulturlandskapstillegg, korn	9 870	13 506	16 774	15 077	16 684
Areal og kulturlandskapstillegg, annet		25	359	107	107
Produksjonstillegg, husdyr	83 240	90 501	97 678	100 982	102 869
Bunnfradrag			-6 000	-6 000	-6 462
Driftstillegg melk ku	60 000	55 000	61 500	59 000	63 000
Distriktstilskudd storfe	40 039	42 156	37 196	53 061	53 014
Grunntilskudd storfe	17 430	16 860	17 305	7 347	
Distriktstilskudd sau					
Grunntilskudd sau					
Refunderte avløserutgifter	53 340	57 460	63 635	47 765	52 186
Andre tilskudd	3 761	4 239	13 148	12 427	7 232
Tilskudd i alt	335 221	354 911	377 904	371 645	373 068
Leieinntekter, traktor og redskap	7 234	10 777	8 394	9 987	8 592
Andre inntekter	136	136		-4 137	
Produksjonsinntekter i alt	895 910	989 363	1 082 152	1 088 340	1 089 072

Tabell 6d. Kostnader pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kraftfôr	164 613	178 628	190 754	183 204	181 870
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	21 298	18 128	21 521	21 743	21 713
Såvarer	5 604	7 512	9 844	10 211	9 079
Handelsgjødsel og kalk	36 724	35 130	38 927	37 888	36 550
Plantevernmidler	2 058	2 419	3 561	4 136	2 576
Konserveringsmidler	10 120	12 099	13 580	10 968	16 544
Andre forbruksartikler m.v.	44 439	50 098	48 737	57 758	52 986
Kjøp av dyr	13 152	20 448	14 989	9 653	10 774
Sum variable kostnader	298 006	324 462	341 913	335 562	332 092
Leid arbeid	72 136	106 555	94 242	98 136	120 157
Drivstoff	11 869	15 597	15 009	17 886	17 196
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 948	4 082	8 566	4 546	5 833
Vedl.h. driftsbygninger	18 995	26 306	30 750	35 825	42 985
Vedl.h. traktor og maskiner	36 559	40 818	47 719	49 413	48 811
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 486	1 477	1 379	1 381	1 395
Avskr. driftsbygninger	36 733	44 661	42 943	44 056	47 068
Avskr. traktor og maskiner	51 596	49 935	47 911	51 470	50 093
Maskinleie	14 463	14 568	19 705	17 855	22 688
Andre faste kostnader	69 178	77 956	88 201	96 813	102 358
Sum faste kostnader	318 964	381 954	396 425	417 383	458 585
Kostnader i alt	616 970	706 416	738 337	752 944	790 677
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,02	0,98	1,12	1,09	0,99
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	0,98	0,95	1,07	1,08	1,06
Netto mekaniseringskostnader pr daa	481	453	494	476	413

1) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

2) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe fra og med 20 årskyr.

Tabell 6e. Resultatregning

År	2000	2001	2002	2003	2004
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	278 940	282 947	343 814	335 395	298 395
- Renter av jordbruksaktiva	102 558	108 323	110 516	82 548	70 536
Familiens arbeidsfortjeneste	176 382	174 623	233 299	252 847	227 859
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	94 104	102 235	144 863	145 116	145 933
Lønnsevne	264 058	296 978	327 541	350 984	348 017
Lønnsevne pr. time	67,30	78,21	88,45	89,28	93,52
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	139 579	167 065	195 517	188 561	195 478
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.			185 164	174 291	175 568
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	278 940	282 947	343 814	335 395	298 395
Driftsoverskudd, skogbruk	5 381	24 212	16 779	5 698	6 067
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	21 460	26 974	37 731	62 511	33 625
Driftsoverskudd, andre næringer	21 117	26 959	14 117	22 417	175 034
Lønnsinntekt	77 455	87 489	138 054	157 927	132 062
Pensjoner og sykepenger	13 509	8 864	4 526	18 536	15 458
Gevinst/utbytte verdipapir	241	197	1 183	534	- 1 882
Familiens arbeid på nyanlegg	5 505	578	4 861	13 264	8 702
Renteinntekter	7 870	10 043	12 159	11 311	4 693
- Renteutgifter	77 513	66 515	68 052	51 819	34 650
- Kårutgifter	4 530	2 896	6 411	5 363	7 576
Nettoinntekt	349 434	398 851	498 761	570 412	629 929
Privatforbruk ekskl. skatt	299 943	319 216	339 555	325 883	385 545
Betalte skatter	104 903	120 538	120 465	148 333	145 849

Tabell 6f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kontanter og bankinnskudd	144 260	174 826	218 249	321 542	264 378
Andre krav	74 720	68 405	101 366	114 663	142 056
Omløpsmidler, jordbruk	149 834	202 193	209 441	223 796	215 887
Omløpsmidler, skogbruk			460	2 442	765
Omløpsmidler, tilleggsnæringer					
Omløpsmidler, andre næringer	21 800	25 525	20 925	33 328	65 792
Omløpsmidler i alt	390 613	470 948	550 441	695 771	688 878
Anleggsmidler, jordbruk	1 313 475	1 335 620	1 388 852	1 470 143	1 572 646
Anleggsmidler, skogbruk	56 429	60 791	55 569	59 956	46 625
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	2 390	3 666	12 026	71 167	38 001
Anleggsmidler, andre næringer	1 515		58 058	51 923	76 255
Privat hovedbygninger	384 833	380 557	483 654	562 831	576 925
Privat, annet	78 282	74 383	103 052	152 658	146 023
Anleggsmidler i alt	1 836 924	1 855 017	2 101 211	2 368 679	2 456 474
Eiendeler i alt	2 227 538	2 325 965	2 651 651	3 064 450	3 145 352
Eiendeler i jordbruket	1 463 309	1 537 813	1 598 293	1 693 939	1 788 533
Kortsiktig gjeld	282 034	269 113	273 608	239 548	369 653
Langsiktig gjeld	1 005 340	867 247	927 754	869 592	838 640
Gjeld i alt	1 287 374	1 136 361	1 201 362	1 109 141	1 208 293
Endring i året, kroner	6 693	-4 288	42 432	45 017	51 410
Egenkapital	940 164	1 189 604	1 450 289	1 955 309	1 937 059
Egenkapitalprosent	42	51	55	64	62
Endring i året (sparing)	20 286	-46 337	109 649	142 531	101 778
Arbeidskapital	108 580	201 835	276 832	456 223	319 225
Endring i året	-25 461	20 932	3 060	90 548	-83 209
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %

Melkeproduksjon. Kystbygder. Alle bruk

Tabell 7a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2000	2001	2002	2003	2004
Antall bruk	20	23	22	23	24
Brukers alder	45	45	44	44	45
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	21,8	18,7	26,4	21,0	18,6
Grovfôr, daa	181,7	198,4	200,9	219,3	231,7
Annet areal, daa	2,5	1,8	1,7	1,3	1,2
Jordbruksareal, daa	206,0	218,8	229,0	241,6	251,4
- herav leid areal, daa	48,5	51,1	63,7	84,0	89,5
Korn, FEM pr daa	389	304	440	464	465
Grovfôr, FEM pr daa	488	443	433	499	452
Jordbruksareal, FEM pr daa	473	430	433	467	448
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	15,9	15,5	16,0	16,8	16,8
Kumelk, liter omsatt	82 491	83 689	89 647	96 215	99 957
Melkekvote	83 611	85 121	88 740	94 065	100 077
Produsert melk pr årsku, kg	5 898	6 082	6 342	6 550	6 756
Storfekjøtt, kg omsatt	4 057	4 720	4 528	4 969	5 064
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 341	2 489	2 410	2 394	2 330
Ektefelle	548	534	353	432	461
Barn under 17 år	10	7	24	41	44
Sum familie	2 899	3 031	2 788	2 868	2 835
Leid arbeid	596	598	785	650	723
Sum timer i jordbruket	3 494	3 628	3 573	3 518	3 558
Sum timer familie i skogbruket	58	66	35	37	30
Sum timer i tilleggsnæring	78	83	96	171	137
Familiens arbeid på nyanlegg		8	10	35	21
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	770	898	984	1 077	1 004
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,62	1,60	1,72	1,70	1,64
Havre, kr pr kg	1,48	1,43	1,56	1,49	1,43
Kumelk, kr pr l	3,05	3,38	3,49	3,41	3,45
Kukjøtt, kr pr kg	22,90	24,75	25,71	25,84	28,34
Annet storfekjøtt, kr pr kg	27,67	30,45	30,76	30,78	33,46

Tabell 7b. Nettoinvesteringer

År	2000	2001	2002	2003	2004
Jord, grøfter og vannanlegg	6 591	346	7 053	13 528	28 072
Driftsbygninger	-20 100	-1 635	-7 269	37 209	5 989
Maskiner og redskap	6 181	18 095	2 307	11 209	3 598
Melkekvote (ku og geit)		14 202	7 100	6 710	6 730
Sum nettoinvesteringer	-7 328	31 008	9 190	68 656	44 389

1) Inkl. nyttet halmavling

2) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

3) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Kystbygder. Alle bruk

Tabell 7c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Korn	13 695	8 849	18 597	16 516	14 153
Andre planteprodukter	2 532	8 564	6 712	14 690	7 094
Planteprodukter i alt	16 227	17 413	25 309	31 205	21 247
Storfe, melk	1) 251 553	282 817	312 555	327 991	344 465
Storfe, livdyr	4 202	5 745	7 635	9 712	6 873
Kuslakt	2) 35 072	39 802	41 689	51 200	53 898
Annet storfeslakt	2) 91 511	85 565	102 746	96 144	103 017
Andre inntekter, husdyrholdet	285	0	0	1 858	0
Husdyrprodukt i alt	382 622	413 930	464 624	486 906	508 254
Areal og kulturlandskapstillegg, grovfôr	62 999	65 676	67 034	75 373	77 025
Areal og kulturlandskapstillegg, korn	7 777	7 950	11 240	7 948	8 166
Areal og kulturlandskapstillegg, annet	203	270	406	230	174
Produksjonstillegg, husdyr	68 139	73 396	80 884	81 588	85 075
Bunnfradrag			-4 364	-5 739	-6 250
Driftstillegg melk ku	60 000	55 435	58 705	57 717	61 167
Distriktstilskudd storfe	38 792	40 429	40 812	45 536	47 158
Grunntilskudd storfe	14 237	14 588	14 627	5 652	5
Distriktstilskudd sau	48				
Grunntilskudd sau	59				
Refunderte avløserutgifter	52 693	47 502	57 186	46 190	54 021
Andre tilskudd	4 340	1 780	11 146	17 872	8 954
Tilskudd i alt	309 288	307 026	337 675	332 368	335 494
Leieinntekter, traktor og redskap	7 255	7 585	11 785	26 315	16 738
Andre inntekter		1 111		3 231	800
Produksjonsinntekter i alt	715 393	747 065	839 395	880 025	882 533

Tabell 7d. Kostnader pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kraftfôr	104 013	113 560	124 569	122 198	134 427
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	11 678	12 010	11 392	9 966	12 207
Såvarer	2 615	4 133	7 104	7 474	5 907
Handelsgjødsel og kalk	23 371	26 620	31 254	28 921	27 504
Plantevernmidler	980	1 492	2 837	2 577	1 414
Konserveringsmidler	8 199	9 226	7 312	7 906	6 665
Andre forbruksartikler m.v.	30 296	34 749	32 976	42 663	42 014
Kjøp av dyr	14 988	8 988	9 003	18 986	12 808
Sum variable kostnader	196 139	210 778	226 447	240 691	242 947
Leid arbeid	67 843	70 141	83 914	74 752	80 377
Drivstoff	9 337	10 178	11 959	11 127	12 599
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 269	4 698	6 139	3 563	4 859
Vedl.h. driftsbygninger	21 007	18 449	29 979	31 011	31 391
Vedl.h. traktor og maskiner	30 172	36 330	42 281	40 647	38 175
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 964	1 433	1 579	1 725	1 576
Avskr. driftsbygninger	33 790	33 164	31 725	33 159	34 189
Avskr. traktor og maskiner	30 293	28 828	33 673	34 766	36 860
Maskinleie	12 724	12 793	15 713	20 115	24 238
Andre faste kostnader	55 636	60 932	66 937	74 156	78 527
Sum faste kostnader	268 035	276 948	323 899	325 021	342 791
Kostnader i alt	464 174	487 726	550 346	565 712	585 738
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	0,88	0,99	1,10	0,83	0,94
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,04	1,11	1,22	0,97	1,06
Netto mekaniseringskostnader pr daa	415	425	476	386	421

1) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

2) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Kystbygder. Alle bruk

Tabell 7e. Resultatregning

År	2000	2001	2002	2003	2004
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	251 219	259 339	289 049	314 314	296 795
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	84 565	84 689	89 394	64 188	53 810
Familiens arbeidsfortjeneste	166 654	174 650	199 654	250 125	242 985
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsv.	102 713	100 915	124 128	153 959	149 758
Lønnsevne	241 074	255 010	283 568	324 877	323 362
Lønnsevne pr. time	68,99	70,28	79,37	92,34	90,89
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	153 786	152 290	176 930	190 911	185 993
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.			160 832	178 081	171 510
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	251 219	259 339	289 049	314 314	296 795
Driftsoverskudd, skogbruk	1 334	2 183	826	1 303	- 656
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	8 287	14 101	22 411	34 858	23 800
Driftsoverskudd, andre næringer	- 51	1 347	11 086	11 365	28 627
Lønnsinntekt	99 794	123 809	140 498	154 904	147 736
Pensjoner og sykepenger	19 897	19 540	17 351	21 196	23 544
Gevinst/utbytte verdipapir	3 749	17 404	3 010	5 666	8 276
Familiens arbeid på nyanlegg		957	1 223	4 654	2 850
Renteinntekter	7 812	12 817	13 148	11 114	4 413
- Renteutgifter	39 468	44 804	47 758	42 753	31 772
- Kårutgifter	3 717	4 295	4 431	3 305	2 776
Nettoinntekt	348 857	402 397	446 413	513 315	500 836
Privatforbruk ekskl. skatt	253 014	268 355	322 099	301 642	314 807
Betalte skatter	90 791	103 576	108 627	119 104	149 981

Tabell 7f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kontanter og bankinnskudd	169 062	214 305	244 436	288 790	305 835
Andre krav	61 877	60 136	75 814	73 572	100 844
Omløpsmidler, jordbruk	147 094	165 088	170 914	170 819	177 708
Omløpsmidler, skogbruk	103	89	228	614	463
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	700	609		2 000	2 331
Omløpsmidler, andre næringer	57 060	55 163	60 443	132 776	179 456
Omløpsmidler i alt	435 895	495 390	551 835	668 571	766 637
Anleggsmidler, jordbruk	1 064 792	1 061 928	1 114 675	1 153 608	1 188 046
Anleggsmidler, skogbruk	22 748	20 581	17 795	38 368	38 263
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	12 817	19 093	22 960	38 182	55 879
Anleggsmidler, andre næringer	12 948	39 901	40 976	38 488	9 774
Privat hovedbygninger	262 035	332 293	384 402	376 076	387 387
Privat, annet	81 785	61 663	111 915	130 212	129 194
Anleggsmidler i alt	1 457 124	1 535 459	1 692 724	1 774 934	1 808 544
Eiendeler i alt	1 893 019	2 030 849	2 245 130	2 443 505	2 575 180
Eiendeler i jordbruket	1 211 886	1 227 015	1 286 160	1 324 427	1 365 754
Kortsiktig gjeld	149 373	187 954	182 585	204 500	295 314
Langsiktig gjeld	565 347	584 411	669 777	662 585	646 562
Gjeld i alt	714 720	772 366	852 362	867 085	941 876
Endring i året, kroner	-2 531	28 297	23 845	33 461	87 242
Egenkapital	1 178 299	1 258 483	1 392 768	1 576 420	1 633 304
Egenkapitalprosent	62	62	62	65	63
Endring i året (sparing)	38 874	75 612	70 568	131 156	43 419
Arbeidskapital	286 522	307 435	369 251	464 071	471 323
Endring i året	12 138	24 031	40 694	42 450	-10 299
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %

Melkeproduksjon. Indre bygder. Alle bruk

Tabell 8a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2000	2001	2002	2003	2004
Antall bruk	67	62	57	50	51
Brukers alder	48	49	50	50	48
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	31,6	28,6	23,2	25,4	38,1
Grovfôr, daa	197,9	209,1	219,9	217,6	222,0
Annet areal, daa	0,9	0,3	0,3	0,8	0,6
Jordbruksareal, daa	230,4	238,1	243,4	243,8	260,7
- herav leid areal, daa	53,0	58,1	62,2	64,7	79,4
Korn, FEM pr daa	341	296	403	399	426
Grovfôr, FEM pr daa	417	415	421	444	440
Jordbruksareal, FEM pr daa	406	400	419	421	428
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	15,4	16,0	16,6	16,4	16,2
Kumelk, liter omsatt	84 360	88 235	93 434	95 778	95 576
Melkekvote	85 497	88 978	93 270	95 187	94 764
Produsert melk pr årsku, kg	6 190	6 201	6 379	6 576	6 685
Storfekjøtt, kg omsatt	3 857	4 076	4 292	4 445	4 420
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 259	2 249	2 290	2 291	2 223
Ektefelle	508	474	484	448	437
Barn under 17 år	29	30	18	10	14
Sum familie	2 795	2 753	2 792	2 749	2 674
Leid arbeid	568	554	610	662	685
Sum timer i jordbruket	3 363	3 307	3 403	3 411	3 360
Sum timer familie i skogbruket	112	103	81	70	55
Sum timer i tilleggsnæring	31	28	36	30	45
Familiens arbeid på nyanlegg	45	20	7	30	13
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	707	713	731	816	992
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,70	1,65	1,81	1,73	1,68
Havre, kr pr kg	1,61	1,48	1,63	1,52	1,37
Kumelk, kr pr l	3,09	3,38	3,52	3,45	3,47
Kukjøtt, kr pr kg	23,11	25,02	25,09	25,62	27,67
Annet storfekjøtt, kr pr kg	27,63	30,25	30,41	31,41	33,17

Tabell 8b. Nettoinvesteringer

År	2000	2001	2002	2003	2004
Jord, grøfter og vannanlegg	1 104	-531	1 701	-1 241	-874
Driftsbygninger	-11 515	693	-6 305	56	-12 170
Maskiner og redskap	-1 452	3 367	15 276	6 691	-1 772
Melkekvote (ku og geit)		9 503	9 893	7 851	7 664
Sum nettoinvesteringer	-11 862	13 032	20 564	13 358	-7 152

1) Inkl. nyttet halmavling

2) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

3) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Indre bygder. Alle bruk

Tabell 8c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Korn	15 376	11 687	14 700	16 564	26 324
Andre planteprodukter	2 576	6 854	13 254	7 798	7 550
Planteprodukter i alt	17 952	18 541	27 954	24 362	33 874
Storfe, melk	261 018	297 986	329 119	330 520	331 437
Storfe, livdyr	10 529	10 619	15 732	13 213	13 947
Kuslakt	35 198	46 256	46 777	46 089	55 314
Annet storfeslakt	70 804	70 812	83 712	83 246	73 792
Andre inntekter, husdyrholdet	431	941	1 248	3 958	1 228
Husdyrprodukt i alt	377 980	426 613	476 588	477 027	475 717
Areal og kulturlandskapstillegg, grovfôr	58 271	61 317	65 634	68 253	64 897
Areal og kulturlandskapstillegg, korn	10 823	10 088	10 506	9 720	14 109
Areal og kulturlandskapstillegg, annet	82	62	91	75	76
Produksjonstillegg, husdyr	67 161	70 949	79 658	79 797	78 335
Bunnfradrag			-5 789	-6 000	-6 000
Driftstillegg melk ku	60 000	55 000	60 421	57 820	59 000
Distriktstilskudd storfe	21 886	23 118	23 581	26 135	23 968
Grunntilskudd storfe	13 977	13 259	13 819	5 318	
Distriktstilskudd sau		17	46	114	131
Grunntilskudd sau		20	45	128	124
Refunderte avløserutgifter	49 323	50 153	58 320	47 284	46 806
Andre tilskudd	3 148	2 268	6 812	8 190	5 635
Tilskudd i alt	284 672	286 251	313 143	296 833	287 080
Leieinntekter, traktor og redskap	7 443	6 305	5 193	4 705	5 124
Andre inntekter	22	24	492	-893	238
Produksjonsinntekter i alt	688 070	737 734	823 370	802 034	802 033

Tabell 8d. Kostnader pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kraftfôr	112 702	120 614	133 716	126 823	125 297
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	11 712	8 581	8 961	15 229	10 711
Såvarer	5 506	5 680	5 617	7 222	8 104
Handelsgjødsel og kalk	24 381	25 526	29 142	26 863	27 318
Plantevernmidler	1 336	1 224	1 285	1 809	1 772
Konserveringsmidler	7 133	8 193	9 332	9 188	9 131
Andre forbruksartikler m.v.	29 570	34 012	33 000	39 524	40 819
Kjøp av dyr	9 893	11 341	11 452	7 827	11 727
Sum variable kostnader	202 233	215 171	232 505	234 486	234 880
Leid arbeid	61 159	63 832	68 167	73 704	75 040
Drivstoff	10 381	12 070	12 144	11 496	13 096
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 345	4 753	6 134	3 625	3 740
Vedl.h. driftsbygninger	20 420	21 964	22 814	22 783	28 025
Vedl.h. traktor og maskiner	31 369	33 058	31 245	37 214	38 132
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 487	1 259	1 327	1 241	1 029
Avskr. driftsbygninger	28 132	31 606	32 671	32 425	32 563
Avskr. traktor og maskiner	33 081	31 857	32 467	32 955	35 999
Maskinleie	13 649	13 821	17 616	15 638	16 724
Andre faste kostnader	60 307	65 516	68 029	77 758	81 551
Sum faste kostnader	264 331	279 735	292 614	308 840	325 899
Kostnader i alt	466 563	494 906	525 119	543 325	560 779
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	0,99	1,00	0,99	1,00	0,98
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,10	1,08	1,07	1,07	1,14
Netto mekaniseringskostnader pr daa	403	402	412	421	419

1) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

2) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Indre bygder. Alle bruk

Tabell 8e. Resultatregning

År	2000	2001	2002	2003	2004
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	221 507	242 828	298 250	258 709	241 254
- Renter av jordbruksaktiva	72 744	75 200	78 644	58 159	50 775
Familiens arbeidsfortjeneste	148 762	167 628	219 606	200 550	190 479
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	91 566	106 765	139 519	127 480	123 130
Lønnsevne	221 073	241 066	287 773	274 254	265 519
Lønnsevne pr. time	65,74	72,89	84,57	80,41	79,03
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	138 255	151 952	181 543	166 149	161 560
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.			169 429	148 381	141 661
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	221 507	242 828	298 250	258 709	241 254
Driftsoverskudd, skogbruk	16 929	22 670	12 604	11 847	12 159
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	11 688	10 584	14 063	17 465	18 433
Driftsoverskudd, andre næringer	6 164	8 734	7 224	6 145	44 792
Lønnsinntekt	92 973	96 833	114 796	123 355	155 049
Pensjoner og sykepenger	18 961	20 870	23 136	36 172	29 296
Gevinst/utbytte verdipapir	220	213	924	54	2 453
Familiens arbeid på nyanlegg	5 591	2 601	981	4 157	1 771
Renteinntekter	14 721	16 686	18 258	13 842	9 168
- Renteutgifter	47 990	54 450	49 694	39 884	31 953
- Kårutgifter	5 221	5 464	5 715	5 382	7 265
Nettoinntekt	335 543	362 106	434 828	426 479	475 157
Privatforbruk ekskl. skatt	259 773	269 417	270 475	298 791	328 772
Betalte skatter	96 278	96 485	107 368	121 854	118 205

Tabell 8f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kontanter og bankinnskudd	250 137	264 990	302 179	318 007	319 871
Andre krav	65 294	75 518	76 622	80 346	92 112
Omløpsmidler, jordbruk	127 605	147 833	159 273	141 490	146 094
Omløpsmidler, skogbruk	1 003	2 386	998	1 232	1 252
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	567	645	877	1 400	6 629
Omløpsmidler, andre næringer	25 987	30 761	38 479	34 287	45 207
Omløpsmidler i alt	470 594	522 133	578 428	576 760	611 165
Anleggsmidler, jordbruk	907 906	936 071	979 793	1 025 809	1 118 264
Anleggsmidler, skogbruk	61 433	65 372	67 877	77 816	78 216
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	31 715	23 852	25 533	28 866	26 094
Anleggsmidler, andre næringer	249		3 436	3 782	19 438
Privat hovedbygninger	264 424	286 158	294 255	309 597	343 745
Privat, annet	69 334	62 438	59 654	85 264	93 879
Anleggsmidler i alt	1 335 061	1 373 889	1 430 547	1 531 135	1 679 636
Eiendeler i alt	1 805 655	1 896 022	2 009 163	2 107 895	2 290 801
Eiendeler i jordbruket	1 035 511	1 083 904	1 139 253	1 167 299	1 264 358
Kortsiktig gjeld	204 853	220 522	215 826	203 908	226 291
Langsiktig gjeld	569 811	608 779	575 238	579 420	682 684
Gjeld i alt	774 664	829 301	791 064	783 328	908 975
Endring i året, kroner	-10 546	23 154	-30 598	16 105	18 877
Egenkapital	1 030 991	1 066 721	1 218 141	1 324 567	1 381 826
Egenkapitalprosent	57	56	61	63	60
Endring i året (sparing)	14 601	15 676	105 383	27 625	59 393
Arbeidskapital	265 741	301 611	362 602	372 852	384 874
Endring i året	7 643	17 844	51 770	22 684	42 507
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %

Melkeproduksjon. Fjellbygder. Alle bruk

Tabell 9a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2000	2001	2002	2003	2004
Antall bruk	18	19	20	19	19
Brukers alder	45	45	44	45	43
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	2,7	2,1	2,6	7,9	6,7
Grovfôr, daa	191,3	221,2	229,0	226,0	234,6
Annet areal, daa	0,7	0,7	0,8	0,8	0,7
Jordbruksareal, daa	194,6	224,0	232,3	234,7	242,1
- herav leid areal, daa	45,9	57,1	61,4	56,6	54,7
Korn, FEm pr daa	271	412	311	313	378
Grovfôr, FEm pr daa	381	347	325	346	353
Jordbruksareal, FEm pr daa	379	347	325	336	343
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	14,7	15,2	15,3	15,6	15,6
Kumelk, liter omsatt	81 118	83 629	87 448	90 967	92 776
Melkekvote	81 067	83 202	87 467	90 116	91 710
Produsert melk pr årsku, kg	6 237	6 240	6 441	6 590	6 769
Storfekjøtt, kg omsatt	3 541	4 099	3 907	4 239	4 316
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 208	2 182	2 247	2 160	2 200
Ektefelle	471	589	575	558	520
Barn under 17 år	16	20	18	13	7
Sum familie	2 695	2 791	2 841	2 730	2 727
Leid arbeid	915	794	826	851	730
Sum timer i jordbruket	3 610	3 585	3 666	3 582	3 457
Sum timer familie i skogbruket	98	83	89	76	55
Sum timer i tilleggsnæring	102	82	60	85	136
Familiens arbeid på nyanlegg	39	38	72	36	15
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	872	976	945	1 001	601
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg		1,85		1,75	1,66
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	3,05	3,31	3,47	3,43	3,41
Kukjøtt, kr pr kg	22,92	25,30	25,37	26,15	27,73
Annet storfekjøtt, kr pr kg	27,81	30,40	30,43	30,63	34,21

Tabell 9b. Nettoinvesteringer

År	2000	2001	2002	2003	2004
Jord, grøfter og vannanlegg	347	-160	959	14 320	4 891
Driftsbygninger	-7 901	-14 537	-4 104	31 979	-13 342
Maskiner og redskap	-16 999	-4 049	-16 441	23 884	-4 053
Melkekvote (ku og geit)		12 543	6 952	6 489	4 753
Sum nettoinvesteringer	-24 554	-6 202	-12 635	76 672	-7 751

1) Inkl. nyttet halmavling

2) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

3) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Fjellbygder. Alle bruk

Tabell 9c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Korn	-142		305	733	1 820
Andre planteprodukter	4 571	6 692	8 770	6 683	5 237
Planteprodukter i alt	4 429	6 692	9 075	7 416	7 057
Storfe, melk	1) 247 190	276 853	303 077	312 363	316 048
Storfe, livdyr	8 461	10 684	10 970	10 818	16 310
Kuslakt	2) 32 710	37 858	37 215	46 318	48 708
Annet storfeslakt	2) 64 945	71 863	85 734	74 652	80 925
Andre inntekter, husdyrholdet	1 096	768	357	1 933	57
Husdyrprodukt i alt	354 403	398 026	437 352	446 083	462 047
Areal og kulturlandskapstillegg, grovfôr	66 878	77 146	82 139	81 602	82 998
Areal og kulturlandskapstillegg, korn	598	943	790	2 653	3 064
Areal og kulturlandskapstillegg, annet	71	56	98	117	132
Produksjonstillegg, husdyr	62 847	66 545	71 001	71 441	75 018
Bunnfradrag			-5 400	-6 000	-6 000
Driftstillegg melk ku	60 000	55 000	61 500	55 895	59 000
Distriktstilskudd storfe	45 701	49 666	48 930	55 271	52 673
Grunntilskudd storfe	12 937	13 178	13 893	6 155	
Distriktstilskudd sau	101	23	14	8	
Grunntilskudd sau	116	28	15	7	
Refunderte avløserutgifter	57 565	51 471	58 612	49 048	45 604
Andre tilskudd	10 297	9 504	8 248	12 060	6 319
Tilskudd i alt	317 108	323 559	339 840	328 256	318 808
Leieinntekter, traktor og redskap	16 145	10 497	5 644	7 240	8 762
Andre inntekter	464	450	466		-1 337
Produksjonsinntekter i alt	692 549	739 225	792 377	788 995	795 337

Tabell 9d. Kostnader pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kraftfôr	111 907	119 418	129 813	121 386	122 221
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	10 263	5 921	13 929	11 611	10 936
Såvarer	3 467	3 418	3 533	4 957	5 055
Handelsgjødsel og kalk	21 377	20 416	25 760	21 892	24 834
Plantevernmidler	459	631	1 314	1 573	1 467
Konserveringsmidler	7 190	8 059	8 320	8 777	10 529
Andre forbruksartikler m.v.	34 090	36 563	38 652	42 440	44 972
Kjøp av dyr	4 534	10 620	10 317	8 483	10 649
Sum variable kostnader	193 287	205 047	231 638	221 120	230 661
Leid arbeid	64 389	61 128	62 204	75 993	63 236
Drivstoff	13 549	14 472	11 945	13 229	17 444
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 828	3 622	5 608	2 928	3 394
Vedl.h. driftsbygninger	19 221	25 447	23 160	38 891	28 951
Vedl.h. traktor og maskiner	30 786	38 568	35 476	42 833	38 161
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 307	1 278	1 089	1 153	644
Avskr. driftsbygninger	28 960	32 431	33 859	35 529	34 580
Avskr. traktor og maskiner	37 509	39 072	32 246	32 252	31 689
Maskinleie	7 429	7 852	7 595	6 848	10 076
Andre faste kostnader	56 936	64 369	64 625	68 059	76 649
Sum faste kostnader	264 913	288 238	277 807	317 714	304 825
Kostnader i alt	458 199	493 284	509 445	538 834	535 487
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,18	1,32	1,24	1,23	1,16
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,07	1,23	1,07	1,07	1,04
Netto mekaniseringskostnader pr daa	447	459	403	413	400

1) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

2) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Melkeproduksjon. Fjellbygder. Alle bruk

Tabell 9e. Resultatregning

År	2000	2001	2002	2003	2004
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	234 349	245 941	282 932	250 161	259 851
- Renter av jordbruksaktiva	79 133	81 903	81 564	60 212	50 063
Familiens arbeidsfortjeneste	155 216	164 037	201 368	189 949	209 788
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	77 275	82 571	116 507	115 765	129 519
Lønnsevne	262 837	265 300	263 571	265 942	273 024
Lønnsevne pr. time	72,81	74,00	71,89	74,25	78,97
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	141 891	146 630	161 324	156 790	163 027
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.			149 466	139 218	149 560
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	234 349	245 941	282 932	250 161	259 851
Driftsoverskudd, skogbruk	11 785	31 542	27 718	19 368	24 537
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	21 473	21 785	17 948	39 761	43 178
Driftsoverskudd, andre næringer	7 468	8 732	8 993	11 999	10 146
Lønnsinntekt	112 444	127 277	139 080	147 210	108 208
Pensjoner og sykepenger	3 465	2 959	8 052	7 405	9 646
Gevinst/utbytte verdipapir	4 953	1 110	1 004	896	1 717
Familiens arbeid på nyanlegg	4 697	4 815	9 141	4 839	1 996
Renteinntekter	14 194	12 934	16 080	12 157	4 843
- Renteutgifter	32 300	33 793	39 088	34 395	23 899
- Kårutgifter	5 023	4 511	6 103	6 402	8 735
Nettoinntekt	377 505	418 791	465 757	452 999	431 487
Privatforbruk ekskl. skatt	264 922	282 991	297 234	297 315	305 492
Betalte skatter	107 364	114 283	121 170	126 098	105 985

Tabell 9f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kontanter og bankinnskudd	275 494	249 673	280 535	267 035	306 865
Andre krav	78 928	82 627	90 796	100 987	63 167
Omløpsmidler, jordbruk	123 282	142 950	137 317	138 817	149 339
Omløpsmidler, skogbruk	375		225	549	549
Omløpsmidler, tilleggsnæringer					
Omløpsmidler, andre næringer	55 300	40 544	44 985	39 017	33 338
Omløpsmidler i alt	533 378	515 795	553 859	546 405	553 259
Anleggsmidler, jordbruk	996 463	1 020 924	1 023 138	1 102 097	1 095 115
Anleggsmidler, skogbruk	79 233	70 525	73 525	78 390	99 823
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	5 631	5 095	16 542	14 629	30 737
Anleggsmidler, andre næringer					
Privat hovedbygninger	329 129	328 771	417 057	488 318	460 205
Privat, annet	95 698	106 959	92 746	92 990	96 306
Anleggsmidler i alt	1 506 154	1 532 274	1 623 008	1 776 424	1 782 186
Eiendeler i alt	2 039 532	2 048 069	2 176 866	2 322 829	2 335 445
Eiendeler i jordbruket	1 119 745	1 163 875	1 160 456	1 240 913	1 244 454
Kortsiktig gjeld	152 576	188 681	161 648	181 763	190 029
Langsiktig gjeld	492 968	455 722	528 551	562 150	558 479
Gjeld i alt	645 544	644 403	690 200	743 912	748 508
Endring i året, kroner	28 133	1 593	-8 809	70 649	-17 982
Egenkapital	1 393 988	1 403 667	1 486 667	1 578 917	1 586 937
Egenkapitalprosent	68	69	68	68	68
Endring i året (sparing)	53 248	48 476	79 181	57 887	48 293
Arbeidskapital	380 802	327 114	392 210	364 643	363 230
Endring i året	52 113	29 727	128 945	-49 269	22 657
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %

Ammeku Alle bygder. Alle bruk

Tabell 10a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2000	2001	2002	2003	2004
Antall bruk			9	10	10
Brukers alder			39	39	40
Arealfordeling og avling					
Korn, daa			72,1	66,7	64,5
Grovfôr, daa			192,4	191,7	213,4
Annet areal, daa			10,6	9,5	0,1
Jordbruksareal, daa			275,1	267,9	278,0
- herav leid areal, daa			41,2	47,2	51,6
Korn, FEM pr daa	1)		342	398	432
Grovfôr, FEM pr daa			370	435	394
Jordbruksareal, FEM pr daa			348	398	400
Husdyrproduksjon					
Antall kalvinger			17,1	17,7	19,0
Kumelk, liter omsatt					
Melkekvote					
Produert melk pr årsku, kg					
Storfekjøtt, kg omsatt			4 552	3 896	4 313
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker			1 223	1 067	1 109
Ektefelle			228	146	146
Barn under 17 år			13	27	8
Sum familie			1 464	1 240	1 263
Leid arbeid			303	257	256
Sum timer i jordbruket			1 767	1 497	1 519
Sum timer familie i skogbruket			46	51	74
Sum timer i tilleggsnæring			97	64	74
Familiens arbeid på nyanlegg			7	38	
Familiens arb. i annen virksomhet i alt			1 785	1 910	1 824
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg			1,90	1,89	1,77
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	2)				
Kukjøtt, kr pr kg	3)		25,86	25,93	27,55
Annet storfekjøtt, kr pr kg	3)		30,58	32,67	33,83

Tabell 10b. Nettoinvesteringer

År	2000	2001	2002	2003	2004
Jord, grøfter og vannanlegg			3 001		6 015
Driftsbygninger			-2 954	11 825	-6 182
Maskiner og redskap			-44 698	-38 195	-15 002
Melkekvote (ku og geit)					
Sum nettoinvesteringer			-44 651	-26 370	-15 169

1) Inkl. nyttet halmavling

2) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

3) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Ammeku Alle bygder. Alle bruk

Tabell 10c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Korn			43 685	45 377	47 353
Andre planteprodukter			8 332	7 359	6 186
Planteprodukter i alt			52 017	52 735	53 539
Storfe, melk	1)				
Storfe, livdyr			19 191	15 538	17 894
Kuslakt	2)		39 158	39 548	59 626
Annet storfeslakt	2)		79 939	111 256	92 338
Andre inntekter, husdyrholdet			204	1 954	774
Husdyrprodukt i alt			138 492	168 297	170 632
Areal og kulturlandskapstillegg, grovfôr			53 656	57 090	58 425
Areal og kulturlandskapstillegg, korn			26 246	26 720	25 215
Areal og kulturlandskapstillegg, annet					28
Produksjonstillegg, husdyr			70 172	78 080	77 262
Bunnfradrag			-4 667	-6 000	-6 000
Driftstillegg melk ku				10 600	14 305
Distriktstilskudd storfe			10 435	10 603	10 282
Grunntilskudd storfe			13 579	2 959	
Distriktstilskudd sau					
Grunntilskudd sau					
Refunderte avløserutgifter			15 747	16 711	16 677
Andre tilskudd			4 649	6 355	10 455
Tilskudd i alt			189 817	203 118	206 649
Leieinntekter, traktor og redskap			6 427	7 181	8 723
Andre inntekter				25	
Produksjonsinntekter i alt			386 753	431 355	439 543

Tabell 10d. Kostnader pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kraftfôr			34 426	32 596	27 905
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie			4 414	8 074	6 854
Såvarer			6 465	8 948	11 061
Handelsgjødsel og kalk			27 074	23 425	30 442
Plantevernmidler			5 688	3 292	3 723
Konserveringsmidler			6 640	4 818	5 099
Andre forbruksartikler m.v.			17 897	13 709	21 764
Kjøp av dyr			13 989	14 388	16 672
Sum variable kostnader			116 594	109 250	123 521
Leid arbeid			18 561	17 973	22 931
Drivstoff			13 052	11 346	12 897
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.			7 590	2 623	5 409
Vedl.h. driftsbygninger			17 452	14 218	18 540
Vedl.h. traktor og maskiner			19 348	28 035	32 254
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.					317
Avskr. driftsbygninger			17 588	17 496	17 554
Avskr. traktor og maskiner			41 736	40 170	37 022
Maskinleie			16 822	22 101	21 076
Andre faste kostnader			48 953	57 492	55 527
Sum faste kostnader			201 103	211 453	223 526
Kostnader i alt			317 696	320 703	347 047
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.			1,11	1,02	0,94
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk					
Netto mekaniseringskostnader pr daa			386	406	377

1) Før 1999 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

2) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Ammeku Alle bygder. Alle bruk

Tabell 10e. Resultatregning

År	2000	2001	2002	2003	2004
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd			69 057	110 652	92 495
- Renter av jordbruksaktiva	1)		84 373	58 961	47 179
Familiens arbeidsfortjeneste			- 15 316	51 691	45 316
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk			- 17 349	70 099	61 077
Lønnsevne			3 244	69 664	68 247
Lønnsevne pr. time			1,84	46,55	44,94
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.			55 485	121 938	111 926
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.			39 163	109 758	93 260
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk			69 057	110 652	92 495
Driftsoverskudd, skogbruk			15 290	6 299	9 921
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer			13 347	15 408	16 290
Driftsoverskudd, andre næringer			18 268	361	12 900
Lønnsinntekt			318 802	308 947	315 057
Pensjoner og sykepenger			1 126	1 224	4 673
Gevinst/utbytte verdipapir			5 629	66	2 019
Familiens arbeid på nyanlegg			995	5 061	
Renteinntekter			18 119	11 639	4 954
- Renteutgifter			47 460	40 470	30 309
- Kårutgifter			17 153	14 357	13 430
Nettoinntekt			396 020	404 830	414 570
Privatforbruk ekskl. skatt			288 082	355 434	287 682
Betalte skatter			127 644	122 084	123 516

Tabell 10f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kontanter og bankinnskudd			322 447	285 321	316 895
Andre krav			34 485	19 619	34 053
Omløpsmidler, jordbruk			155 025	152 636	153 321
Omløpsmidler, skogbruk			251	1 215	15
Omløpsmidler, tilleggsnæringer					1 000
Omløpsmidler, andre næringer			51 414	46 405	52 276
Omløpsmidler i alt			563 621	505 196	557 560
Anleggsmidler, jordbruk			1 032 218	1 022 377	1 030 614
Anleggsmidler, skogbruk			51 570	52 013	52 775
Anleggsmidler, tilleggsnæringer			58 411	48 890	49 640
Anleggsmidler, andre næringer			25 000	21 680	58 560
Privat hovedbygninger			445 588	414 995	403 587
Privat, annet			90 494	81 628	126 744
Anleggsmidler i alt			1 703 281	1 641 583	1 721 919
Eiendeler i alt			2 266 902	2 146 779	2 279 478
Eiendeler i jordbruket			1 187 243	1 175 013	1 183 935
Kortsiktig gjeld			100 518	79 856	107 940
Langsiktig gjeld			688 949	679 314	666 112
Gjeld i alt			789 467	759 169	774 051
Endring i året, kroner			-18 324	-19 693	14 882
Egenkapital			1 477 435	1 387 610	1 505 427
Egenkapitalprosent			65	65	66
Endring i året (sparing)			34 576	-42 474	115 913
Arbeidskapital			463 103	425 341	449 620
Endring i året			12 949	-28 168	22 375
1) Kalkulasjonsrente			7,0 %	5,0 %	4,0 %

Kornproduksjon. Flatbygder. Alle bruk

Tabell 11a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2000	2001	2002	2003	2004
Antall bruk	9	11	15	16	14
Brukers alder	50	48	48	48	48
Arealfordeling og avling					
Bygg, daa	237,7	300,9	262,8	247,5	264,3
Havre, daa	38,8	15,5	24,7	30,1	17,1
Hvete, daa	13,0		1,7	15,0	12,5
Annet korn, daa					
Oljefrø, daa					
Korn i alt, daa	289,4	316,4	289,1	292,6	293,9
Grovfôr, daa			0,7	0,8	2,5
Annet areal i alt, daa	0,1	7,8	7,5	7,2	5,4
Jordbruksareal, daa	289,6	324,2	297,3	300,6	301,9
- herav leid areal, daa	2,6	11,2	11,9	18,3	15,3
Bygg, kg pr daa	387	315	357	414	457
Havre, kg pr daa	347	358	323	415	360
Hvete, kg pr daa	393		379	568	508
Oljefrø, kg pr daa					
Korn ialt, FEM pr daa	365	305	340	404	438
Grovfôr, FEM pr daa			269	680	24
Jordbruksareal, FEM pr daa	365	313	348	406	438
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	860	792	649	775	738
Ektefelle	66	64	76	66	68
Barn under 17 år	3		13	13	17
Sum familie	928	856	739	853	824
Leid arbeid	59	148	151	165	195
Sum timer i jordbruket	987	1 004	890	1 018	1 019
Sum timer familie i skogbruket	54	35	26	37	49
Sum timer i tilleggsnæring	55	69	38	40	43
Familiens arbeid på nyanlegg					14
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	2 384	2 077	2 572	2 494	2 564
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,92	1,93	1,90	1,90	1,75
Havre, kr pr kg	1,59	1,59	1,58	1,56	1,53
Hvete, kr pr kg	2,17	2,42	2,73	1,95	1,93

Tabell 11b. Nettoinvesteringer

År	2000	2001	2002	2003	2004
Jord, grøfter og vannanlegg	-351	-1 716	9 403	-3 262	-1 729
Driftsbygninger	-3 825	-4 594	-5 350	-8 229	-338
Maskiner og redskap	-1 123	62 165	-25 876	-3 652	-22 429
Sum nettoinvesteringer	-5 299	55 855	-21 823	-15 144	-24 496

1) Inkl. nyttet halmavling

Kornproduksjon. Flatbygder. Alle bruk

Tabell 11c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Bygg	171 475	176 850	173 702	188 098	203 409
Havre	20 032	7 195	11 925	18 955	8 634
Hvete	10 683	-40	1 495	17 387	12 042
Annet korn og oljefrø					
Andre planteprodukter	31	21 979	17 199	10 411	19 228
Planteprodukter i alt	202 221	205 983	204 321	234 851	243 313
Storfeslakt					
Andre inntekter, husdyrholdet		0	0	64	466
Husdyrprodukt i alt		0	0	64	466
Areal og kulturlandskapstillegg, grovfôr				820	715
Areal og kulturlandskapstillegg, korn	103 103	114 690	112 450	114 642	122 297
Areal og kulturlandskapstillegg, annet		2 021	2 669	1 936	2 053
Produksjonstillegg, husdyr				1 520	359
Bunnfradrag			-6 000	-6 000	-6 000
Distriktstilskudd sau					
Grunntilskudd sau				91	
Andre tilskudd	13 540	227	15 157	15 361	22 243
Tilskudd i alt	116 643	116 938	124 276	129 291	141 880
Leieinntekter, traktor og redskap	6 045	5 661	3 076	3 337	2 165
Andre inntekter	1 160	3 427	734	344	2 676
Produksjonsinntekter i alt	326 069	332 010	332 407	367 887	390 500

Tabell 11d. Kostnader pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Fôrkostnader i alt				883	672
Såvarer	16 486	15 910	16 413	14 073	14 534
Handelsgjødsel og kalk	28 457	34 206	33 640	31 543	31 494
Plantevernmidler	13 326	14 447	12 028	13 777	13 145
Konserveringsmidler					
Andre forbruksartikler m.v.	1 725	2 269	1 576	2 309	3 141
Kjøp av dyr					
Sum variable kostnader	59 994	66 832	63 657	62 586	62 985
Leid arbeid	80	11 238	6 979	8 821	7 998
Drivstoff	11 716	12 917	9 974	9 105	9 195
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	3 236	3 303	2 064	1 542	2 777
Vedl.h. driftsbygninger	12 116	5 596	3 434	8 352	6 599
Vedl.h. traktor og maskiner	23 084	24 375	25 279	27 032	39 592
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 098	1 716	1 767	2 126	1 729
Avskr. driftsbygninger	7 437	10 453	11 282	12 952	14 652
Avskr. traktor og maskiner	38 067	43 134	34 825	32 257	30 909
Maskinleie	3 437	4 281	3 531	5 405	7 176
Andre faste kostnader	44 765	44 429	46 587	48 632	48 333
Sum faste kostnader	146 036	161 442	145 722	156 225	168 959
Kostnader i alt	206 030	228 274	209 379	218 811	231 944
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	0,78	0,94	0,83	0,66	0,70
Netto mekaniseringskostnader pr daa	286	294	291	267	306

1) Inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Kornproduksjon. Flatbygder. Alle bruk

Tabell 11e. Resultatregning

År	2000	2001	2002	2003	2004
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	120 038	103 736	123 027	149 076	158 556
- Renter av jordbruksaktiva	47 788	63 388	60 222	41 551	34 437
Familiens arbeidsfortjeneste	72 251	40 348	62 806	107 525	124 119
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	130 228	70 336	137 143	216 104	237 922
Lønnsevne	79 591	59 571	69 785	116 346	132 117
Lønnsevne pr. time	80,64	59,33	78,43	114,30	129,72
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	202 788	166 165	212 076	246 618	276 368
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	201 086	153 461	208 132	255 755	277 117
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	120 038	103 736	123 027	149 076	158 556
Driftsoverskudd, skogbruk	13 426	10 521	16 385	17 468	6 427
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	28 233	18 752	23 187	28 430	76 165
Driftsoverskudd, andre næringer	60 996	37 858	6 267	5 245	15 756
Lønnsinntekt	393 350	358 028	469 754	490 633	491 969
Pensjoner og sykepenger	20 475	60 508	31 191	27 478	40 637
Gevinst/utbytte verdipapir	8 456	- 1 395	- 17 225	43 576	6 141
Familiens arbeid på nyanlegg					2 080
Renteinntekter	23 816	14 488	16 604	10 442	4 299
- Renteutgifter	28 578	50 030	58 535	47 724	32 914
- Kårutgifter	4 842	7 123	7 411	6 462	6 949
Nettoinntekt	635 371	545 343	603 244	718 162	762 167
Privatforbruk ekskl. skatt	418 585	413 852	442 172	459 975	450 036
Betalte skatter	216 449	194 941	174 770	185 313	210 115

Tabell 11f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kontanter og bankinnskudd	302 976	288 930	293 777	308 919	306 346
Andre krav	46 885	39 784	54 835	63 971	80 016
Omløpsmidler, jordbruk	124 970	150 068	104 075	105 138	113 673
Omløpsmidler, skogbruk					
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	4 444	6 759	5 122	3 980	3 626
Omløpsmidler, andre næringer	243 493	181 777	163 183	171 914	87 366
Omløpsmidler i alt	722 768	667 318	620 992	653 922	591 027
Anleggsmidler, jordbruk	566 337	776 630	746 842	718 066	739 086
Anleggsmidler, skogbruk	75 302	70 086	89 355	84 165	101 694
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	14 821	14 854	9 334	8 750	275 497
Anleggsmidler, andre næringer	59 744	42 043	11 890	10 798	104 084
Privat hovedbygninger	369 378	403 384	374 737	436 759	431 117
Privat, annet	163 668	182 865	237 284	198 638	284 869
Anleggsmidler i alt	1 249 249	1 489 862	1 469 442	1 457 176	1 936 347
Eiendeler i alt	1 972 017	2 157 180	2 090 434	2 111 097	2 527 374
Eiendeler i jordbruket	691 307	926 699	850 917	823 204	852 759
Kortsiktig gjeld	83 385	168 298	110 851	149 694	123 290
Langsiktig gjeld	430 356	708 231	814 310	807 976	1 191 625
Gjeld i alt	513 741	876 529	925 161	957 670	1 314 915
Endring i året, kroner	-38 475	126 102	8 916	17 870	28 289
Egenkapital	1 458 277	1 280 651	1 165 273	1 153 427	1 212 459
Egenkapitalprosent	74	59	56	55	48
Endring i året (sparing)	60 818	-27 750	76 185	77 386	120 051
Arbeidskapital	639 383	499 021	510 141	504 227	467 737
Endring i året	45 165	-52 420	36 491	17 473	59 906
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %

Kornproduksjon kombinert med svin. Flatbygder. Alle bruk

Tabell 12a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2000	2001	2002	2003	2004
Antall bruk	11	11	12	11	12
Brukers alder	49	48	48	48	47
Arealfordeling og avling					
Bygg, daa	195,3	199,5	191,0	190,7	198,2
Havre, daa	26,2	5,5	24,3	26,1	47,6
Hvete, daa	6,2		4,2	4,7	4,2
Annet korn, daa				8,7	15,0
Oljefrø, daa			0,8		
Korn i alt, daa	227,6	205,0	220,3	230,3	264,9
Grovfôr, daa	26,9	11,6	6,7	6,6	13,6
Annet areal i alt, daa	2,5	4,7	5,2	2,9	2,5
Jordbruksareal, daa	257,0	221,4	232,1	239,8	281,0
- herav leid areal, daa	61,3	23,2	21,3	27,5	39,3
Bygg, kg pr daa	372	284	338	350	441
Havre, kg pr daa	365	335	174	303	346
Hvete, kg pr daa	306		300	477	691
Oljefrø, kg pr daa			126		
Korn ialt, FEM pr daa	353	276	313	340	400
Grovfôr, FEM pr daa	386	330	344	407	335
Jordbruksareal, FEM pr daa	357	278	307	338	393
Husdyrproduksjon					
Antall avlsgriser	37,9	38,0	35,3	38,9	43,0
Antall smågriskull	78	74	71	67	88
Salgbare smågriser	715	675	619	645	854
Antall smågris omsatt	205	138	87	80	278
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	29 683	38 051	36 907	38 540	37 705
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 139	2 226	2 113	2 282	1 986
Ektefelle	376	225	175	145	329
Barn under 17 år			18	4	5
Sum familie	2 516	2 450	2 307	2 432	2 320
Leid arbeid	585	527	495	461	677
Sum timer i jordbruket	3 100	2 978	2 802	2 893	2 997
Sum timer familie i skogbruket	25	38	36	28	34
Sum timer i tilleggsnæring	40	22	35	51	46
Familiens arbeid på nyanlegg	91	5		11	85
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	815	898	1 090	1 106	982
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,80	1,77	1,80	1,83	1,86
Havre, kr pr kg	1,54	1,51	1,62	2,05	1,87
Hvete, kr pr kg	1,81			2,01	2,03
Oljefrø, kr pr kg			3,44		
Smågris for salg, kr pr stk.	627	740	788	789	711
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	18,19	19,22	21,66	21,02	20,52

Tabell 12b. Nettoinvesteringer

År	2000	2001	2002	2003	2004
Jord, grøfter og vannanlegg	-3 073	937	10 482	-2 793	-3 954
Driftsbygninger	4 459	-19 403	-37 782	7 391	208 069
Maskiner og redskap	-18 742	2 800	-18 618	12 302	-5 260
Sum nettoinvesteringer	-17 355	-15 666	-45 918	16 899	198 854

1) Inkl. nyttet halmavling

Kornproduksjon kombinert med svin. Flatbygder. Alle bruk

Tabell 12c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Bygg	120 872	94 991	111 813	131 042	163 871
Havre	14 457	2 371	6 144	17 684	29 728
Hvete	3 465		2 938	4 795	5 844
Annet korn og oljefrø			360	4 692	5 412
Andre planteprodukter	3 298	3 007	2 798	5 741	8 008
Planteprodukter i alt	142 092	100 369	124 052	163 954	212 862
Smågriser	146 707	108 001	61 683	70 742	180 026
Slaktegriser	567 096	735 204	813 679	808 244	763 560
Avlsgriser	79 325	93 636	112 865	98 796	122 009
Andre inntekter, husdyrholdet	9 489	2 462	1 170	15 123	592
Husdyrprodukt i alt	802 617	939 303	989 396	992 905	1 066 186
Areal og kulturlandskapstillegg, grovfôr	9 009	4 659	5 297	4 208	4 826
Areal og kulturlandskapstillegg, korn	81 909	79 239	85 024	91 891	107 974
Areal og kulturlandskapstillegg, annet	58	51	47	51	
Produksjonstillegg, husdyr	30 437	41 322	46 917	49 636	47 677
Bunnfradrag			-6 000	-6 000	-6 000
Distriktstilskudd sau					
Grunntilskudd sau	382	1 084			
Refunderte avløserutgifter	40 103	41 874	57 043	34 364	39 073
Andre tilskudd	6 475	2 188	5 527	66 935	37 348
Tilskudd i alt	168 898	170 418	193 854	241 084	233 355
Leieinntekter, traktor og redskap	9 655	6 396	7 149	8 473	8 594
Andre inntekter	73	5 655	7 493	8 164	6 150
Produksjonsinntekter i alt	1 123 335	1 222 141	1 321 944	1 414 580	1 527 147

Tabell 12d. Kostnader pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kraftfôr	431 738	514 473	512 861	503 600	537 403
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	3 705	194	1 202	2 048	2 051
Såvarer	11 103	7 092	11 732	12 087	8 840
Handelsgjødsel og kalk	19 989	15 336	15 478	15 644	16 622
Plantevernmidler	8 421	8 339	8 048	6 648	8 716
Konserveringsmidler	395	181	55	411	379
Andre forbruksartikler m.v.	64 297	58 322	58 986	61 948	81 396
Kjøp av gris	24 761	23 344	28 286	46 871	72 926
Kjøp av andre husdyr	2 151	240	217	22	126
Sum variable kostnader	566 560	627 520	636 864	649 278	728 458
Leid arbeid	59 214	52 463	51 063	50 900	77 877
Drivstoff	10 739	10 809	9 069	11 491	14 561
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 065	9 461	12 182	4 425	6 112
Vedl.h. driftsbygninger	29 897	20 276	15 483	37 252	31 766
Vedl.h. traktor og maskiner	27 805	20 321	34 681	33 561	38 293
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	3 073	2 706	2 967	2 793	3 954
Avskr. driftsbygninger	48 871	48 415	47 620	54 106	78 615
Avskr. traktor og maskiner	33 858	32 633	32 274	33 965	36 214
Maskinleie	9 594	10 441	11 340	12 479	19 835
Andre faste kostnader	95 843	85 670	81 650	97 106	111 964
Sum faste kostnader	322 960	293 196	298 328	338 079	419 191
Kostnader i alt	889 521	920 716	935 192	987 358	1 147 648
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	0,94	1,32	1,34	1,17	1,00
Netto mekaniseringskostnader pr daa	334	368	410	394	394

Kornproduksjon kombinert med svin. Flatbygder. Alle bruk

Tabell 12e. Resultatregning

År	2000	2001	2002	2003	2004
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	233 814	301 425	386 752	427 222	379 499
- Renter av jordbruksaktiva	103 694	106 987	104 755	82 544	92 686
Familiens arbeidsfortjeneste	130 120	194 438	281 997	344 678	286 813
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	86 933	136 385	215 342	251 194	220 442
Lønnsevne	201 878	261 658	333 060	395 578	364 690
Lønnsevne pr. time	65,12	87,87	118,88	136,74	121,69
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	146 985	189 641	260 857	282 437	255 255
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	128 482	179 890	263 539	285 616	258 820
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	233 814	301 425	386 752	427 222	379 499
Driftsoverskudd, skogbruk	14 197	2 797	5 049	7 395	1 974
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	12 317	10 917	12 591	15 748	13 040
Driftsoverskudd, andre næringer	3 055		1 656	2 349	4 873
Lønnsinntekt	114 019	140 783	175 747	189 555	173 947
Pensjoner og sykepenger	32 742	36 320	54 776	23 456	20 371
Gevinst/utbytte verdipapir	1 801	1 661	1 510	2 108	8 981
Familiens arbeid på nyanlegg	11 359	596		1 549	12 375
Renteinntekter	9 667	15 655	16 890	12 662	4 340
- Renteutgifter	65 822	68 624	62 125	52 515	58 207
- Kårutgifter	3 961	6 318	5 792	7 118	8 365
Nettoinntekt	363 187	435 212	587 054	622 412	552 828
Privatforbruk ekskl. skatt	303 016	344 112	398 547	399 360	428 603
Betalte skatter	104 908	91 087	133 362	167 387	213 122

Tabell 12f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kontanter og bankinnskudd	201 055	264 769	304 728	369 418	387 054
Andre krav	41 673	39 879	57 901	73 654	105 849
Omløpsmidler, jordbruk	267 476	287 932	284 024	309 521	335 747
Omløpsmidler, skogbruk					
Omløpsmidler, tilleggsnæringer					5 148
Omløpsmidler, andre næringer	46 515	64 119	63 645	65 902	53 763
Omløpsmidler i alt	556 719	656 698	710 298	818 495	887 560
Anleggsmidler, jordbruk	1 232 699	1 233 860	1 190 488	1 355 543	2 072 017
Anleggsmidler, skogbruk	27 829	31 936	38 336	38 909	51 347
Anleggsmidler, tilleggsnæringer		25 855	22 910	26 226	16 517
Anleggsmidler, andre næringer	25 855				
Privat hovedbygninger	341 943	381 079	388 730	464 594	519 455
Privat, annet	95 027	99 098	93 184	168 453	184 391
Anleggsmidler i alt	1 723 353	1 771 828	1 733 648	2 053 725	2 843 727
Eiendeler i alt	2 280 072	2 428 526	2 443 946	2 872 220	3 731 287
Eiendeler i jordbruket	1 500 175	1 521 792	1 474 512	1 665 064	2 407 764
Kortsiktig gjeld	260 895	252 171	241 484	295 583	446 346
Langsiktig gjeld	870 078	853 239	840 070	885 098	1 290 167
Gjeld i alt	1 130 973	1 105 409	1 081 554	1 180 682	1 736 513
Endring i året, kroner	33 717	25 641	-80 482	97 675	321 297
Egenkapital	1 149 099	1 323 117	1 362 392	1 691 538	1 994 775
Egenkapitalprosent	50	54	56	59	53
Endring i året (sparing)	38 012	37 936	88 018	61 970	-74 923
Arbeidskapital	295 825	404 528	468 814	522 911	441 215
Endring i året	149 157	72 584	66 428	15 582	-86 205
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %

Sauehold Alle bygder. Alle bruk

Tabell 13a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2000	2001	2002	2003	2004
Antall bruk	13	14	14	11	14
Brukers alder	47	48	49	49	48
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	1,5	3,6	3,6	2,2	2,1
Grovfôr, daa	189,2	190,1	194,2	178,5	210,4
Annet areal, daa	1,2	0,4	0,4	0,5	
Jordbruksareal, daa	191,9	194,0	198,1	181,1	212,6
- herav leid areal, daa	29,3	30,7	37,9	25,6	53,3
Korn, FEM pr daa	514	505	417	451	351
Grovfôr, FEM pr daa	325	321	296	359	307
Jordbruksareal, FEM pr daa	324	324	298	345	298
Husdyrproduksjon					
Antall vinterfôra sauer (vfs)	170	178	186	171	172
Antall gagnslam pr vfs	1,3	1,3	1,3	1,3	1,5
Kg kjøtt pr vfs	26	25	26	26	29
Ull, kg omsatt pr vfs	4,4	4,2	5,6	4,8	4,8
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 734	1 815	1 734	1 676	1 727
Ektefelle	529	491	544	566	590
Barn under 17 år	48	45	64	22	38
Sum familie	2 311	2 351	2 342	2 264	2 355
Leid arbeid	420	401	415	388	343
Sum timer i jordbruket	2 732	2 752	2 757	2 652	2 698
Sum timer familie i skogbruket	87	82	68	59	53
Sum timer i tilleggsnæring	63	75	54	82	63
Familiens arbeid på nyanlegg	8				
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	615	840	868	854	1 073
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,03	1,62	1,73	1,58	1,60
Lammekjøtt, kr pr kg	33,91	34,32	33,60	34,16	32,91
Sauerkjøtt, kr pr kg	22,96	18,54	12,86	12,95	13,00
Ull, kr pr kg	29,32	31,14	34,82	34,17	32,66

Tabell 13b. Nettoinvesteringer

År	2000	2001	2002	2003	2004
Jord, grøfter og vannanlegg	1 632	-431	2 533	-303	-373
Driftsbygninger	-8 802	-8 988	-3 932	-12 052	-14 018
Maskiner og redskap	-19 927	2 356	-5 112	-3 303	12 922
Sum nettoinvesteringer	-27 097	-7 063	-6 511	-15 659	-1 468

1) Inkl. nyttet halmavling

3) Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Sauehold Alle bygder. Alle bruk

Tabell 13c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Korn	951	3 631	-528	1 600	668
Andre planteprodukter	4 299	6 115	7 669	7 469	5 600
Planteprodukter i alt	5 250	9 746	7 142	9 069	6 267
Sauer, livdyr	10 808	11 159	8 026	2 020	2 902
Sau- og lammeslakt ²⁾	169 043	169 943	149 042	159 144	172 401
Ull	24 090	29 000	31 390	27 010	27 820
Andre inntekter, husdyrholdet	1 193	1 956	1 480	4 478	1 952
Husdyrprodukt i alt	205 134	212 058	189 938	192 652	205 075
Areal og kulturlandskapstillegg, grovfôr	65 174	65 468	70 400	68 288	71 367
Areal og kulturlandskapstillegg, korn	2 333	528	1 411	1 818	761
Areal og kulturlandskapstillegg, annet					
Produksjonstillegg, husdyr	61 894	57 806	61 313	67 172	72 852
Bunnfradrag			-6 000	-6 000	-6 000
Distriktstilskudd sau	20 320	22 497	24 222	23 407	27 509
Grunntilskudd sau	19 204	20 614	19 177	17 301	19 244
Refunderte avløserutgifter	51 398	45 245	58 154	39 071	37 883
Andre tilskudd	29 197	23 126	34 373	33 929	41 988
Tilskudd i alt	249 520	235 550	263 050	244 986	265 603
Leieinntekter, traktor og redskap	10 187	8 750	9 919	9 970	9 673
Andre inntekter		58	889	-535	172
Produksjonsinntekter i alt	470 091	466 161	470 937	456 142	486 791

Tabell 13d. Kostnader pr bruk

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kraftfôr	33 401	37 413	35 275	39 677	46 490
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	6 266	5 347	5 914	4 380	10 366
Såvarer	2 463	3 477	3 489	2 586	4 108
Handelsgjødsel og kalk	17 424	16 611	19 723	17 098	24 189
Plantevernmidler	288	583	924	1 339	1 383
Konserveringsmidler	3 365	2 250	3 065	3 396	2 223
Andre forbruksartikler m.v.	17 013	18 700	19 878	20 827	24 480
Kjøp av sau	2 025	1 136	1 221	1 207	811
Kjøp av andre husdyr	308	464	465	455	883
Sum variable kostnader	82 552	85 981	89 954	90 964	114 933
Leid arbeid	50 069	45 556	54 821	48 307	41 361
Drivstoff	10 246	11 258	8 149	10 585	11 451
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	3 724	2 052	4 058	1 621	1 268
Vedl.h. driftsbygninger	10 687	8 456	14 494	9 880	13 101
Vedl.h. traktor og maskiner	23 590	26 001	30 149	32 951	33 467
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	349	431	610	474	373
Avskr. driftsbygninger	16 707	16 777	17 229	16 363	17 615
Avskr. traktor og maskiner	28 270	29 245	29 256	25 339	30 951
Maskinleie	5 730	6 004	8 217	10 418	11 655
Andre faste kostnader	50 318	51 784	51 900	52 193	61 144
Sum faste kostnader	199 690	197 563	218 883	208 129	222 385
Kostnader i alt	282 243	283 544	308 836	299 094	337 318
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,11	1,19	1,30	1,22	1,37
Netto mekaniseringskostnader pr daa	360	386	388	422	409

²⁾ Før 2000 inkl. distriktstilskudd og grunntilskudd

Sauehold Alle bygder. Alle bruk

Tabell 13e. Resultatregning

År	2000	2001	2002	2003	2004
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	187 849	182 618	162 101	157 048	149 473
- Renter av jordbruksaktiva	46 024	45 391	44 153	31 022	27 815
Familiens arbeidsfortjeneste	141 824	137 226	117 948	126 027	121 658
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	112 517	106 685	92 366	100 153	93 087
Lønnsevne	193 908	185 152	172 768	174 333	163 019
Lønnsevne pr. time	70,99	67,27	62,67	65,73	60,42
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	150 603	143 384	136 064	135 732	123 944
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	136 457	130 229	116 292	116 638	107 037
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	187 849	182 618	162 101	157 048	149 473
Driftsoverskudd, skogbruk	15 464	32 244	6 975	63 878	17 356
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	24 711	20 343	41 080	80 093	27 269
Driftsoverskudd, andre næringer	41 943	29 267	41 601	20 917	6 629
Lønnsinntekt	58 690	96 228	97 984	114 178	187 445
Pensjoner og sykepenger	37 363	41 903	49 405	47 337	40 823
Gevinst/utbytte verdipapir	4 109	11 215	5 261	1 629	2 181
Familiens arbeid på nyanlegg	961				
Renteinntekter	13 781	16 102	17 758	7 994	3 571
- Renteutgifter	30 644	31 351	31 388	24 193	20 942
- Kårutgifter	1 560	1 529	1 643	1 800	3 368
Nettoinntekt	352 667	397 041	389 133	467 083	410 437
Privatforbruk ekskl. skatt	252 008	275 847	287 103	293 359	320 126
Betalte skatter	84 640	109 544	118 973	118 056	112 362

Tabell 13f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2000	2001	2002	2003	2004
Kontanter og bankinnskudd	270 290	305 347	303 289	298 981	283 873
Andre krav	100 522	90 921	94 463	75 401	79 903
Omløpsmidler, jordbruk	70 557	78 202	73 062	70 766	64 602
Omløpsmidler, skogbruk	1 165	786	714	1 091	429
Omløpsmidler, tilleggsnæringer				682	
Omløpsmidler, andre næringer	73 396	102 780	103 333	107 945	44 278
Omløpsmidler i alt	515 930	578 036	574 860	554 866	473 085
Anleggsmidler, jordbruk	579 962	566 990	543 883	537 837	626 302
Anleggsmidler, skogbruk	56 019	51 712	53 457	81 091	91 482
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	8	79	79	8 032	13 941
Anleggsmidler, andre næringer	8 662	7 200	6 489	2 556	6 826
Privat hovedbygninger	232 849	255 409	256 931	312 377	374 191
Privat, annet	61 454	72 667	96 638	119 157	137 712
Anleggsmidler i alt	938 953	954 056	957 477	1 061 050	1 250 454
Eiendeler i alt	1 454 883	1 532 091	1 532 798	1 615 916	1 723 539
Eiendeler i jordbruket	650 519	645 192	617 406	608 603	690 904
Kortsiktig gjeld	138 683	88 054	97 604	82 873	79 025
Langsiktig gjeld	355 666	362 680	343 063	368 957	446 788
Gjeld i alt	494 349	450 734	440 668	451 830	525 812
Endring i året, kroner	47 612	-34 360	-10 066	9 178	-59 016
Egenkapital	960 534	1 081 358	1 092 130	1 164 086	1 197 727
Egenkapitalprosent	66	71	71	72	69
Endring i året (sparing)	21 994	88 712	11 844	77 341	-22 154
Arbeidskapital	377 247	489 982	477 256	471 993	394 061
Endring i året	22 118	113 689	-12 726	93 871	-35 966
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %

7 Forklaring på faguttrykk

Anleggsmidler er eiendeler som er bestemt til varig eie eller bruk, det vil si alle eiendeler unntatt omløpsmidler. Anleggsmidlene har en funksjonstid i foretaket på over ett år. Eksempler på anleggsmidler er jord- og skogbruksarealer, driftsbygninger, maskiner og produksjonsdyr.

Arbeid: Både ubetalt og betalt leid arbeid, og familiens arbeid, registreres i timer etter medgått arbeidstid. For personer under 18 år eller over 65 år regnes arbeidstimene om til fullverdige timer etter følgende reduksjonstabell:

Alder	Multiplikasjonsfaktor
12–14 år	0,6
15–16 år	0,8
17 år	0,9
66–70 år	0,9
over 70 år	0,7

Arbeidstid for kårfolk og familiens barn over 17 år som har arbeidet i jord- eller skogbruket, føres som leid hjelp i driftsregnskapet, selv om de ikke har fått utbetalt lønn. Familiens arbeid på nyanlegg blir ført særskilt, og vederlag for dette arbeidet blir balanseført.

All arbeidsinnsats i de ulike yrkesgreinene registreres, enten ved ukentlige noteringer eller i form av en mer summarisk årlig rapportering.

Arbeidskapital er omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen er et uttrykk for familiens likvide situasjon.

Avlinger registreres som lagringsdyktig mengde. For korn vil det si kilo med 15 prosent vanninnhold. Andre vekster registreres som kilo innhøstede rotvekster og poteter, kilo innkjørt høy, m³ ferdig surfôrmasse, FEm oppfôret gras, grønnfôr og beite. Alle avlinger omregnes til FEm per daa.

Avskrivninger defineres som planmessig fordeling av eiendelenes verdiforringelse over eiendelenes forventede levetid. Verdiforringelsen skyldes slitasje, elde og teknisk utvikling.

I skatteregnskapet blir de fleste avskrivbare eiendeler avskrevet etter saldoprinsippet; det vil si med en viss prosent av eiendelens bokførte verdi. Dette prinsippet fører til at de årlige avskrivningene avtar etter hvert som eiendelene blir eldre. De avskrivbare eiendelene er delt i ulike avskrivningsgrupper. Bygninger og anlegg avskrives individuelt, mens inventar, redskaper og maskiner avskrives kollektivt.

I driftsregnskapet benyttes lineære avskrivninger, slik at den nominelle verdiforringelsen blir like stor hvert år i avskrivningsperioden. De avskrivbare anleggsmidlene avskrives individuelt, og avskrivningstiden fastsettes ut fra sannsynlig varighet eller brukstid. Brukt utstyr avskrives dermed over kortere tid enn nytt utstyr. Yrkesbil, traktor og skurtresker som brukes ut over antatt levetid (15 år), blir stående i balansen med restverdi kr 1 000 så lenge disse eiendelene er i funksjon. Redskaper som fortsatt er i vanlig bruk, avskrives til kr 100 i balansen.

Avvirkningsprosenten er årets totale avvirkningskvantum i skogen i prosent av balansekvantumet.

Balansen er en oppstilling for brukerfamiliens eiendeler, gjeld og egenkapital 31.12.

Balansføring, grenser: Varige eiendeler balanseføres dersom kostprisen inklusive eventuell investeringsavgift er minimum kr 15 000. Dette er samme beløpsgrense som i skatteregnskapet. Maskiner og redskap som brukes lite, kan det være aktuelt å balanseføre selv om kostprisen er mindre enn kr 15 000.

I skatteregnskapet balanseføres bare en eventuell standardheving ved større reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. I driftsregnskapet vil ofte en betydelig del av slikt arbeid bli balanseført og gjort til gjenstand for enten ordinære avskrivninger eller kostnadsfordeling over en kortere tidsperiode.

Balansekvantumet er det høgest mulige kvantum, målt i m³ uten bark, som kan avvirket hvert år i en skog, uten at avvirkningskvantumet i framtida blir mindre. Det forutsettes en bestemt investeringsinnsats i primærproduksjonen.

Bruk er en driftsenhet i landbruket. Den kan bestå av eid og/eller leid areal.

Brukeren er den som administrerer driftsenheten. Han eller hun vil som oftest være eier av hele eller deler av den faste eiendommen, og er vanligvis den som har flest arbeidstimer på bruket.

Brukerfamilien: *Se familien.*

Buskap: I skatteregnskapet er hele buskapen klassifisert som omløpsmidler og verdsett etter standardiserte enhetspriser for variable oppdrettskostnader (tilvirkningsverdier). I driftsregnskapet verdsettes buskapen, som hovedprinsipp, til slakteverdi, med unntak for verpehøns, smågriser og hester. Okser, smågriser, slaktegriser og fjørfe til slakt blir klassifisert som omløpsmidler, mens resten av buskapen blir regnet som anleggsmidler (produksjonsdyr). Både i skatteregnskapet og i driftsregnskapet blir voksne dyr stående i balansen med den verdien de en gang er gitt.

Dekningsbidrag er produksjonsinntekter minus variable kostnader.

Driftsoverskuddet er produksjonsinntekter minus kostnader. Driftsoverskuddet er den godtgjørelsen familien får for innsatsen av eget arbeid og eventuelt ubetalt leid arbeid, og for egen og lånt kapital.

Egenkapitalen (EK) er den delen av totalkapitalen som tilhører brukerfamilien. Egenkapitalen beregnes ved å trekke samlet gjeld fra samlet verdi av eiendelene.

Eiendeler: Se stikkordene *anleggsmidler* og *omløpsmidler*.

Familien består av bruker og eventuell ektefelle, samboer eller partner og deres barn under 17 år.

Familiens arbeidsfortjeneste (beregnes bare for jordbruket) er driftsoverskuddet fratrukket kalkulert rente av eiendelene i jordbruket. Dette resultatmålet viser hva familien har igjen som godtgjørelse for egen arbeidsinnsats og for innsatsen til eventuelt ubetalt leid arbeidskraft. Som uttrykk for jordbrukseiendelenes verdi brukes gjennomsnittet av inngående og utgående balanse.

Familiens arbeidsvederlag er et kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats. Familiens registrerte arbeidstimer er utgangspunkt. En beregner hva det ville ha kostet å leie arbeidskraft i like mange timer, til tarifflønn, inkludert feriepenge og betaling for bevegelige helligdager. Arbeidsgiveravgiften, som er regionalt differensiert, tas også med. Derfor vil arbeidsvederlaget per time variere mellom ulike områder.

Faste kostnader er kostnader som i en gitt periode ikke endrer seg nevneverdig med omfanget av produksjonen. Eksempler på faste kostnader er avskrivninger og vedlikehold av driftsbygninger.

Frasalg: Salgsinntekter fra aktiverte anleggsmidler blir behandlet forskjellig i skatteregnskapet og i driftsregnskapet. I skatteregnskapet blir gevinst eller tap ved salg av ikke avskrivbare anleggsmidler eller anleggsmidler med individuell avskrivning, periodisert over gevinst- og tapskontoen. Ved salg av anleggsmidler som avskrives som gruppe, er det ikke mulig å fastsette eventuell gevinst eller tap. Hele salgssummen blir derfor nedskrevet i vedkommende saldogruppe. I driftsregnskapet blir gevinst ved salg brukt til nedskrivning, og tap ved salg avskrives.

Ved frasalg av jord eller skog skal den bokførte verdien av det solgte arealet nedskrives til null i driftsregnskapet. Dersom salgssinntekten er skattepliktig (salg til tomtepris), inntektsføres det resterende beløpet på tilleggsnæring. Hvis inntekten ikke er skattepliktig, føres den på verdiregulering.

Gjeldsprosenten er familiens gjeld i prosent av totalkapitalen og viser hvor stor del av eiendelene som er finansiert med fremmed kapital

Inngående balanse (IB) er balanse ved regnskapsårets begynnelse.

Jordbruksareal: Arealet av hver enkelt vekst registreres i dekar med en desimal. Areal med natureng og overflatedyrket beite reduseres for uproduktivt areal slik at en kommer fram til et produktivt nettoareal. Andel av fellesbeite regnes som del av bruket. Jordbruksarealet omfatter både eget og leid areal, og det er registrert hvor stort det leide arealet er.

Kortsiktig gjeld er gjeld som normalt forfaller til betaling innen ett år fra regnskapsavslutning, eller som er direkte knyttet til bedriftens kortsiktige omsetning av varer og tjenester.

Kostnader er verdien av varer og tjenester som er satt inn i produksjonen i regnskapsperioden.

Langsiktig gjeld er gjeld som normalt forfaller til betaling ett år eller mer etter regnskapsavslutning, og som ikke er knyttet til bedriftens kortsiktige omsetning av varer og tjenester.

Lønnsevne beregnes bare for jordbruket og forteller hvor mye jordbruket kan betale for samlet arbeidsinnsats når all kapital har fått sin godtgjøring. Den angis i kroner per bruk eller kroner per time.

Lønnsevneprosenten forteller hvordan den reelle godtgjørelsen for utført arbeid i jordbruket står i forhold til den godtgjørelsen som måtte ha blitt utbetalt dersom brukerfamilien skulle lønnes etter tariff.

Nettoinntekt er samlet driftsoverskudd fra all næringsvirksomhet, med tillegg av lønnsinntekter, pensjoner, kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats på nyanlegg samt renteinntekter. Rente- og kårutgifter er trukket fra.

Nettoinvestering er nyanlegg minus avskrivninger, frasalg og investeringstilskudd.

Netto mekaniseringskostnader omfatter alle kostnader vedrørende maskininnsatsen (traktorer, skurtresker, yrkesbil og andre maskiner og redskaper), inklusive rente av bokført verdi, men fratrukket inntekter fra utleie av maskiner:

Avskrivninger og vedlikehold
+ Drivstoffkostnader
+ Leieutgifter til maskiner og redskaper
+ Rentekrav
= Brutto mekaniseringskostnader
- Leieinntekter av maskiner og redskaper
= Netto mekaniseringskostnader

Omløpsmidler er eiendeler som ikke er anskaffet for varig eie eller bruk. De har enten en funksjonstid i foretaket på under ett år, eller de er knyttet til den kortsiktige omsetningen av varer og tjenester. Eksempler på omløpsmidler er bankinnskudd, kontanter, andre krav, slaktedyr og varelager.

Produksjonsinntekter er verdien av varer og tjenester som er produsert i løpet av året. Produksjonsinntektene omfatter derfor både hva som er solgt eller tatt ut til forbruk i løpet av året, og endringene i lagerbeholdningene av disse produktene.

Produktivt skogbruksareal: Som produktivt skogbruksareal regnes all mark som har en produksjonsevne som minst tilsvarer produksjonskravet i lågeste klasse på en bonitetskala.

Rentekrav er kalkulert rente av gjennomsnittlig verdi av eiendeler i jordbruket.

Sparing er økning i egenkapitalen i løpet av året.

Ubetalt leid arbeid: I driftsregnskapet ble tidligere alt ubetalt arbeid i jordbruket som ble utført av personer utenom brukerfamilien verdsatt etter jordbrukstariff. Differansen mellom kalkulerte lønnskostnader og faktisk utbetalt lønn og arbeidsgiveravgift, ble betraktet som en gave til brukerfamilien og kalt gavearbeid. Fra og med 2002 blir det ikke lenger satt inn verdi på gratisarbeidet. Dette får effekt for noen lønnsomhetsmål,

som driftsoverskudd, familiens arbeidsfortjeneste og nettoinntekt. Vederlaget til alt arbeid og egenkapital, og lønnsevnen, er ikke påvirket av denne endringen.

Utgående balanse (UB) er balansen ved utgangen av regnskapsåret.

Variable kostnader er kostnader som i en gitt periode forandrer seg proporsjonalt med omfanget av produksjonen, slik som f. eks. såfrø, gjødsel og innkjøpt fôr. Drivstoff regnes som en fast kostnad.

Vederlag til arbeid og egenkapital (beregnes bare for jordbruket) omfatter driftsoverskuddet pluss kostnadene til leid arbeid minus jordbrukets andel av utgifter til renter og kår. Jordbrukets andel av utgifter til renter og kår settes lik den prosentandelen som verdien av eiendelene *i jordbruket* utgjør av sumverdien av *alle* eiendeler.

Vederlag til familiens arbeid og egenkapital (beregnes bare for jordbruket) omfatter driftsoverskuddet minus jordbrukets andel av utgifter til renter og kår.

Årsverk: Et årsverk er i 2004 definert som 1 845 registrerte timer.